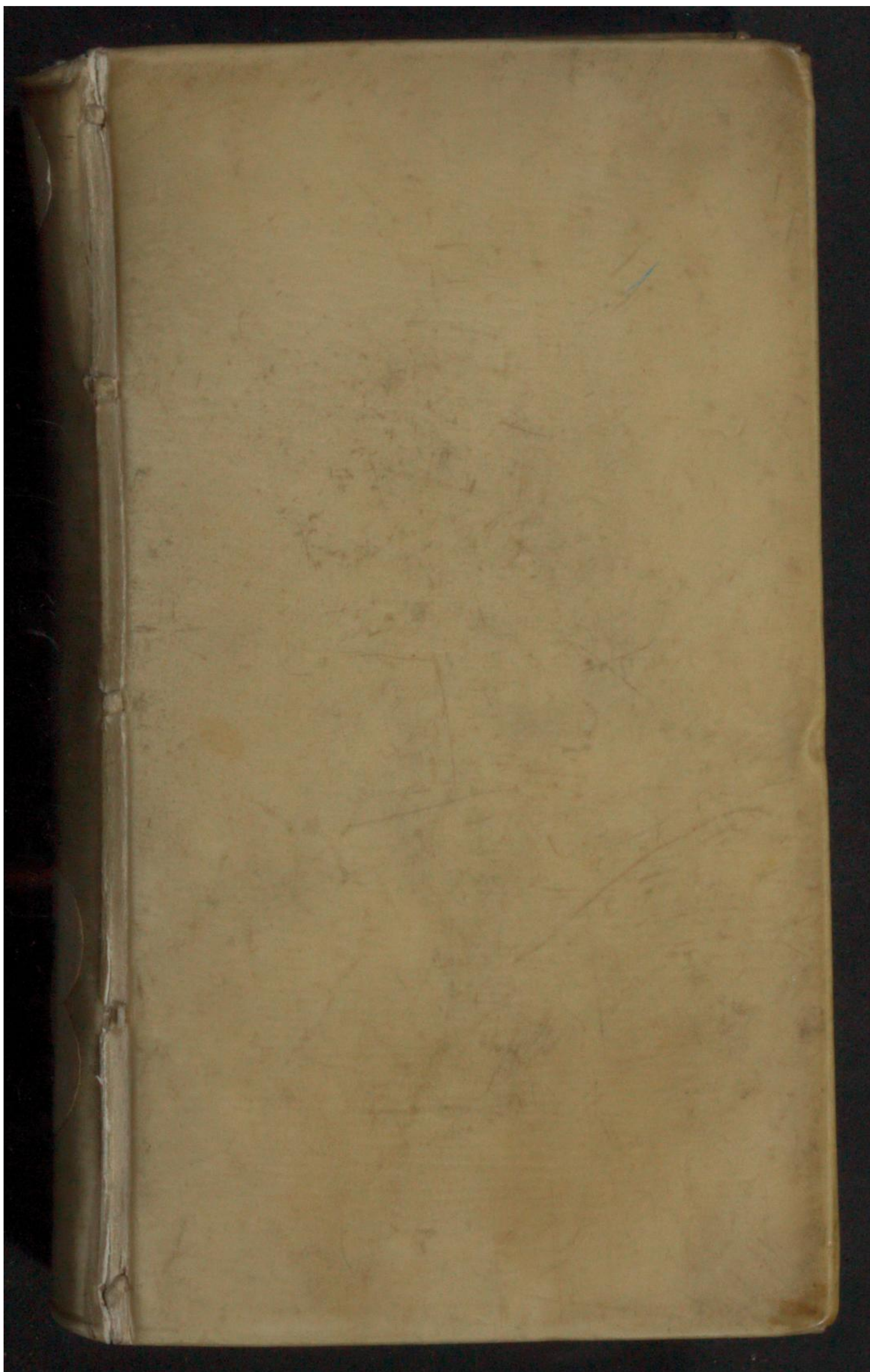
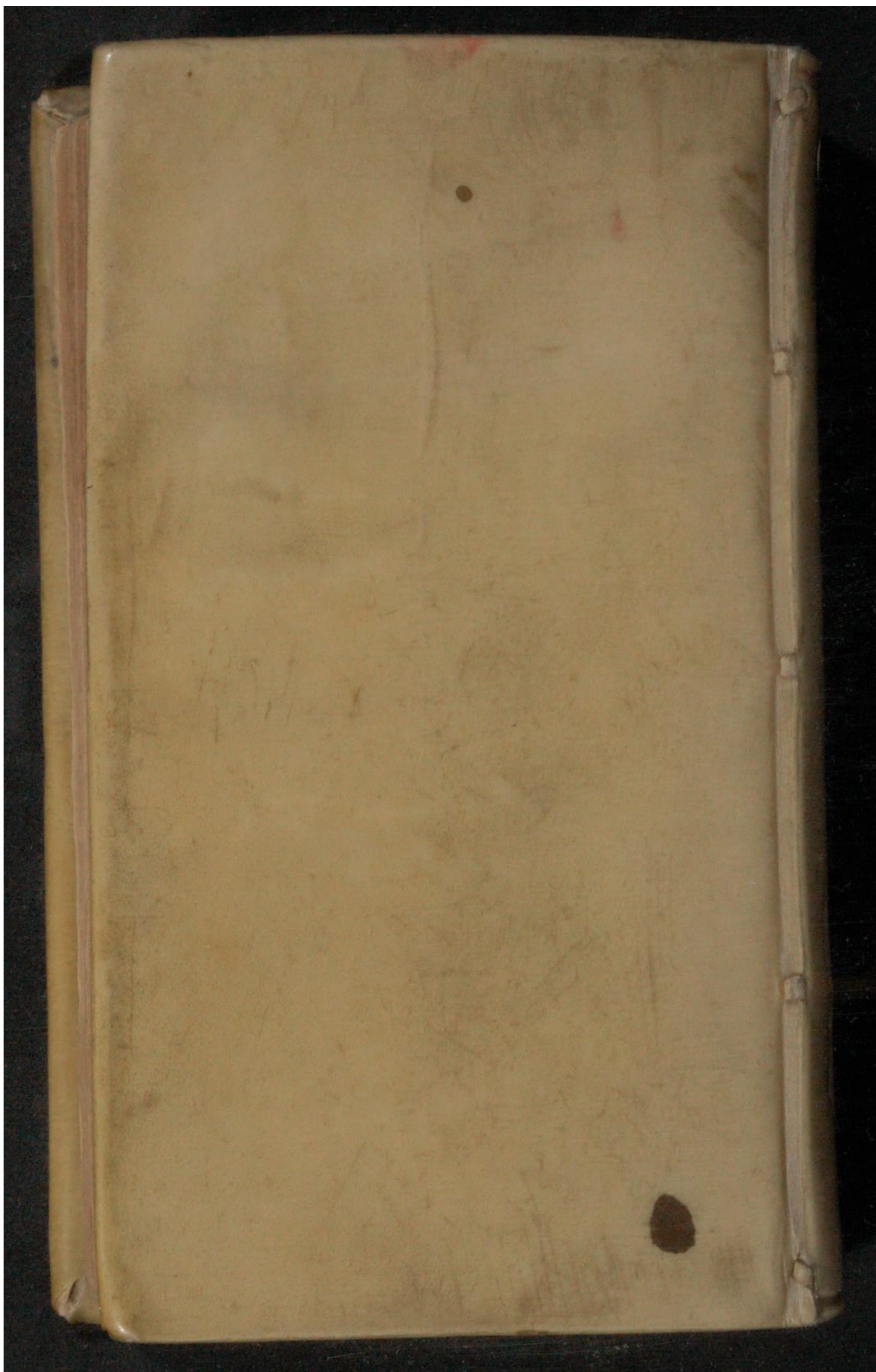

348
D
3

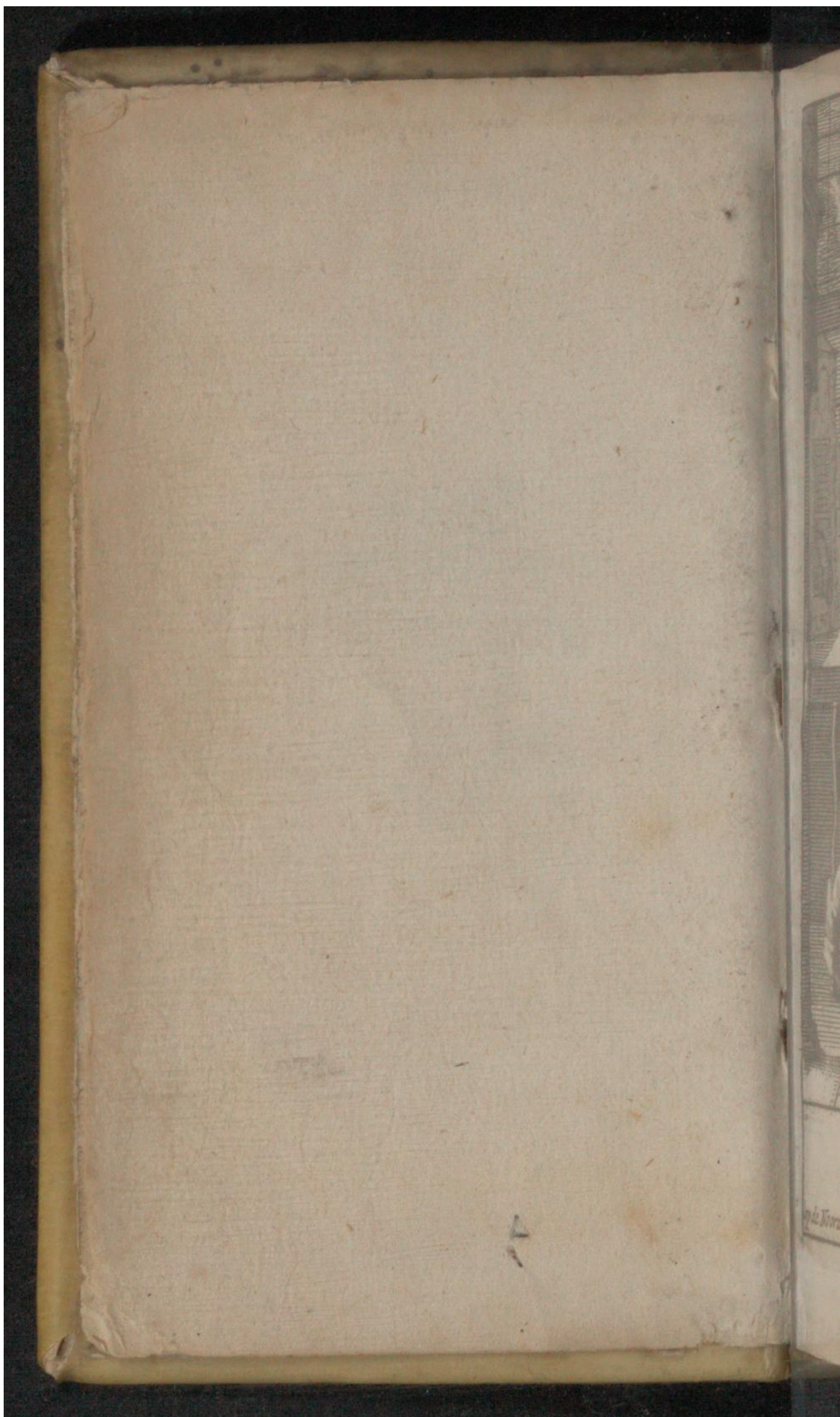

GRYPT ALS T RYPT

HISTORIE
der
QUEESTERS
op de Noorder Eilanden van Holland Gebrùÿkelick

HISTORIE
der
QUEESTERS,
Op de Noorder Eilanden
van Holland gebruikelik;

*Met de voornaamste Practijken
en Aankleeven van dien.*

Vol aardige Voorvallen, die
onder dit Queesten gebeuren.

DOOR

JAQUES DARDANELLI,
Vryheer in 't Land sijner Geboor-
te, tot Vermakelikhuisen.

Tot QUEESTENDAM,

By KREELIS MELISZEN
groot Liefhebber van 't Queesten. 1683.

Aan den Leezer.

DE Manieren van de Meisjes te vryen, zijn zoo verſchillende, dat men 'er een gantſch Werk van zoude konnen opſtellen, zonder dat men aan iets anders zoude behoeven te tillen. Men kan daar, in de Reisbeſchrijvingen van ettelijke doorluchtige Mannen, die met hunne arbeid gepoogd hebben eenige nuttigheid uit te werken, mitſgaders ook in andere Boeken, dewelke van

zoodanige ſtoffen handelen, verſcheidene voorbeelden af konnen zien. Wy verwonderen ons over de Levantynen, gelijk ook over de Spanjaarden en Italianen, en meer andere Volkeren: doch het is onze gewoonte, dat wy over zaaken, die in andere Landen geſchieden, of, aldaar te vinden zijn, met de hoogſte verwonderingh ingenomen worden, en onderwijl hebben wy dikwils in ons eigen Land dingen, daar men

men ſich te rechte vry wat meer over verwonderen, kan. 't Amſterdams Stad-huis, dat Meeſter-ſtuk van de Konſt, doet naauwlijks iemand de mond openen, vermits wy gewoon zijn het zelve te zien; in deze gewoonte doet ons andere Gebouwen, die elders te vinden zijn, waarvan wy de Beſchrijving leezen, voor veel beter keuren, hoewel ze dikwils op het hondertſte gedeelte daar niet by haalen konnen: wy maaken daar ſtraks een

Denk-boek af, 'tgeen ongelijk fraayer is als de zaak zelve. 't Gaat even eens met alle andere zaaken: wanneer we de Turksche, Persiaansche, enz. manieren van Vryen en Huwelijken leezen, wy staan als opgetogen, en wy konnen de mond nauwlijks openen, als alleen om onze ongewone verwondering te betuigen; maar wy behoeven zo verniet van onze Landpaalen af te wijken, en slechts binnen dezelve te blijven. 't Is daar,

datmen van onheugelijke tijden een wijſe van vryen uitgevonden heeft, die in zeldzaamheid alle andere overtreft. 't Is het *Kweeſten*, 'tgeen ik met deze woorden betekene; een zaak daar alle onze Landsgenooten af weten te ſpreken, doch weinige met een genoegzaame kennis: welke reden my bewogen heeft om een volkomene Hiſtorie daar af aan den dag te geven, die niet alleen de manier behelſt, zo als die in der daad onder

d'Eilanders word geoeffend, maar ook weinigh minder als honderd zeer aangename Vertellingen, betreffende altemaal d'edele Kweeſtery, en eenige opmerkelijke ende niet min belacchelijke zaaken, die zich onder verſcheiden der voornaamſte Kweeſters en Kweeſterinnen toegedraagen hebben. Ik kan u verzekeren, dat deze Vertellingen niet verzierd, maar waarachtig zijn; dewijl van eenigen de geene daar ze aan zijn wedervaaren,

ren,

ren, my zeer wel bekend zijn, en dat my d'andere van oude geloofweerdige Kweesters en Kweesterinnen zijn verhaald. Ik zou u meer hebben konnen bybrengen, indien ik niet gevreest hadd' al te lang te zullen vallen; want 'k hebb' by ondervinding wel geleerd, dat de kortheid in dusdanige zaaken aangenaam is, dewijl de voorbeelden malkander wat te veel gelijken, en dat de Leezers derhalven de Schrijvers dikwils achter-

terdenken van'er eenigen uit hun eigen herſſen-pan bygevoegd te hebben.

Doch ik wil u met deze Voorreden niet langer ophouden, om u in het vermaak niet te verachteren, 't geen gy ongetwijffeld, zo ge anders niet van *Momus* geſlacht zijt, in 't lezen van de volgende blaaderen zult vinden. Velt'er een gunſtig oordeel over, zoo zal ik my aangemoedigd vinden om eer lang weer iets nieuws aan het licht te geven. *Vaart wel.*

HISTORIE der QUEESTERS.

INLEIDINGE tot de Historie der Queesters.

De Malligheden der Werelt.

HEt Scherpſinnighſte Vernuft, 't welk ooit heeft geblonken en uitgemunt in het brein van dien beroemden *Gerrit Gerritſz*, of *Deſiderius Eraſmus van Rotterdam*, heeft ſich niet geſchaamt hem te bemoeyen met de Beſchrijvinge van het Lof der Sotheid: En wie ſeit, ſonder vrucht? dan die geene, die haar werk nergens van maken, als te beriſpen het geene ſy niet verbeteren konnen, of te traag

zijn, om ſelve de hand aan de ploeg te ſlaan, om eenigh deughdelik of prijſlik werk aan den dagh te brengen. De doorgeleerde Man, *Daniel Heinſius*, en andere Schrandere Verſtanden, hebben haar ſinnen geſcherpt, om aan de Werelt te vertoonen, den Lof van de Luyſen, Vlooyen, Ezels &c. Waarom ſouden wy ons ſchamen haar voetſtappen na te volgen, hoewel wy ons niet hooger dan voor Schoolkinderen moeten uitgeven, in vergelijkinge van de hooge Geeſt, die in haar zielen ſweefde ende woonde. Elk Menſche heeft een Pop in ſijn brein opgeſlooten, en elk meint dat ſijn Pop de mooiſte is: Deſe Pop is inbeeldinge. Bedaaghde Lieden nemen in deſen de aart der Kinderen aan, om met haar Pop te ſpeelen, en ſoeken door haar grootſche fantaſyen ſulks alle de Werelt op de mouw te ſpellen, dat niemant ſoo ſchoonen Pop kan vertoonen, als

ſy;

ſy; en dit is de oorſaak, waarom ſy haar ſelven dikmaals tot een ſpot van andere ſtellen. De geheele Werelt is doch anders niet als Kinder poppe-goed, de Menſchen ſpeelen daar voor een tijd mede, even als de Kinderen, doch krijgen daervan wel haaſt een afkeer, werpen het wech, en ſoeken wederom wat anders; het nieuw behaaght haar beſt, al ſouden ſy 't in de mond ſteken, en door malle liefde verderven, gelijk men van eenige Beeſten ſeght, dat ſy uit liefde haar Jongen dood leggen: Met recht en reden mach men dan ſeggen, dat den Menſch niet tweemaal, maar altijd in de kindsheid is. Onder dit groote getal van Gekken, met welke de Werelt vervult is, vind ik geen grooter dan de Wijve-gekken, die ſich nochtans dageliks op het Tooneel vertoonen, als of het vry wat was: Nochtans mach men met waarheid ſeggen, dat de grootſte Minnaars d'ongeluc-

kighste zijn, en die niet mint, sijn druk is ook niet minder. En dat noch het erghste van allen is, als iemant alles bezeilt heeft, wat hy besteevent hadde, dan heeft hy noch al niet, wat sijn hertje wenscht; en die sijn liefde en sinnelikheid op een aardigh Diertje gelegt heeft, moet noch dikwils by een versnot bakhuis onderkruipen: en die worden noch somtijds voor de wijste uitgekreeten, die om een weinigh mal, haar selver soo vergaapen, dat het kinnebacken al haar leven open staat. Ick wenschte meerder wijsheid in haar; doch wat is 't? de swier van de Werelt gaat soo wat heen, elk moet op die maniere met sijn waar ter merkt; en als de Ram aan het Oy-lam gekoppelt is, soo beeld hy sich in, ja sy beide, dat het een volmaakt werk is: ondertusschen is 't niet meer als Poppegoed en Kinderspel, wat sy by malkander brengen. Sy zijn en blijven Kinderen,

spee-

speelen met Kinderen, tot datse van d'eene Kindsheid in de andere vervallen; ende hier by bestaat de Werelt. Dit is de geheele saak: Soo de Ouden songen, soo piepen de Jongen. Niemant is in dese malligheid door een ander geleerd. Elk meint dat hy het soo wel sal stellen als die en die. Ja de Jonge beelden sich in, datse veel wijser zijn dan de Oude; hoewel het ook seker is, dat de plichten des houweliks, ten aansien van de schuldige goedwilligheid, beter konnen volbracht worden van het Leerkind dan van de Meester. Alles heeft sijn tijd, en de May heeft sijn Bloemen; wy wandelen in een schaduwe, ende toenemende nemen wy af, en de Oude geven het over aan de Jongen, op dat het geslachte soude in wesen blijven, nadien ons dat is ingegeven is de natuur; de wensch en begeerte om in onse Nakomelingen te herleven, en als onsterflik te worden, hoewel wy voor-

by passeeren. Met oude Lieden moet men sich beraden, en met de Jonge ten strijde gaan: en nochtans speelt de Wijste in Werelt den Sot op het Tooneel, als hy sijn toottse ontsteekt aan sijn soet-suir beeld, om welke te behagen, hy alles bybrengt wat van Menschen kan bedacht worden, met de soetste liefkooseryen en flikvloyenste tonge die ooit in yemants mond gehangen heeft; en als hy alles bejaaght heeft, dat hy beooght hadde, dan is en blijft hy noch de grootste Gek, en brenght ook diergelijke voort, want Uilen broeden Uilen; en daar de Werelt behoorde wijser te worden, daer nemen de menschen in dwaasheid toe, tot dat het al mal sal zijn wat-'er is. Dit is de gemeene en besmetelikste siekte in de Werelt, elk een gaat swanger van dese dwaasheid, en noch beelden de meeste haar in, of sy door haar sotte kneepen bergen souden baren; ondertusschen komt-

'er nauwliks meer als een belacchelik Muisjen voort. En waarom souden wy ons selven wijs keuren in desen, nadien de wijste, machtigste, en sterckste van dese sotheid zijn betoovert en als geblindhokt geweest, als bedwelmt, sinneloos en versot, soo dat sy sich soo verre lieten door Vrouwen gevangen leiden, dat sy haar snot en speeksel lekten, immers soo greetig als honig en melk, en ondertusschen is het niet veel beter dan een stinkende Krenge. Nochtans kan men sich soo verre laten vervoeren, dat men sich geluckigh en wijs acht, als onse ziele in ons versterven mach, op dat wy in het lichaaam van een bevleeschte Poppe souden mogen leven; en nochtans is 't houwelik het rechte koelbad onser verhitte lusten. Doch de Jeugt loopt als weeldrige Henghsten, en vuile Swijnen, by dagen en nachten, als of sy haar eere en schaamte en alle waarschouwingen der Ouden

met voeten traden ; en vermijden geene gelegentheden , daar de Menschen doch de Glasen seer gelijk zijn, die seer bekommerlik zijn te dragen , en daarom behoorde in den omgangh met Menschen een bysondere omsichtigheid gebruikt te worden, nadien het dan noch niet gewonnen is, als den Ram aen den tayen hals gebonden en wechgesleept word in den doolhof der sotte minne. Onder alle soorten van malligheden, die t'samen gaan en tusschen loopen met de Vryagien en by-een-komsten van Knechtjes en Meisjes, tellen wy eenige op in dit Werckjen, die wy hoopen den Leser niet onaangenaam en verdrietigh te sullen vallen ; wy hadden gemeint dit wat meer te beschaven, doch het quam ons als met een koude op het lijf, en is ons soo haast onder de hand wechgehaalt, dat wy niet alles hebben konnen aantekenen, wat van diergelijke stoffe verwacht soude konnen worden;
even-

evenwel kan hier uit bespeurt worden de manier en mijnen, die men maakt ontrent de Vryagien op de Noorder Eilanden, daar men sich inbeeld soo kuysch en eerbaar by den ander te verkeeren, dan in eenige andere plaatsen gewoon en gebruikelik is. Wat sal ik seggen van dit Werk, ik wil het niet prijsen, maar laat dat oordeel aan andere; en of ick het schoon laake, daar is niet een Vryer die het daarom sal laten, ja niet een Vrijster die 't sal weigeren; en daarom sal de beste zijde dienen gekoosen te zijn. Men kan Goud al te dier koopen, en de ware somtijts al te hoogh schatten. Alle ware is na sijn geld, en alle stoffe moet ook geschat worden naa haar waarde. Aan een licht hout moet men niet swaar tillen, en van een kleine saak geen groote swarigheid maken. Gecken zijn het, en daar voor moeten sy ook versleeten worden, die de stoffe hooger achten,

dan ſy waardigh is: Narren zijn 't, die de materie ook na haer waardye niet keuren en afmeeten. Ick verwachte dan een nieuwsgierige ende beſcheiden Leſer, die door ſijn redelijke raad ſal verdienen, dat wy aangemoedigt worden, om in 't volgende ſtoffe van diergelijk alloy mede te deilen, die wy ſouden hoopen dat noch al immers ſoo ſmakelik ſoude zijn voor gruiſige ooren en oogen. Vaart hier mede by proviſie wel; neemt het in 't goede, en hoopt om beter, of maakt het beter,

Van Soenen, Lekken en Vryen.

ELk ſoent ſijn Wijf op ſijn manier, en elk lekt en vry't ſijn Liefjen, na dat hy beſt hoopt haar te winnen, om haer te klouwen op de zijde daar de tas hanght, en de wederpartye geeft doorgaans ſulke ware daar weder aen, anders ſouden ſy het nooit eens worden om in een

ſchuit te varen. Een ſteen alleen en kan geen meel malen. Beide handen moeten malkander waſſchen; ſullen ſy ſchoon worden: de eene moet ſo wel willen als de ander: als de eene ſoent, en likt, en vry't, dat de neus en kinne waggelen, en de ander bijt en ſchopt, daar konnen de handen, veel min de herten in rechter minne niet vereenight en gepaart worden, want het houwelik maakt van twee een, of twee tot een. Eenſaamheid is trooſteloos; ſouden alle Gedierten een Eegaa hebben, en de Menſch alleen van dat geluk verſteken zijn? Dit heeft den Schepper der Natuire ſelf niet goed gedacht. En ſoo het paaren goed was voor Adam en Eva beide, wy willen nu niet ſeggen om wat reden en oorſaken, en tot wat einde: Waarom ſoude het voor ons ſijne Kinderen quaad of nadeeligh zijn? inſonderheid als het op een behoorlijke wijſe na lands manier tot goede einden

word begonnen en by der hand ge-nomen. Wy wenschen dan alle Vryers en Vrijsters een goed gevolg in haar voornemen tot paaren, en alle Verloofde geluk met haar koopmanschap; te meer, nadien sy doch niet eer willen rusten, voor dat sy haar Ouders schoenen hebben aangetrocken, en in haar voetstappen zijn getreeden, sonder dat de meeste daar gedachten van hebben, dat sy haar eerst door het paaren in de grootste onruste inwickelen, en dat met de grootste gewilligheid en vreughde des herten. Al wat van Katten komt, wil gemeenlik muisen; en men vind selden soo snooden Pot, of daar past of komt wel een deksel op. Het is ongemackelik het pak des maeghdoms gedrongen te dragen, nadien alle niet konnen begrijpen, dat elk behoorde met sijn lot en deel te vrede te zijn, en sijn last geduldigh te dragen. Niemant sal ooit met een anders Bruid te trouwen gaan, elk

Mensch sijn houwelijk is in 't Paradijs gemaakt, of liever in den Hemel vast gestelt; gelijk daarom sommige seggen, dat het opgelegt werk is, en onses bedunkens is 't niet al buiten de waerheid geseid, soo dat onder al het loopen en draaven ten laatsten elk een komt tot sijn toegeleide eigen, daar hy wesen moet, of hy staet op een bladje van niet, en dat is ook al sijn deel en lot onder soo veele schickingen des herten, die de Menschen sich voorstellen, doch de gangen worden van den Hemel bestiert. Daar zijn ook eenige al te verre siende wijshoofden, die meinen, dat sy uit negen paar oogen sien, haar selven vergeetende, weten sy alle datten in een ander te berispen; dat zijn de hooge bespringers van alle bergen, die dan ten laatsten aan een Hoer of haar Moer, of een Oud verrimpelt vel hangen blijven, soo dat sy dan liever een oud Paard voor sijn muil mochten

ſoenen; want het is doetjeu om het goedjen, het welk haar dikmaals ſoo droevigh om de tanden ſlaat; inſonderheid als ſy dan noch moeten hooren, het zijn mijn ſchijven, die daar klinken, dan is men Jan gaat achter, en men heeft even ſoo veel te ſeggen, als een O in 't Cijffer. Sulke houwelijken komen ſelden uit reine liefde; 't is beſt geſtelt, dat by alle mogelikheid gelijk by gelijk gepaard word. Met ongelijke Paarden word de wagen niet recht getrocken. Oud mal heeft geen val; die ſoo lange wachten, tot dat men te nauwer nood malkander de voeten kan verwarmen, en 't gaaren van de kloſſen af is, die liever om een Doot-kiſt dan om een Trouw-cedulle uit mochten ſien. Doch om alle voorvallen in of ontrent een houwlik n'et op te tellen, hebben wy liever onſe ſpeculatie willen laten gaan over een ſtoffe, die de Werelt, als wat nieuws in de ooren ſal klinken, inſon-

ſonderheid daar die mode noch niet bekent is, en veele nauwliks konnen gelooven, als het haar ter ooren komt, dat men in ſommige Landen ſoo vreemd ende wonderbaarlik de vryagien en huwelijken begint; hoewel men anders behoorde te gevoelen, datter niet nieuws onder de Sonne geſchied. Dit ſal nochtans wat nieuws zijn voor de geene die ſulks nooit gehoord hebben, hoewel het in ſich ſelven al oud is. Die dan geen houten voorhooft heeft, let hier op met neus en ooren.

Van langh Verlooft te loopen.

LAnge te loopen en te dralen, eer men volle reſolutie neemt tot dat groote werk, is dikmaal gegevaarlijk, en dan looptmen meermaal meeſt in de klem, ja men viſcht wel achter het net. Al te lichtveerdig ſulken hoogen ſaak aan te gaen, enkel op 't gevallen der oogen, doet menig menſch rollen in een ongeneeſ-

neeſlijk quaad. Het is haaſtelijk genoeg als 't maar wel gedaan is, het moet alles op het gedyen aan, valt de Koe op de rechter zijde, het is een groot geluk, dien ſulks mach gebeuren; anders druipt het menigen droevig in de oogen; daar van het ſpreekwoord komt, *dat veele de Helle aan malkander verdienen.* Sulke hebben een ongeluckig deel in de Wereld. Voor heenen bedacht en wijſlijk beraden, geeft ruſte in 't gemoed, en geen naklagen; want in al wat iemand als dan ontmoet, hy moet met ſijn pakjen voort, het is onwederroepelijk; overſpel of dood moet dien eens vaſtgehechten knoop breeken. Overſpel word ſelfs tuſſchen lieve getrouwde niet vermoedet, en de dood is over beyden bepaald; Man en Vrouw komen te gelijk by een, doch zelden ſcheiden ſy op eenen tijd uyt dit leven; nochtans hebben ſy de ſcheidinge ſelfs in haar byeenkomſte te gemoete te ſien,

nadien ſy malkander niet voor eeuwig trouwen, en voor een tijd ſlechs aan malkander zijn geleend, doch als hun Uirglas verloopen is, dan breekt de dood dien Gordiaanſchen knoop, dien de lieve herten met elk ander ſcheenen in 't herte gemaakt te hebben, en de overgeblevene is vry van die eerſte band der beloſte, en ſtaat op vrye voeten, doch is al weder dat gevaar onderworpen, wat hem of haar op nieuws ſoude mogen ontmoeten; want hy is noch niet al vry, die een einde van het Touw achter hem heeft naſleepen; men moet geen hey roepen, voor dat men daar over is; noch triumphe ſingen, voor dat men de volle victorie verkregen heeft; nadien aan veelen ſchijnt bewaarheid te worden dat gemeene ſeggen, hoewel aan veelen leugenachtig bevonden, dat ſy wel bekennen dat het eerſte houwelijk van God komt,maar dat ſy grootelijks twijffelen en beducht zijn,

of het tweede niet van den Duivel komt, of ten minsten dat dien Boose daar sijn personagie onder speelt, ten aansien van de quade gevolgen, die menigen in de tweede verbintenisse ontmoeten, gelijk vele Oudvaders ook niet seer groot gevoelen hebben gehad van de selve, en selfs niet het minste genoegen daar in geschept. Men segt ook, daar gaat niet voor de eerste liefde; en dat meest om de quade gevolgen in een tweede houwelik, als de deugd van de overledene word, als uyt den grave opgehaald, en dat men by gelegentheid segt, doe had ik het soo en soo, meest als daar voorkinderen zijn; want Man of Vrouw krijgen dikmaal weder een Partuir van tegen haar over, doch dat *eygen herte van Vader of Moeder krijgen de Kinderen niet*, de vreemde Koe likt het vreemde Kalf; daar van eene eertijds klaagde, ik heb wel een goede Vader, doch een onbillijke Stiefmoeder.

der. Eenige leggen een Stiefmoeder uyt, als of ſy was een nieuwe Vork of Doorne voor de Kinderen; meeſt, en 't geene de ſaak noch erger maakt, als de Vader met eenen veraardet in een Stiefvader; Och, Stief is eerder een Steen of Prickel, dan een goed herte. Eygen is eyven, geluckige Kinderen, die mogen opgevoedet werden van die, uit wiens lendenen ſy voortgekomen, en onder wiens herte ſy gedragen zijn, die konnen haar het herte gegen, en dat is de rechte natuirlijkheid den Ouders ingeſchapen, ten zy dat ſy veraarden door wreedheid, en alſoo ſich onweerdig dragen den naam van Menſchen, erger geworden zijnde dan de Struiſvogels; of dat ſy uit uitterſte nood ſoo verre vervoert werden, dat de handen der onbarmhertige Moeders of Vaders haar eigen Kinderen kooken en eeten; dat gaat buyten, boven, en tegen de wet der natuire.

Son-

Sonder Moeite raaktmen zelden tot sijn oogmerk.

DOch om by trappen op den teem te komen, en geen lange omwegen te soeken, en de Bedelaars in desen na te volgen, die geen bywegen soeken, maar altijd den rechten weg gaan, anders loopen sy in een sak, en zijn genoodsaakt den selven weg nochmaal te gaan; soo moeten wy weten datter duisenderleye Overleggingen, Practijken, Inventien, Middelen en wegen zijn, en by de hand genomen werden, om aan een Portuire te geraaken, want de meeste rusten doch eerder niet; eer zijn sy niet op het veerste of uitterste perk van haar oogmerk, voor dat sy aan de Ram of aan het Lam gekoppelt zijn, en de natuir geeft haar sulken krachtigen indruk in 't gemoed, dat sy sich vastelijk haar voorstellen, dat haar staat niet kan geluckig en seeker

ker

ker zijn, of haar Ware moet eerst aan de man; en elk beeld sich in, dat hy sijn Ware al wel verkocht heeft, als sy maar de eere mogen genieten, en uit de Wereld wech dragen, als sy slechts te merkt werden gesleept. Dit is dat mooy al, daar van men seid, elk heeft sijn Liefjen lief, al is 't besnot. Het is wonderlijk, hoe de menschen dikmaal malkander konnen vinden, die sy nooit gesien hebben, daar sy nooit om gedacht hebben, en als Mad en Truy de rechtschouwige by malkander komen, hoe haast dikmaal het Been in 't lid geset is, en de herten te samen gebonden, als of het tweelingen waren, ja een en eigen; hoewel sommige sich wat hard kwansuis houden, eer het Peerd over de post wil, soo dat het met eenigen wel een paar Schoenen kost, eer de Bal grond raakt; doch het hapert oock dikmaal aan goed beleid, anders doet aanstaan verkrijgen; een

Boom valt niet altijd van eenen slag, en als het rechte Kalf by sijn Moer komt, dan gaat het soo gemackelijk voort, dat de Peerden schijnen den Wagen te volgen, het is doch evenveel wie vry't, als 't maar wel gedy't. Doch het gebeurd ook, dat sy malkander als voorby praten, en als over het Peerd tillen, soo dat de Koop niet vast en klaar en raakt, al scheen sy op een goede voet te staan; het schijnt dat somtijds eenige moeite daar om moet gedaan zijn, wat heeft men doch sonder moeite, en een luttel wachten en verlangen doet wel lieven.

De Ouders geven somtijds haar Kinderen uyt.

HEt is een saak, dikmaal van een quaad gevolgh, dat de Ouders haar Kinderen sonder haar weten uithouwelijken, welk houwe-

welijk ſullende voltooit worden, ſoo is 't dikmaal tegen der Kinderen ſinnelijkheid; wat liefde kan daar zijn tuſſchen ſulken paar, inſonderheid als ſulks geſchied uit enkele wereldſche inſichten. Gelijk in Ooſtland veel in ſwange gaat, dat de jonge Deernen worden verlooft aan Oude, doch rijke Grimmerts; daar van wy eens een exempel hebben hooren verhaalen van diergelijke ſtoffe, en als de Bruiloft wierde gehouden, ſoo vraagde de Vader van de Bruid, hoe haar dit werk al aan ſtond; waar op ſy dit beſcheid gaf: Ey Vaderlief, het houwelijken ſtaat my ja bald aan, maar wan ik dien ſchieren kop, te weten van den Bruidegom, aanſie, my dunkt ik worde ſchier euvel. Siet daar hebje den Text met de Glorie. Voorwaar de ſchoone *Abiſag*, wat was ſy verbeterd door het trouwen aan den Koning *David*, dan dat ſy met het verwarmen van ſijn voeten, na ſijn dood

dood verlangde, om dan met *Da-vids* geld een Vryer na haar ſin te bekooren, van wien ſy meer vriendſchap konde genieten, dan van den ouden en kouden *David*, die haar de minſte vriendſchap niet konde bewijſen, daar 't doch het meeſte op aan komt, en daar een van de byſonderſte einden is beſtaat, waar toe het Houwelijk in ingeſteld, en welk ook is de Voedſter der Liefde onder getrouwde. Soo dat niet altijd waar is dat ſeggen, een jonge Ooy en een oude Ram, geven om 't Jaar een gewis Lam. Het is wel meer Oude Vryers ontſchoten, die niet veel beter voeren als *David*, na dat ſy haar beſte tijd van bloejinge hadden verwaarlooſt, en verſcheiden goede gelegendheden ſich hadden laten ontglippen. Ook is 't Oude Maagden meermaal buiten haar giſſing gegaan, als ſy met voorbedachten raad niet eerder wilden trouwen, voor dat ſy die of die ja-

ren

ren hadden bereikt, in volle meininge dat ſy dan weinige of geene Kinderen ſouden teelen, en noch vielen ſy tot de ooren toe daar in; want elk paar moet ſijn beſtemde getal hebben vroeg ofte laat. De onvruchtbare, of als 't aan een beiden hapert, die zijn doorgaans weder andere ongemacken onderworpen. Dat lange verlooft te loopen baart ook dikwils groote onluſten, achterklappen, en een walge van malkanderen, en verkoudinge van liefde; behalven dat veele ſoo dikmaal de proeve nemen van malkander, dat ſy, als het tot de ſaake komt, met onvruchbaarheid geſtraft worden.

Van Houwelicken door Hijlkemakers of Koppelaars.

IN eenige plaatſen in Noordholland is een gewoonte, om door vooruitgeſonden boden, of om lie-

ver te ſeggen gehuirde Hijlkemakers, met belofte van Geld of eenige nieuwe Kleederen de baan glad te maken, de deure op de klink te ſtellen, of te vragen, of ſulken Vryer op ſulken conditie mach uitkomen, onder welke conditien dikwils grove leugens ſchuilen, door welke menigen eerlik mans Kind ſchandelik bedrogen word; dat is niet voor de vuiſt; geen bode ſoo goed, als de Man die het ſelve doet; gelijk meermaalen is gebeurd, dat hupſe Deernen den Hijlkemakers in 't aangeſichte durfden ſeggen, wat Vryd gy voor die of die, verſoekt voor u ſelven, en ſiet wat dan in onſe boeſem ſteekt. Ook is meermaal gebeurd, dat ſy die voor andere uitgingen, het bit op de Kieſen namen, en dachten, dat rokje of die pels paſt my ſelven beſt, en het Hembt is nader dan de Rok, ik ben my ſelven de naaſte, en ſoo moeten die arme Bruidegoms in haar

verwachtinge bedrogen uitkomen. Voorwaar, indien ik ſteelen wil, ſoo wil ik liever voor my ſelven, dan voor een ander ſteelen, want ik doch aan die ſtrop nochtans wel genegen ben my ſelven te verhangen; gelijk dit de genegentheid is van de meeſte van Adams erven; al wat van Koeyen komt, wil Stieren. Dat 'er eenige met de gave der onthoudinge voorſien zijn, en eenige gedwongen Maagt blijven, of niet alle Maagt zijn, die voor Maagt uitgaan, dat laten wy den Molenaar ſcheiden, en raakt ons oogemerk niet. Maar dat een Houwelik ſoo verre word geroffelt, dat de Bruid klaar is als de Bruidegom geliefd en komt, al kennen ſy malkaar niet, daarop terſtond het Houwelik geſlooten en voortgeſet word, het lieve paar by armen en beenen op het Bed geworpen, en van de buiren op de Ketel word geklopt, als of het Kermis of Bruiloft was, het is voorwaar eerder

lichte-kooyen dan eerlijke lieden-werk, soude men seggen, nochtans gaat het dikwils soo toe, lants wijse lants eere, die luiden weten daar geen quaad van, hoewel het wat vreemd klinkt en stinkt in anderer ooren en neusgaten, die ook manieren van Vryen hebben, welke ook somtijds soo pluis niet zijn, die wy nu om eerbaarheid swijgen.

Van 't Queesten, en wat dat is.

DOch om geen vorder afweidinge te maken, en den spijker op het hooft te raaken ontrent het oogemerk by ons voorgenomen; soo moeten wy weten, datter op eenige Noorder Eylanden van Holland, insonderheid Vlieland en Texel, daar in haar die van Huisduinen ende de Helder eeniger mate na-apen, een gantsch vreemde en by veele Natien ongehoorde maniere van Vryagie en byeenkomste van onge-

ongetrouwde Persoonen is, en al van ouds geweest is, doch die ouderdom geeft geen deugd of voorrecht aan een saak, indien sy in sich selven quaad en ongeoorloft is, want hoe de schoenen ouder zijn, hoe sy eer en meer te verwerpen zijn. Dese maniere gaat gemeenlijk uit onder de naam van QUEESTEN. Wat Autheuren ik doorsnuffele, *ik* vinde dit woord in geene Talen, en derhalven gelijk de naam seer vreemd klinkt, en de meeste niet weten wat 't *Queesten* beduid ofte in heeft, en veele daar naa ooit hebben ondersocht, doch nooit volkomen bescheid daar van hebben konnen bekomen, soo hebben wy voorgenomen op de kortste manier de ware geschapenheid van dit misselijke woord en van dit misselijke werk aan de Wereld te vertoonen, op dat elk een daar van mach oordeelen, naa dat hem de hersenen in het hooft leggen, of al soude menig een daar-

om lacchen, dat hem de lever in den lijve schuddet; wy sullen nochtans geen doekjes daar om winden, maar het mandje met de boom om hooge werpen, de waarheid verklaren, hoe en wat. Wy seggen dat het al een oud gebruik of gebrek is van de Ouders den Kinderen als in de Pap te eeten gegeven, en dese plaatsen als natuirlijk en eigen, en door de geduirige gewoonte is 't hier mede soo verre gekomen, dat men het een schande oordeelt voor een Vryer, indien hy nooit uit *Queesten* is geweest, of om een *Queest* by eenig Maagden, of indien hy sich niet houdet naa de oude lands wijse; want het is hier mede soo gelegen en soo verre gekomen, dat begonnen is allengskens geoorloft te worden, het geene van alle man gedaan word; weinige zijn van dese maniere afhoudende, nadien selfs de Kinderen der eerlijkste en fatsoenlijkste Burgeren haar

haar dit tot een eere achten, even als of ſy anders op geen fatſoenlijke wijſe by nacht by eenige jonge Dochters konden verkeeren, dan door dit middel van *Queeſten.*

Van 't Queeſten, en wat dat is.

DOch om den Leeſer uit den droom te helpen, en ſijn verlangen te voldoen, ſoo ſullen wy toonen, waar in dit *Queeſten* beſtaat. Het is een Byleggingе ofte Onderkruipinge van andere eerlijke ongetrouwde Lieden, om by malkander te volbrengen, 't geene jonge Lieden op andere plaatſen gewoon zijn op ſtoelen of ſtoepen te doen, het zy dat ſy malkander meinen of niet; want de yverigſte *Queeſters* krijgen dikmaal niet tot haar wederportuire die geene, daar ſy meeſt by te *Queeſten* hebben geweeſt. Ik en wil niet ſeggen, dat'er geen Houwelijken geſchieden op de-

ſe plaatſen, dan door middel van *Queeſten*, want daar worden noch wel eenige Vryſters gevonden, die eenen af*k*eer hier van hebben, doch die worden voor neuſwijſe gehouden, die een rechtſchapen Vryer geen toe noch ingang gunnen in huis en op bedde, het zy boven op de deeken, het zy onder de bovenſte deeken, indien het *k*oud is, en hy eenig credijt heeft. Ja een Vryer gaat di*k*maal by een of meer maagden te kooy, en wil hem Trijn niet genoeg accommodeeren, ſoo voegt hy ſich by Aagt; wat daar omme gaet, weet ik niet, men kan wel den*k*en, dat met de warmte dikmaal de liefde komt, en dat voor ſnoepers gelegentheid licht een dief maa*k*t, ten minſten dat door deſe byleggingе en al te groote gemeenſchap de gedachten rijſen, de geeſten opgewe*k*t worden, en de natuire ontvonkt tot dingen, die lieden buiten den Echt ongeoorlooft zijn;

zijn ; hoe nader aan 't vuir, hoe heeter. Daar van dan het maar al te veel bespeurt word, dat van *Queesten* komen voort levendige geesten. Het is waar, dat in Steden en Dorpen veele vreemdigheden voorvallen, en daar gaat mede al meer om als de molen, daar op de *Queesters* sich ook beroepen, als of sy het noch doorgaans maken, dat de Kerk in 't Dorp staan blijft, en derhalven het *Queesten* in sich selven soo quaad niet is, als het by sommige wel uitgekreten word, als een gevaarlijke en gantsch afschouwelijke saake, als of niemand eerlijk konde zijn, die dit *Queesten* voor een middel gebruikt, om fatsoenlijk by de Vrysters te komen; gelijk ooit by Kerken en Raadhuisen tegen dit *Queesten* is geageert en gewoelt, doch vruchteloos ; het was onmogelijk 't selve te stuiten, nadien het te veel metter tijd is ingewortelt ; en gelijk by nacht alle Katten grauw zijn,

ſoo ontſien ſich de *Queeſters* niet in duiſteren te wandelen, om als dan of met lieflijke redenen, of met byſondere practijken door venſteren en glaſen, of met geweld door oploopen der deuren daar binnen te komen, daar ſy weten dat Vryſters woonen of t' huis zijn. Al dit werk word voor geen ſchande noch huisbraak gereekent, maar alleen voor een behoorlijkheid, die een eerbare Maagt gehouden is te toonen aan een Vryer om hem in te laten, of dat een Vader of Eigenaar van 't huis in 't minſte daar over niet verſtoort word, het zy wat geweld aan ſijn huis gedaan word, want het doch jonge lieden werk is. Dat in menigen Steden en Dorpen diergelijke dingen paſſeerden, het ſoude ſeer hoog werden opgenomen, doch in die genoemde Plaatſen weet men daar geen quaad van; doch of het daarom in ſich ſelven te beter is, ſeg ik niet, en dit is ook de que-

ftie, daar het op aankomt. Ten minften is dit feeker, dat alle bylegginge van ongetrouwde Perfoonen, die tot de jaren des onderfcheids zijn gekomen, na de Wetten Gods ende der natuire ongeoorlooft, en dikmaal oorfaak is tot Onkuifheid en vuile driften des vleefches, om aan te raaken 't geene ons niet toe en komt. Indien felfs het gefichte van *Bathfebas* naakte lichaam den Heere Koning *David* konde verrucken tot Onkuifheid, toen haar Man noch leefde; hoe veel te gevaarlijker is het voor lieden van minder ftandvafticheid, te leggen by fulke, dien fy weten vry te zijn van andere, en dien fy lichtelijk fouden konnen inwinnen, het zy op een eerlijke, of ook fomtijds wel op een oneerlijke maniere, indien fy het felve met eernft fochten, nadien het doch met fommige gelegen is, gelijk men feid, ftoot my daer ik wefen wil, of ik val van

ſelfs daar henen. Soo dat of ſchoon in dit queeſten geen oneerlijke ontblootinge of onbehoorlijke aanraakinge geſchied, daar van men ten hoochſten met reden ſoude mogen twijffelen, of dit werk in alles altijd ſoo pluis toegaat, nochtans nadien wy ons moeten wachten voor alle ſchijn des quaads, en wy alle occaſien tot de ſonden moeten vermijden, ſoo veel het mogelijk is, daarom konnen veele welmeinende nauwlijks een goed gevoelen van dit gemeinſaam queeſten hebben.

Van Sluipteugjes onder 't Queeſten.

DOch hoewel de byleggingge en toelatinge van Getrouwde by vreemden ſwaarder word gekeurd naa de Wetten Gods ende der natuire, ſoo neemt dat niet wech de kracht van de reden tegen de bylegginge van Ongetrouwde, al waren ſy al lange aan malkander ver-

looft, nadien dat een Bedelaars vermenginge is, ſonder openbare beveſtiginge in den eerlijken Echtenſtaat, en ſulke leven als in geduirige Hoererye, hoewel ſy het Goud ſoo hoogh uitgeven, dat ſy voor God getrouwt zijn. In alle dingen moetmen ſien op het geene dat eerlijk is, en met een op de quade gevolgen. Niet dat alle byleggers ſich met malkander verontreinigen ter bezadinge, want dan ſouden geen queeſters kuiſch zijn; maar of die queeſters hunſelven niet willens werpen in een groot gevaar, ja by na in een onvermijdelik quaad; en als ſy van de wille en door de occaſie tot de daad worden gebragt, of dan ſulke Houwelijken niet meeſt gedwongen zijn, tegen de wille en toeſtemminge, buiten raad en daad van Ouders en Vrienden, of door verlatinge vreeſe is van afkeerigheid van malkander, om met *Abſalom Thamar* daar na immers ſoo krach-

tigh te haten, alsmen haar te vooren scheen te liefkoosen en te beminnen, en alsoo het Land met Bastaarte vervullen, ten minsten om onse Zielen en Lichamen te verontreinigen, dat zijn saaken van bysondere opmerkinge, daar nochtans by de meeste weinigh om gedacht werd, gelijk een Queester eens seyde, indien het bekruipen van een Meid sonde is, soo is het wel een soete sonde, nadien ik het dikmaal met de mijne gedaan heb voor mijn trouwen, en ik reekende dat het Sluikteugjes waren, die my veel soeter smaakten, dan ooit na dat ik met haar ben getrouwt geweest.

De Gerookte Queester, en sijn avontuir.

EEn ander geen gelegentheid vindende om in te komen of in te breken in 't huys van een eerlijk man, en geen getier of geweld durvende

gebruiken, en nochtans geerne by de Meid willende wesen om een queest, soo onderleide hy, om door de achterste schoorsteen sich in het huis te laten nederdalen; maar och arme Queester, toen oomkool in 't midden van de schoorsteen quam, soo bleef hy daar steeken, en konde niet na beneden komen, noch met sijne handen aan Top raaken; daar sat hy te loeren. De Meid sijn naar geluid en innerlijke suchten hoorende, liet hem met voordacht aldaar eenen langen tijdt tusschen en worgen, tot dat hy haar gouden bergen beloofde, om alles aan haar te volbrengen, wat sy van hem mochte begeeren; en hielp hem daar uit, als of het hansjen in de kelder had geweest, en daar mede was het Soetelief komt te bedde. Doch hoe heimelijk sy meinden haar saken beschikt te hebben, soo brak nochtans de bommel uit, hoe getrouw de Bruid sich had getoond

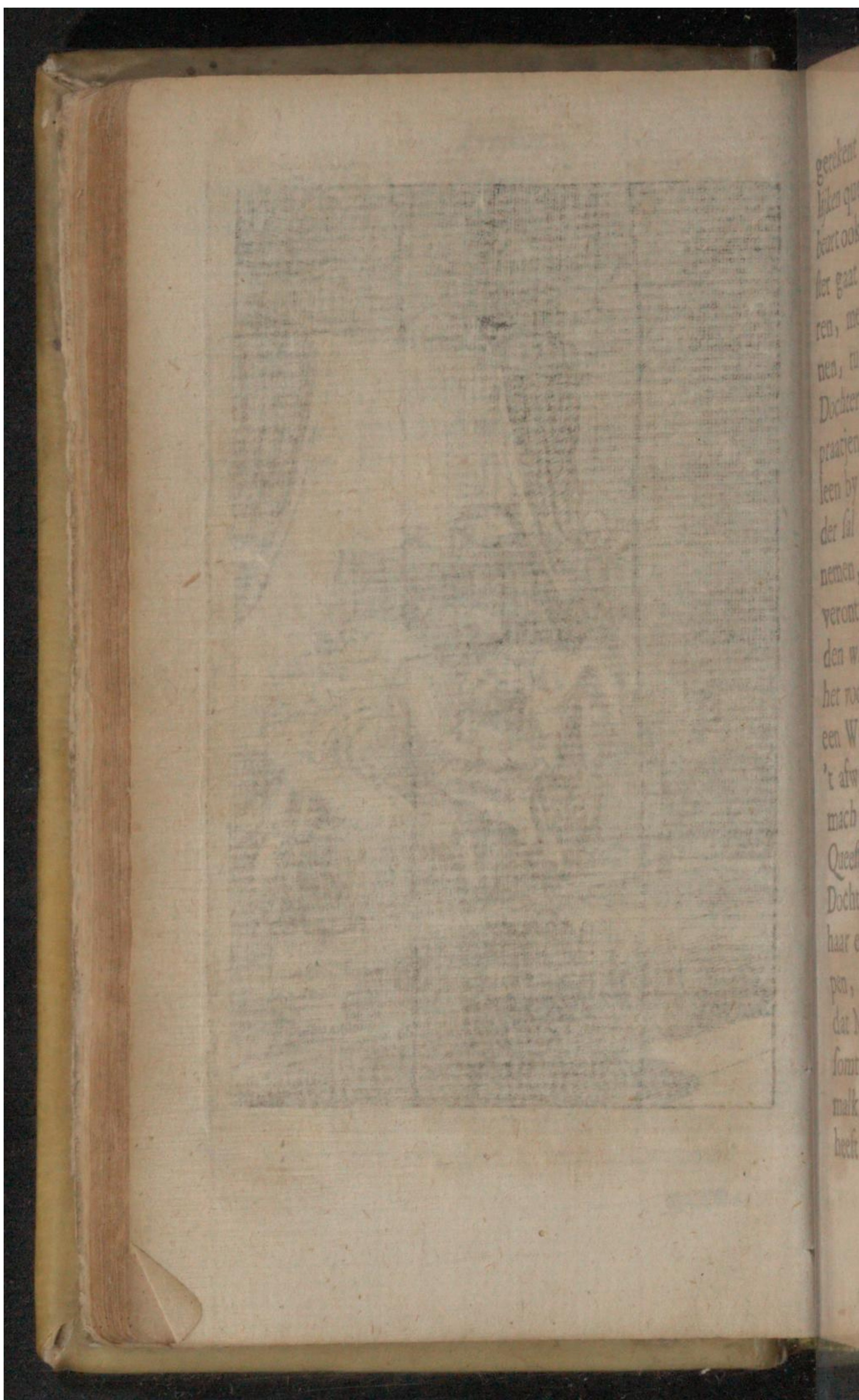
in 't verlossen van hare soete schoorsteenveger, die nochtans by haar op 't bedde was een welkoom Queester, hoe swart hy mochte zijn geweest. Die dit schrijft, heeft menig nacht in 't huis geslapen, daar dit gebeurt is, en dese Queester met sijn lieve Verlosser seer wel gekent.

Een Queester by twee Susters.

INdien wy onse oogen slaan op het besig gewoel der Queesters, die met geheele swermen dikmaals uitvallen na de Boeren huisen, daar sy weten dat Vrijsters met haar werk by malkander zijn, of naa andere Dorpen, soo gebeurt het mede dat twee, drie of vier Knechten by een Meid gaan om een queest, de andere wenden haar tot andere; al quam een Vryer by twee Susters, soo gaat hy tusschen beiden leggen, en al komt hy haar beide even na, dat word aldaar geen bloedschande

gere-

gerekent, nadien het flechs een eerlijken queeft word geacht. Het gebeurt ook meermaal, dat een Queefter gaat leggen in fijn onderkleederen, met 't uitfchudden der fchoenen, tuffchen een Moeder met haar Dochter, en verleent haar beide een praatjen; en al is 't dat hy fich alleen by de Dochter houd, de Moeder fal fulks in geenen deel qualik nemen, als of haar huis daar door verontreinigt of haar bed gefchonden wierde; ô neen! maar keurt het voor een eere, dat fy, foo fy een Weduwe is, of een Vrouw in 't afwefen van haar Man, die eere mach genieten, datter noch een Queefter fomtijds na haar of na haar Dochter komt omkijken, om haar in haar eenfaamheid te vergefelfchappen, nadien fy gemeenlik feggen, dat Mannen praat hertig is. Doch fomtijds zijn de Queefters jeloers op malkander, als eene de voorrangh heeft by een Meid, en een ander

mede

mede om dat aes komt te hengelen en te vliegen, soo vind hy wel een stok achter de deur, die hem in 't donker stockebrood doet eeten, soo dat de tweede voor dien tijd ten huise uit moet over hals over steert, die daar na sijn tijd beter waarneemt, en klaagt aan de Meid over haar onbarmhertigheid; die hem dan aanseid de redenen en oorsaak, waarom sy hem op dien tijd niet dulden wilde, en toegang tot haar bedde verleenen: namentlik, om dat sy aan den eersten by haar leggende, geen achterdenken wilde geven, dat sy hem lief hadde; dat derhalven die slagen en dat wechjagen waren minnekussen en liefdezeelen om hem weder te noodigen, ende te krachtiger tot haar te ttecken, indien hy haar met ernst meinde.

Practij-

Practijken der Queeſters, om in 't huis te komen.

REchtaardige Eilander Meisjes ſullen hier of daar een deur open laten ſtaan, of indien de Queeſters een bekent teeken geven met kloppen of bremmen, dan ſullen ſy niet blijven leggen, maar in haar onderkeursjen opſtaan, en haar in laten als vriend in huis; dan ſnapt moer weer in 't bedde, en vaar volgt haar haaſt na; en het is, *Arent, Pieter Gijſen*, waar hebje ſoo lange geweeſt, datje niet eens by ons om een queeſt zijt geweeſt, of hebje al te veel te doen met uw' eygen Meisjen: ſoo dat ſy haar grootelik*s* belgen, als ſy geen verſoek krijgen. Ja het ſchijnt of ſulke Vrijſters geheel in 't vergetel-boek zijn, en niet geacht worden. Het gebeurt ook meermaal, dat de Queeſters tot den dageraad by 't Vrouwvolk blijven leggen, ſoo dat de ſlaap haar

allen bevangt, en het ſchijnt in allen deſen, dat de minſte ſuſpicie van quaad met de meeſte hier niet onder loopt; daer men in andere plaatſen van ſoude gieren en tieren, als of het de grootſte Hoerenjagers en uitgeredenſte Hoeren der Werelt waaren, doch dit word aldaar gekeurt alles toe te gaan in eer en deughd, ſoo men voorgeeft, hoewel 't met allen ſoo breed niet afloopt, nadien de tijd en ervarentheid leert en mede brengt, dat de meeſte hun maagdom al lange in 't queeſten hebben overgegeven, en dat ſy al bruiloft met malkander hebben gehouden, eer haar trouwdag gekomen is, ſoo dat'er verſcheiden exempelen zijn, dat Maagden Moeder worden, eer dat ſy dikmaal tijd hebben de Luyermand gereed te maken, ja men heeft geſien verſcheidene om acht dagen in het kraambed, eenige met het Kind op den arm te trouwen gaan, dat is uit liefde, en dat komt van quee-
ſten;

ſten; hoewel diergelijke dingen mede op andere plaatſen voorvallen.

Een Queeſter aan een Queen getrouwt.

EEn oud Queeſter roemde, dat hy van alle Vrijſters ſijn wille had gehad, mits door het verleggen der Borſten, als anderſins haar bequaamheeden in alles ondervonden hebbende, doch als hy ten laatſten gekomen was by de rechtſchouwige, dien hy daar na trouwde, ſoo had hy daar niet eens om gedacht; in ſomma hy vond ſich bedroogen op 't einde, want doen hy nu getrouwt was, bevond hy dat ſijn Vrou was een Queen, en had Borſt noch Speen; waarſchouwende alle Queeſters tot meerder voorſichtigheid, als ſy by de Meisjes quamen, en haar oog' op die of die mocht komen te vallen, dat ſy eerſt dienden onderſoek van ſaken te doen, eer ſy de

koop

koop toesloegen, op dat ſy niet bedroogen uit quamen, gelijk hy door ſijn eigen achteloosheid bedroogen was, want daar was en is ook ten hoogſten veel aan gelegen, dat een Vrouw bequaamheden heeft, niet alleen tot de generatie, maar ook tot de opvoedinge harer Kinderen.

Bylegginge buiten den Echt, is ongeoorloft.

EEn goede Waterhond ſiet geen modderige ſlootaan, op hoope van een roof: Even alſoo is 't ook gelegen met deſe Queeſters, die geen moeiten ontſien, om door dik en dun in de donkere naare nacht te ſwerven van huis tot huis, van dorp tot dorp, tot dat ſy eenig Wild opſpeuren, en het ſchijnt haar in haren dollen loop weinig te verſchillen, waar ſy het anker ſullen laten vallen, als ſy ſlechts een haven vinden, om ſich aldaar die nacht op te houdē. Dit

is de oorsaak, en hier komt het van daan, dat menig Ram aen het Lam gekoppelt word, en vast raakt, die hy nooit gesien, en daar hy nooit om gedacht heeft, het aas verder soekende als sy den rook konnen sien opgaan uit hares Vaders huis. Soo dat de meeste van die queestende Woelgeesten dikmaal soo kaal daar af komen, dat sy beter hadden gedaan met t'huis te blijven, dan kooren te soeken van alle ackers, daar haar sacken niet meer gevult worden, dan of sy kaf hadden opgeraapt; even als of men seide, dat sy dikmaal blindeling in haar verderf loopen, en na al haar draven en jagen aan een Hoer of haar Dochter hangen blijven, den Vroomen niet te na gesproken; en over al zijn eerlijke Lieden te vinden, of gaan ten minsten daar voor, of eerlik op eerlijke toe te geven, de Queesters selve weten best wat daar op loopt.

Gevaarlikheid van 't Queesten.

HEt Bedde van iemant te beklimmen, dat word tot allen tijden geacht onder de tekenen van geweld, daar men geen eigendom aan heeft buiten den Echt. Het bedde is anders tusschen Getrouwde onbevlekt en eerlik, tot welke Man en Vrouw beide hebben ende genieten mogen even groote vryheid, volgens het Goddelik en natuurlik consent, recht en order. Doch dit beklimmen van 't bedde komt die niet toe, die noch geen eigen deel verkregen hebben, en met wien sy noch niet verbonden en bevestigt zijn in dien vasten band, door welke Man en Vrouw verbonden zijn. Soo wy dan insien de maniere der Queesters, die soo vryelik sonder aansien ende schaamte treeden op het bedde van Vreemden, aan wien sy niet hebben 't geene haar als eigen toekomt, en nochtans dikmaal soo onbeschaamde

stout

stout sich betoonen, ja van d'andere kant soo vryen toegang krijgen, dat sy onderkruipen als Man en Vrouw tusschen alles wat daar is, al lagen de Vrijsters in het bloote hembd; 't welk nochtans by veelen is gepractiseert, die wat stout waren, ofte groot credijt hadden; kan dit alles met de eerbaarheid bestaan? het soude alle de Werelt groot wonder dunken. Wy seggen dit nochtans by veelen alsoo toe te gaan, en konnen niet sien, of het is met de sodanige gelegen, indien gy wilt, het is u geoorloft: Wat herte soude niet ontfonken in vyer en vlamme van begeerlikheden, indien hy sulken occasie hadde, als dikmaal de Queesters hebben; en dat de wille niet tot de daad soude uitbersten. Ick voor my, bekenne mijne swakheid, ik soude tegen die levendige voorwerpselen niet konnen bestaan, of ik soude al nader en verder toetreden tot dat geene, 't welk ieder een

weet, dat de wensch en het oogmerk der natuure is. Gansch muisen, indien in Steden of Dorpen de Vryers soo verre dikmaal konden komen, sy quamen wel verder; en het stond te beduchten, datter noch al veel meer Hoerenkinders of bestruifde Bruidten souden komen, hoewel het nu noch bond genoeg toegaat; 't wort alles aan de Klok niet gehangen, en het staat niet op ieders voorhooft geschreven, wat ooit Knechjes en Meisjes hebben bedreven; doch de werken geven overvloedig blijk, hoe pluis het aldaar op stoelen, banken en stoepen mede toe gaat; soo dat de Queesters daar op roemen, dat op andere plaatsen de eerbaarheid immers niet grooter is dan onder haar. De Pot wil doch altijd de Ketel verwijten dat hy swart is. Na datmen nochtans hoort en bespeurt, soo is 't queesten nochtans een vruchtbaar ambacht, de werken geven daarvan getuigenisse, de Bakens staan door-
gaans

gaans met de meeste boven water; dat ieder een af*k*eer heeft van de bestruifde Bruidten, en dat noch 't ergste van allen is, door dese vrymoedige toelatinge der Queesters in menigte, nadien veranderinge van spijs dikmaal doet eeten, veel Meisjes vol en soet zijnde, nauweliks de rechte Vader van het Kind weten te noemen en uit te *k*iesen, en daer leggen de Mosselen, en de handen zijn in 't hair; dan gaat het op een rechten en pleiten, sweeren en afsweeren, uitkoopen en afmaken; in somma het Kind is sonder Vaar, en dat *k*omt van Queesten. Wie begeert sulken Hoen met haar Kieken, hy was daar aan bekocht, al vond hy seven in een nest.

Het Queesten is niet te stuiten.

GEen stoffe soude my ontbreken om het queesten te vertoonen met veelderhande couleuren, nadien

ieder sijn Lief doch soent op sijn manier; maar wy meinen kort te gaan doorwandelen dese boomgaard, en laten de Queesters loopen over hecken en tuinen, want het queesten is doch door de gewoonte soo verre ingekroopen is, dat het met recht ten huidigen daage een onvermijdelik quaad mach genoemt worden, het welk niet is te stutten noch te keeren, nadien het doch den Moor te wasschen soude zijn sich daar tegen te kanten. Daar men van beide kanten tot de saak seer wel genegen is, noch dijken noch dammen konnen als dan het water keeren; alle devoiren ooit aangeleid tot vervolging en uitroeyinge der Queesterye zijn tot noch toe vruchteloos geweest, en het is nu soo verre gekomen door verval van tijden en saken, dat dit accident ongeneeslik is geworden, als een ineetende en doordringende Kanker, soo dat die geene anders niet dan spot ende smaad op sich souden

den laden, die eeniger maten sich daar tegen willen setten. Men moet derhalven lijden en gedoogen, en met goede oogen aansien; wat willen selfs de Ouders doen tegens de Kinderen en Dienstbooden, nadien sy selve met haar eigen exempel zijn voorgegaan? en de rest treed in hare voetstappen, en het is so gemeen in dese plaatsen, dat de eene d'ander opwekt en gaande maakt als tot een Bruiloft en Boere-kermis, komt laat ons om een queest gaan.

Queesters Credijt.

EEn Queester gaat ook op goed vertrouwen in eens anders huis, het zy door wat middel hy kan inkomen, sonder sich eenigsins verdacht te maken van verraad of dieverye; en al word hy by avond of in den nacht gevonden van de Dochter of Dienstmaagd van den huise in de kelder of op de solder, hoewel men-

ſchen anders dikmaal voor menſchen by nacht vervaard zijn, ſo valt daar geen rumoer of gekrijt in of buitens huis, maar hy geeft ſlechs een teken dat hy om een queeſt komt, en of hy niet al te wel weet, waarſe ſlapen, of dat hy een luttel wil wachten, tot dat het Volkje van de haard is, en dat hy haar dan terſtond ſal byſpringen, nadien hy doch tot dat oogemerk aldaar gekomen was. En daar mede is dat effen en pas, de Dochter of Meid gaat weder te koy, en verwacht de Queeſter met blijdſchap, die ook alsdan ſijn tijd niet verſuimd; en dan is 't, ſpring op Ruiter, laat voortgaan te viervoet; hoe lange heb ik u hier niet gehad? gy moet 't by andere Meisjes geweldig druk met queeſten hebben, dat gy om ons niet eens denkt, daar wy ſoo weinig beſoek hebben; jaa wy hebben in een week of twee niet een Queeſter by ons gehad; twee of drie waren voorleden week hier voor 't

bedde,

bedde, doch ſy quamen niet vorder, het ſcheenen wel koele Troevers geweeſt te zijn; doch het kan wel weſen, dat wy van haar rechte ſchool en kaaren niet waren; maar het is geen nood, wy ſullen evenwel genoeg keur van Broeken krijgen; wy houden het niet met die ſtille fijmelaars en drooge Venten, die geen Meid op 't bedde durven beſoeken, nadien wy doch anders gewent zijn, gelijk u ſeer wel bekent is, en gy ook beter aan ons hebt bevonden, dat wy geen eerlijke borſten plaats ſullen miſgunnen of ontſeggen, maar ſullen liever opſchicken, en ruimte geven, en in alles ons aanſtellen ſoo dat behoort, en ſoo men gewoon is onder eerlijke Lieden. Is dan de Queeſter wat ſtout, of heeft hy goed credijt, de ſaken ſchicken ſich dan tot wederzijds genoegen, ſoo dat die Queeſter daar van boogt, dat hy aldaar by een Meid is geweeſt, die een Knecht luſtig wiſt t'ontha-

len, ja de Vrijster verheelt ook niet, dat sy des nachts een Queester by haar heeft gehad; want hoe soude het schande zijn, daar het dageliks gepleegd word onder de naam van eer en deugd?

Queesters worden dikmaal bedroogen.

JA is het niet wonderlik, dat een Queester toegang kan krijgen by een jonge Dochter op het Bedde, die hy nooit gesien of gekent heeft? En dit gebeurt nochtans meermaalen, dat een Vryer op andere Dorpen komende, of uit hem selven occasie soekt, want een Queester is gruisig, als hy slechs by een Meid op 't bedde kan komen, dan heeft hy voor die tijd sijn oogemerk bekomen, of dat hy door andere word mede gesleept, en op de mouw gespeldet, dat hier of daar brave Meisjes woonen; doch daar loopt ook somtijds een Boefje onder, dat een onbeken-

de

de word vervoerd by een oud Wijf of versleten Weduwe, of scheele of blinde, en als die Queester niet uit den droom geholpen word, soo gaat hy al wel getroost en gepaait daar heenen, als of hy by een gladde Vrijster had geweest, doch de bommel uitbreekende soo valt hy onder de bespottinge van sijne verleiders, en Oomkool druipt weder na huis, en laat sich nochtans genoegen, dat hy om een queest geweest is, als of hy sijn wil uitter Zee gekregen hadde: want de meeste Queesters zijn als geblinde Peerden in den Gortmolen op onbekende plaatsen.

Vreemde Vraagh van een Queester, aardig beloont.

EEnen Jasper Goed-Bloed ging alle nachten in de Winter ruim anderhalf uur van huis om een queest bye Meid, met wien hy het soo ver-

re had gepraad, dat hy sijn Ouders soude vragen om consent tot het houwelijk: hy dan t' huis komende roemde by sijn Ouders, dat hy met queesten soo veel had gewonnen, dat de Meid hem het jawoord had gegeven, indien sy het wilden toestaan, anders begeerde de Meid hem niet, en bedankte hem voor sijn goed geselschap, haar soo dikmaal met queesten verleend. De Vader hem beter kennende, vraagde hem, heeft de Meid beide haar ooren al? met dese woorden des Vaders ging hy weder na de Meid, en seide, nu is de koop klaar, want mijn Vader vraagde my, of ghy beide uwe ooren al haddet. De Meid aan dese redenen merkende, dat sijn brein in de hielen was gesonken, en sy met hem niet al te wel soude bewaart zijn, schopte dien soeten Queester tot het Bedde uit, gaf hem de sak met de banden toe, en riep, ben ik hier soo lan-

ge met een Bloed-beuling opge-
scheept geweest, daar ik om sijnent
wille soo menigen schoonen Quee-
ter heb buiten geslooten ; ik heb
iets in de Wereld , of die Nar
veet seer wel , en soude hy noch
wijffelen of ik mijn beide ooren
ad of niet. Los was de Queester
van de Bruid , en met al sijn quee-
ten dede hy niets op ; ende most
l weder na een ander, by wien hy
ochtans met queesten het soo verre
akte en brouwde, dat hy de Bruid
kreeg in de schuit , en toen was het
queesten uit. Want hy kreeg noch
een fatsoenelijke Meid , dien hy niet
eens vraagde , of sy beide haar oo-
ren hadde , nadien hy aan de eerste
genoeg geleerd was. Harde slagen
leeren wel en maken wijs. Een
rechtaardige Queester is onverdrie-
tig in sijn loopen , en voerd sich op
met dese sterke inbeeldingen , al
doet hy negen en tnegentig vrucht-
teloose queesten , dat nochtans de

honderste uittocht sal raaken en kraken; soo dat een Queester niet altijd meind die geene, by wien hy om een queest gaat, doch hy leest nochtans op hoope, dat hy schier of morgen uit die ruime keur van pelsen eene voor de sijne sal verkrijgen, en dan is al sijn queesten noch wel betaald. Even als die flechthoofd, welken wel ooren dienden aangenaait te worden, nochtans met de kooten ten laatsten ging strijken, en alle de voorige Queesters mochten en moesten daar op staan kijken. Hy hadde de Bruid in de schuit, en toen waren alle voorige beloften, streelingen, en woelingen uit. Al te wijs geeft geen accijs, al te mal geeft geeft een stal, maar tusschen mal en vroed, wind menig man sijn goed.

Queest door Droomen aan den dag gebracht.

DIt Queesten kan wonderlijke inpressien of indrukselen in't gemoed van den Queester geven, want als een gladde Weduwnaar onlangs sijn Vrouw had verlooren, en sich inbeelde dat hy 't niet wel sonder Vrouw soude konnen stellen, soo wierd hy te rade om een queest te gaan by een gladde Weduwe, die ook niet vreemd was van de saak, want de practijken van het queesten in haar jeugt waren haar noch niet geheel uit de gedachten, mitsgaders de soetigheden, die sy toen in't queesten had genooten. Dese oude grijn had sulke vreemde grillen en mijnen in sijnen droom van dit Weduwtjen, dat sijn byslaap klaar konde bespeuren, dat hy by haar om een queest was geweest, en derhalven het ooge wel op haar mochte geworpen hebben, en het

was ook net alſoo. Soo dat door ſijn droom de bommel uit brak, op wat grond hy van voornemen was 't anker te laten vallen. Vreemde actien verwecken vreemde gedachten, en zijn dikmaal oorſaak van vreemde droomen; en daar het herte vol van is, daar ſpreekt de mond geerne van, al ſoude de droom verborgentheden openbaren. Een oudt voerman hoord ook noch graag het klappen van de ſwepe, hoewel het den jonge lieden beter paſt de Peerden te ſpannen voor de Wagen des Houwelijks. En of ſchoon oud mal heeſt geen ſtal, nochtans word in veele Ouden waar bevonden dat oude ſpreekwoord, ſy mogen haar oude ſchoenen wech werpen, doch ſy behouden haar oude kneepen en quade zeden,

f. 63

Een Meisje gaat by een Vryer Queesten.

MEn seid in 't gemeen, het is evenveel wie vryd, als 't slechts wel bedyd. Dit is ook ooit in 't Queesten waar bevonden, dat Vrysters geen versoek krijgende selve uyt haar oogen sagen om haar open, en daagden niet alleen de Queesters uit, maar sochten eenige occasie, om by nacht hier of daar in de huisen te komen, daar sy wisten dat Vryers woonden, en na dat die soete liefjes haar volle genoegen in en met malkanders geselschap hadden genomen, soo moest Moer weder tot dat selve gat uit, daar sy ingekomen was, al soude sy met de billen bloots hoofds daar in blijven steeken, tot dat de Vryer, by wien sy om een queest is geweest, sijn byslaap uit de uitterste nood komt redden, op dat sy door de schandelijkheid harer naaktheid niet tot

een ſpot werde voor de geheele Wereld. Saken van conſideratie, en nochtans zijn ſulke ende diergelijke voorvallen met een natte vinger genoeg te beloopen, en daarom behoeven ſy den leeſer ſoo wonderlik niet te ſchijnen, als of een Vloo haar in 't oore beet.

Een Meisjen hadde vier Knyen.

EEn Vlielander roodkousjen ſlapende by haar broertjen, kreeg des nachts een Queeſter, ſonder dat dat de jongen het gehoort of gemerkt hadde; maar ten laatſten uit den droom ontwakende beſpeurhy, datter meerder benauwtheid op bedde was, als hy te vooren gewent was, ſoo vraagde die lecker ſijn ſuſter tot viermalen, wiens Knye dat was, waarop ſy t'elkens antwoorde, dat is mijn Knye, ſoo dat die bengel ſeyde, wel ſuſter, is het nu ſoo verre gekomen datje vier

vier Knyen hebt, dat is vreemd. Siet soo wierde de jongen geblindhokt, en Moer en Vaar hadden de Knyen en alles by malkander gesteeken onder laken en deeken; maar de jonge was het ten goede te duiden, die dit kluchtjen aan de dag bracht, dat sijn suster vier Knyen hadde.

Onder den naem van Queesten, speelen eenige den Dief.

ONder den schijn, naam en voorwendsel van 't Queesten, speeld menigen een den dief, nadien hy in andere huisen daar toe dikmaal de grootste gelegentheid ter wereld heeft; nadien op verscheiden plaatsen de deuren niet eens geslooten werden, het gaat alles op goed vertrouwen soo heenen, al hoort men des nachts eenig geluid, de eigenaars des huises sullen seer selden daar na luisteren, veel min

daar

daar om het bedde opstaan, denkende, het is een Queester, die om de Dochter of Meid komt. Nochtans is dat waar, dat men in dese plaatsen selden van dieveryen hoort of verneemt, insonderheid door Gauwdieven, nadien het voor haar te bekommerlik is met haar lijf of met haar gestoolen goederen te ontsnappen van de Eilanden; evenwel loopter wel een Boefjen onder, dat door de Queesters, die wat handgaauw zijn, alles niet blijft by de rechte meester; hoewel het ook wel gebeurd, dat eenige zijn in de huisen gekomen als of sy om een queest wilden, en speelden ondertusschen haar personagie, want occasie maakt eên dief. Dat is gewis en seeker, en kan niet ontkent worden, dat met en onder het queesten veele dieve-streeken en parten mede t'samen gaan, welken sy betoonen in het inbreeken of insluipen in de huisen van andre menschen, welke streeken

[t]en indien sy op veele andere plaat[s]en wierden in 't werk gestelt, ende [s]ulke Queesters op de daad wierden [b]etrapt, men soude haer aan Galgen [e]n op Raden voeren: Doch 't word [o]p het Texel en 't Vlie soo dier niet [g]ewed, noch soo hoog genomen, [e]n dat, om dat een Queester door [d]e gewoonte groote vryheid en cre[d]ijt heeft, het zy door wat middel [h]y in 't huis schikt te komen.

De Queester in 't Verkens-kot.

EEn aardige pots, en kluchtige voorval is eens gebeurt aan een Queester, die door de groep, daar men de drek der Beesten uitlost, in een Boeren-huis quam inkruipen, en alsoo hy daar onbekent was, nadien hy sonder Leidsman op sijn blinde Compas was t' zeil gegaan, gelijk men uit 't Vlie en Texel niet sonder Loodsman in Zee gaat, in plaats dat hy meinde en verhoopte een gladde

Meid

Meid of twee op 't bedde te vinden, soo verviel hy juist in 't Verkenskot, waar door de Verkens sulken getier maakten, dat Oomkool geen raad wist om het gat weder te vinden, daar hy ingekomen was; so dat de Huisgenooten op dit geluid van het Bedde komende, hem vonden met de Verkens plukhairen, in stee dat hy hadde gemeind met de Maagden op 't Bedde sich met een soet queestjen te verlustigen: In plaats van minnekusjes kreeg hy Verkenstraanen, ende wierde in sijn druipsteertende wechgaan heerlik uitgejouwt, en voor een Swijnequeester gescholden, even als of hy geen onderscheid tusschen Vrijsters en Verkens wiste te maken: ô Slechthoofd! hoe braaf wierd hy toegedekt, ik mein dat hy door dese quade ui.slag leergeld gegeven heeft.

Aardige vond van een Weduw'naar.

SEker Weduw'naar 't besluit nemende om weder occasie te soeken tot een tweede houwelik, ging het Wild opspeuren by de drie uiren gaans van huis, en na dat hy by een schoone Deerne dikwils om een queest hadde geweest, en alle vlijt had aangewend om haar te bekooren, en haar te locken uit haar geboorteplaats na de sijne, soo sloeg sy hem ten laatsten af, en die lieve Queester most ongetroost weder heen gaan: Maar hy op sijn avancement lettende, bedankte haar voor de soete vryheid, dien hy by haar genoten had, door den toegang by haar op het bedde van eere, soo als de Queesters dat gelieven te noemen, en haer niet konnende in haar eigen huis bevryen, en te krijgen tot sijn Bruid, en by trappen tot sijn Vrouw; soo versocht hy haar te mogen hebben tot sijn Dienstbode, om sijn huis

op te houden; het welke sy aan nam voor en in plaats van de koop: Doe hy de saak soo verre had gebracht, dat hy haar binnen sijn eigen vier hoeken hadde, en bevrijd was van die moeilijke gang om een queest, soo wierde hy als een Hond stout op sijn eigen dam, en hy raakte by haar soodanig te queesten binnen sijn eigen deur, dat de huir in korten tijd in koop veranderde, en van de huir-cedulle wierde koopbrief gemaakt, mits dat hy haar de beloofde Huir tot een Trouwpenning gaf, om deselve te samen te verteeren, en soo raakte de Bruid door queesten in de schuit, en worde in stee van Dienstmaagd de Vrouwe van haren afgeseiden Queester, die door dit middel haar Meester, Bruidegom ende Man wierde; was dat dan niet wel gequeest en gekolft? want het was een kolfjen nà sijn hand. En 't was, Moertjen wat lust u, Vaartjen wat gelieft u.

Het

Het Queeſten is op de Eilanden ſonde noch ſchande.

OM den Leſer niet verdrietig te maken door overtollige ex-
mpelen, ſoo ſullen wy de kortſte
vegh gaan naa het einde, nadien
vy doch alles niet konnen ſeggen,
vat in en met het queeſten omme-
gaat, want het geſchied meeſt en
loorgaans achter de gordijnen, daar
nen groote vryigheid heeft of
ieemt, indien ſy ons gegunt word;
n daar is ook niet hatelijker noch
gevaarlijker, dan te ſpreeken van
n tuſſchen ſoodanige, die tuſſchen
nalkander alles in liefde konnen o-
verwegen en afmaken tuſſchen dee-
kens en lakens. Als nu een Quee-
ter ſoo grooten credijt heeft, dat
iem vryen toegank word gegunt
om te beklimmen het bedde van een
Maagd, die hem wel geſint heeft,
en genegen is hem te ontfangen en
te decken, men kan wel denken,

dat

dat met de warmte allengskens ende by trappen de liefde aanwast, ende de vryheid toeneemt. Wat Vryer in andere plaatsen soude niet meinen en voorseker houden, dat hy 't spel gewonnen hadde, indien hy sulken toegang mocht genieten by een Vrijster? En nochtans gebeurt het dagelijks, dat sulke naby-leggende evenwel malkander niet krijgen, ja ook niet begeren tot haar echte deel; doch of dan evenwel dit alles in eerbaarheid kan geschieden, laten wy den Molenaar scheiden. Op Texel en Vlieland word dat noch sonde noch schande gekeurt, maar alleen een vriendelik besoek van eerlijke Lieden onder malkander, en als een buyre-praatje en vrye Lieden werk.

d' Eene Broeder ontqueest de ander een Vrijster.

ALs'er twee Honden knibbelen aan een Been, soo gaat de sterkste

sterkste daar mede strijken. Die niet stout is, die krijgt'er niet van. Al te lange verlooft te loopen, is seer gevaarlik, nadien lichtelik door vuile tongen de swarte Kat daar tusschen komt, en een kink in de Kabel raakt, de soete Liefjes een walg en afkeer van malkander krijgen, of door al te grooten vryheid de Bruid door proeven haar maagdom verliest, haar tijd niet kan verbeiden, en de pan begint aan te branden. Maar een ongehoord exempel moet ik hier inlasschen, van een jonge Deerne, die allerhande Queesters vryen toegang gunde, en sy had ook neering als vlas, en overvloedig besoek; want het was doedjen haar goedjen; de Krayen vlogen om dit Aas, als offe dul waren: maar sy had evenwel onder al dit groot geswerm van Queesters, een jong Geselle haar woord op trouw overgegeven, en sijn woord overgenomen, met kennis en goedvinden van wederzijds Ouders ende

Vrienden. De Liefjes queesteden in alle vryheid ontrent acht jaren, eer men van trouwen ſprak: Maar hoort wat een vreemde ſpaak in 't wiel geſteeken wierde, nadien de Broeder van dien ouden Grein, ſeer wel wetende, hoe ſijns Broeders ſaken ſtonden met de Meid, en hy altijd aan ſijn Byſlaap wiſt, wanneer hy om een queeſt was, ſelve de reſolutie nam, om ſijn Broeder een onderſteek te doen, en hem van de plecht te doen rollen; hy ging na de Bruid van ſijn Broeder, nam en kreeg toegang by haar op het bedde, en wiſt ſijn prallen ſoo wel te beſchutten, en ſijn pijlen ſoo net te ſchieten, dat hy haar in 't herte raakte door minnetreken, ſoo dat ſy den eerſten goeden dagh wenſcht, na ſoo veel vrolijke nachten, die ſy met hem overgebracht hadde, want de tweede geviel haar oogen beter, ſoo dat die eerſte arme Slocker moeſt achter ſtaan, en het Visjen was hem ontſnapt, of als ontſchaakt,

ſchaakt; dit quam van lang dralen; voort dat wint. Het was voorwaar geen Broersſtuk, 't geene d'eene aan den ander betoonde, evenwel rolde de kloot daar heenen.

Queesters zijn beleeft tegen den ander.

ANders betoonen de Queeſters een byſondere beleeftheid en beſcheidenheid aan malkander, mits dien dikwils den een den anderen de weg wijſt, om malkanderen niet te verhinderen, maar maken een goed contract, ik hier, en gy daar, en als ſy haar praatjen uit hebben, dan ſpreekt d'eene den ander weder aan, om te gelijk te verhuiſen, en verhalen malkander haar wedervaren, by wat Meid ſy geweeſt, en hoe ſy getracteert en aangehaalt zijn; of klagen malkander haar ſober onthaal, ſoo dat ſy geen toegang op het bedde of geen dekſel konden krijgen, en ſeggen, dat is geen ſlag van Meiden,

wy willen onſe dagen by haar niet weder om een queeſt, doen wy daar en daar te queeſten quamen op dien nacht, het mocht wat moeite koſten om in te komen, maar toen wy daar binnen waren, vonden wy brave Baſinnen, die ons na onſen wenſch inſchikten, en wy quamen ook te veri van daan, om met natte voeten boven op de deeken te leggen, daarom kregen wy terſtond de deeken en rocken der Meiden, en konden het voor die nacht ſeer wel ſtellen, want toen wy van haar groene zijde ſcheiden, waren wy puir droog, en gingen vol vreugde na huis. 't Gebeurt ook wel dat d'eene Queeſter de ander de weg wijſt, en ſeid aan de Meid, morgen ſal ik mijn Neef of Broer of groote Vriend u toeſenden; daar word niet tegen gemurmureerd, want het alles wel en aangenaam is wat de Queeſters doen, of ſy moeſten het te grof maken, en te bond aanſtellen, dan mogen ſy in 't volgende haar neus daar

wel van daan houden, of ſy vinden deuren en venſteren geſlooten, of een beſemſtok achter de deur, of de Boer gaat haar met een Miſtfork te keer; dan is 't paslavant, laat voortgaan de wagen, over hals over ſtaart, over hecken en ſtecken, achter ſiet gy my leſt, en den Eigenaar van 't huis weet niet waar den Roervink geſtoven of gevlougen is. Maar rechte Queeſters maken het ſoo ſchappelik af, al worden ſy 's nachts of in de morgenſtond ontmoett, ſy mogen een weinigjen den voorbygangers den wegh ſchouwen, doch andere ſeggen alleen, het is een Queeſter, daar mede is 't wel, even als of hy een eerlik ambacht had gedaan, en men hoort nooit dat de Ouders over de Queeſters klagen, Jongen of Sone, hoe quaamt gy ſoo laat t'huis, ja ſy hebben geen vermoeden, dat haar Kinderen op eenige quade plaatſen zijn geweeſt, als brengt het haangekray of het morgenrood haar t'huis, dan

maakt de Queester van de dagh den nacht, om sich bequaam te maken den volgende nacht sijn open te sien, en te mogen uitstaan, het zy by de selve, of dat hy weder andere occasie soekt, daar hy het immers so wel hoopt te vinden; In somma, een Queester houd altijd wand te Zee, en wil niet visschen om de Zuid, hy sal ten laatsten het om de Noord op hoope uitwerpen, tot dat hy den rechte net op 't hooft loopt.

De Queesters komen wel met verkeerde Kleederen te huis.

HEt is wel eer meer als eens gebeurd, dat twee Vryers kruisten op een haven, en als sy het Kasteel hadden bestormt en ingenomen, en de tijd verloopen was om weder te keeren na haer oude rendevous, dat sy beide verkeerde schoenen en broeken aantrocken, waar door se beide t'huis komende, bekent wierden op een

een tocht geweeſt te zijn, ende wie met haar; ſoo dat ſy dan by dage de Kleederen en Schoenen moeſten verwiſſelen, die ſy des nachts door haeſtigheid mal*k*ander hadden ontleent. Geen wonder is 't, dat men van verre dikmaal geen onderſcheid kan maken tuſſchen de Queeſters, naadien de kleederen maken den man, die ſe heeft die trektſe an. Voorſichtige Queeſters zijn beter op haar hoede, op datſe met de ſelve plunje thuis komen, daarſe mee uitgegaan zijn, en haar huisgenooten geen qua gedachten krijgen, als of ſy op ver*k*eerde plaatſen hadden geweeſt, en of het rokje verſopen of in de Lombert was verſet, daar van by ſommige weinig ſwarigheid word gemaa*k*t.

*De Vryers ſoe*k*en gewillige ſlavernye.*

AL te veel in alle dingen, is quaad; te veel vryheid te nemen is ſtoutheid, en deſelve te ver-

guunen aan een ander, verlieſt menig ſijn vryheid mede voor al ſijn leven, hoewel de meeſte in de wereld genegen zijn tot gewillige ſlavernye, want die trouwt, die geeft ten minſten de helft van ſijn vryheid over in de ſchoot van een ander, of ſchoon hy wederom erft het geene hem behoorde toe te komen, maar de meeſte Wijven in deſe geweſten volbrengen hun beloofde onderdanigheid niet, poogende ende ſteigeren na de *Broek* van de Man, tot een kroone op haar hoofd, die haar niet toe en komt, daar ſy haar met haar pels of keursjen behoorde te genoegen, ſoo dat men in de meeſte huisgeſinnen de verkeerde wereld levendig afgebeeldet ſiet, daer de Hen boven de Haan kraait, ende de Wijve-gecken laten ſul*k*en disordre gewillig toe, treedende alſoo af dat recht dat haar, en niet de Vrouwen, is in handen gegeven. De beloften zijn groot, en de volbrenginge is in de meeſte geen

boon

boon waardig, nadien haar onderdanigheid in heerſchappye en onderdruckinge der Mannen veraard. Dit is't loon van de grootſte Wijvegecken, aan deſe brok hebben ſy al haar leven genoeg te kauwen. Dit onverbeterlik quaad is ſoo verre ingeſloopen door de verwaarloſing der Mannen, van haar eigen recht in de malle liefde, die haar gewillig brengt onder ſlavernye, daar ſy behoorden als Heeren in den huiſe te worden geacht, doch nu zijn de meeſte, Jan gaat achter. Elk wat, en elk in't ſijne; als de wagen met twee gelijkmeinende Paarden getrocken word, ſoo gaat hy recht.

Een Queeſter, die ſijn Vryſter naakt vond Luiſen ſoeken.

EEn ervaren Queeſter ſijn vryigheid te pande geſtelt hebbende aan een ſoete Maagd, begaf ſich heimelijk des avonds binnen haar huis

om een queest, en hield sich soo lange achter een Kas verborgen, tot dat sy het hembd by de keers over 't hooft had gehaalt, om naa leven te soeken; toen sy nu op het alderbeste door een levendige schilderye sich vertoonde, soo trad hy toe met een vriendelijke groetenisse ende omhelsinge, en vraagde haar of de vangst goed was, dan of sy ook hulpe van nooden hadde; waar op die naakte Vrijster door alteratie eerst een hard woord sprak, doch schudde haastig het hembd aan, en ging met haren Queester in 't donker vierkante gat, daar hy de keers niet van noode had, nadien hy nu sijn oogen in de levendige spiegel voor dien tijd genoegh hadde verklaart. Dit wierde na die tijd als een aardige soetigheid dikmaal van hâar beiden verhaalt, als men van queesten sprak, en sy leefden ook met malkander in den Echten staet, gelijk het eerlijke Lieden betaemde.

Een

Een jonge Lummel rekende, ſoo ſijn Vrijſter te vroeg baarde, datſe een Hoer was.

SEker jonge Leupel uit queeſten gaande, ſocht ſoo lange, tot hy een boos vel met een gat benekte, aan wien hy noch groote moeiten dede, eer hy haar konde bepraaten; doen nu de koop klaar was, en ſy door de dienſtbaarheid als anders ſoo haaſt niet konnende trouwen, en de Vryer wat heet gebakert zijnde, ſoo queeſteden ſy eens ſoo krachtig, tot dat het ſpek gortig wierde, en daar mede hield hy op van meerder daar toe te vergen, ſoo hy ſeide; en teekende pertinent aan de uur en nacht, in welke hy op die maniere by haar eerſt om een queeſt was geweeſt. En eenige maanden met haar getrouwt zijnde, ſoo reekende hy over, dat ſy ſoo lange moeſt gaan, ende indien ſy eerder quam te bevallen, ſo wilde hy haar als een Hoer verſtooten, en

het Kindt niet erkennen voor het sijne. Men moet bekennen dat de liefde tusschen dese Gortentelder en sijn vuile Bruid niet groot is geweest: maar aan de andere zijde gebeurt het dikmaal, dat een Queester aan een Meid vast raakt, die door een ander is bestruist, soo dat hy geen Vader en Eigenaar is van het Kind van sijn eigen Wijf. Maar om dese reekeninge goed te maken, soo worden de maanden wat ingetrocken, en alle Queesters sien ook soo nauw niet als die voorige Liefdeloose, nadien het doch met veele Queesters een blinde rekeninge is. Ja die eens steelt, is al sijn leven een dief, en die soo verre komt, dat hy eens op sijn janken raakt aan 't snoepen en proeven, hy mach de smaak krijgen, maar de zaad sal hy met eenmaal niet hebben, en daarom zijn sulke Queesters weinig te gelooven, die bekennen eens geproeft te hebben, sonder weder aan te raken het geene dat hem alree-
de

de eens is toegelaten; te meer, nadien de soete Jonge Dochter doorgaans immers soo genegen is tot het werk als hy; als doch de Paarden aan 't hollen zijn, daar komt van dat 'er van komt, al soude het Ros en Wagen kosten. Sy denken niet eens op de nasmerte, en dat het breedste achter komt, maar speelen op den proef aan, raak ik bestelt, ik weet wie de Vader is, daarom laat voort gaan de wagen, het moet evenwel sijn loop hebben. Dus gaat het met veele Queesters toe, dat sy op de proef aan speelen, tot dat moer voor negen maanden bestelt is na haer gelt, en dan valt de Koe noch op de rechte zijde, als op dat Queesten de trouw en trouwdag volgt. Bevalt Moer wat haast in de kraam, dat is daarom al even veel, sy hebben malkander ter eeren gebracht. Het word verkeerd geseid, dat sulke Kinderen te vroeg voor den dagh komen, want de voldragen Kinderen komen nooit

vroeg, maar de Vader en Moeder hebben te vroeg gereed geweest, te heet gebaakert, en bygeset eer het haar toequam. En als het op 't punct aan komt, soo verschoonen de Queesters sich daar mede, dat sy het met haar eigen gedaan hebben, met wien sy voor God getrouwt zijn.

Van het Gort-eeten der Vrijsters.

EEn oudt Voerman op het kret van de wagen der Queesters, die sich beroemde dat hy alle hooge bergen had beklommen, alle dalen doorwandeld, alle gaten doorkroopen, bleef ten laatsten aan een klein telgjen hangen, en gaf toen uit, dat hy soo dom was, en niet wiste, dat men van eens stippen de Bruid konde bestruiven, hy had het niet meer als eens gedaan, ende dat in de tijd van ruim een haf jaar; het geloof blijft by de aannemers. Dese jonge hupse Deerne wierde quix quax, hier la-

gen

gen de moſſelen in de aſſche, en de Bruid was begielt, en de Bruidegom wiſt nauweliks wat hy gedaan had, ſoo men ſeide, en wat hy wiſte, ſy waren beide haar maagdom quijt, trouwens ſy hadden deſelve aan malkander overgegeven, gelijke Munneken, gelijke Kappen. Een ſoete lieve Dochter, indien men het anders geen dwergjen mocht noemen, was te voren gewoon veel rauw gort te eeten, gelijk de Meisjes, behalven blanketſel, doorgaans nuttigen Gort, Turf, Sand, Krijt, Aſſche, en diergelijke ſotte malligheden, om ſich blank te maken; aan welke materialen ſy ſchijnen byſondere luſt en ſmaak te hebben: op 't laatſte worde ſy ſeer geemelik, ſo dat men haar keurde ongeſond van ligchaam te zijn, geen medicijnen konden haar helpen; de eenigſte Doctoor leide haar ſwakheid op het Gort-eeten, doch men bevond dat het ſproot uit de levendige Gort. Soo dat deſe

Lief-

Liefjes gepaart en aan een gekoppelt zijnde, hoewel niet nieuw tot malkanderen, ſoo brak de bommel uit, dat moer al de vracht looſde op een ſtond, en daarmede was ſy geneſen, en de beſte Heelmeeſter was haar oude Queeſter, die nu haar Man was. Dit komt van 't Gort-eeten onder 't queeſten.

Practijken der Queeſters.

EEn Queeſter is vol practijken, om ergens in te komen, en weet de grendels van voor de deuren ende verdrijven, indien hy deſelve geſloten vind, of hem op ſijn kloppen of teekenen geen openinge gedaan word; hy kan ook aardig de glaſen uitnemen, en weder in ſetten, ſoo dat men aan beſleepen Queeſters niet kan beſpeuren, door wat middelen en wegen ſy in of uit gekomen zijn. Ja als men een ſleutel verlieſt of verlegt, en niet in het huis kan komen, dan

dan haalt men ſlechs een Queeſter, die noit verlegen is, en terſtont middelen weet uit te vinden, om het *k*aſteel in te nemen, ſoo dat de Eigenaars van 't huis moeten bekennen, dat het haar eerſte reiſe niet is. Sy maken derhalven weinig ſwarigheid daar van, al vinden ſy de deuren geſlooten, en de Meid niet wil opſtaan, inlaten of gehoor geven, daar is weinig aan gelegen; geen huis is ſo vaſt geſlooten, of de Queeſter weet raad om daar in te komen, indien hy een mes of een touwtjen by ſich heeft, en ſtaat al voor, of is dikwils al op het bedde by de Dochter of Meid, eer ſy eenig geluid hebben gehoord; en die deſe kunſtjes behendigſt *k*onnen volvoeren, worden als fatſoenelijke en geſchikte Queeſters geacht; inſonderheid als ſy noch wat moeiten willen doen om by een vrouwmenſch te *k*omen; de ſulke zijn dan ſeer aangenaam en welkoom, en fatſoenlij*k*e Vrijſters ſullen haar oo*k* niet on-

ge-

getrooſt laten gaan, maar ſullen haar een eerlijke queeſt by haar op 't bedde gunnen, want het gaat hier doch doorgaans alſoo toe, dat onder de jonge Lieden vervult word 't ſpreekwoord; te bedde is 't beſt, ſeide de Bruid, en wierde ondertuſſchen by den haard vergeeten. Het Queeſten heeft doch gantſch geen klem, en de Queeſter meint ſijn prallen niet wel beſchut te hebben, ſoo hy niet by de Vrijſters op 't bedde is geweeſt; en ſoo ſtellen deſe Lieden dit queeſten als een voorſmaak of voorſpook van 't gene, 't welk doch meeſt van echte eerlijke Lieden op 't bedd' daar na volbracht word. Het is ook een groote meedogentheid aan de Queeſters, die anders op ſtoepen of Banken dikmaal half verkleumen en klappertanden, ſoo dat ſy van koude onbequaam worden om een ſoet praatjen te leggen, en genoodtdrongen zijn na huis te gaan; maar het queeſten is een aanqueekſel van de liefde
door

door de warmte, ſoo dat onder de Oude pleegh genoteert te worden, dat doorgaans op deeſe plaatſen de Menſchen veel eer en meer trouwden, en ook veel vruchtbaarder waren dan op andere plaatſen. Soo dat aldaar de liefde veel *k*rachtiger wierde aangevoed door 't middel van dit warme queeſten. Waarom ſouden dan deſe Menſchen ſulken ſoeten en aangenamen werk achterlaten, daar haar Voor-ouders ſich altijd wel by bevonden hebben; en wat redenen ſoude iemant aan 't vaſte Land hebben om het queeſten te laſteren en tegen te ſpreken, even als of deſe Eilanden waren vol Hoeren en Boeven. De wagen gaat ook op andere plaatſen juiſt altijd niet even recht; gebroken potjes zijn over al te vinden. Het queeſten mach wat vreemd klinken, het is nochtans ſoet en aangenaam, behalven dat 'et gemak baart en ruſte in brengt voor die geene die lange en moeyelijke wegen moeten

gaan,

gaan, als sy haar dan weder op het bedde mogen uytrusten; sulke Vryjers zijn altijd even fris, ende van nieuws aan bequaam om weder een nieuwen queest uit te staan, al hebben sy geheele nachten op haar eigen bedde niet geslapen. Dit is geheel anders gelegen met de Vryers aan 't Vaste Land, als die een nacht op de hol zijn geweest, soo zijn sy wel drie dagen daar van ontstelt, en moeten uitrusten; derhalven soo hebben de Queesters veel meer geneugte in in haar armoede, en de Vrijsters op de Eilanden hebben veel meer besoek; en soo is de hoope tot een gewenscht einde alhier ook grooter dan elders, want dat is doch het oogemerk van de byeenkomsten onder de meeste, dat het Haantje by 't Hennetje ten laatsten in een schuit mach komen, en levendig in een graf begraven worden, op een Dons van Pluimen onder Linnen en Wollen, om daar te queesten tot malkanders verza-

verzadinge en volle vergenoeginge.

De Ouders mogen wel lijden dat haar Kinderen Queesten.

EEn Vryer is een Vryheer in het Land sijner Geboorte, die groote vryheid heeft om te gaan waar het hem belieft, om uit te *k*iesen, ende *k*eur te nemen uit de groote menigte van Pelssen, die hem voorkomen, tot dat hy sijn bescheiden deel vind, die sijn oogen gevalt. Hy moet daar om uit sien, en uit sijn oogen kijken, doch altijd mate houden, dat hy sijn oogenleden niet te hoog optre*k*t, en sijn stok niet verder stelt, dan hy kans siet om daar over te springen; of hy loopt gevaar van afslag en een blauwe scheen. Een Vrijster moet met geduld de *k*omste verbeiden, en heeft ook haar *k*eur van Broeken, die haar worden aangeboden, en moet ook op haar hoede zijn, om niet te licht te gelooven, noch al te gereed zijn, maar met rijpen overlegh sich bera-

beraden, of de ſaak hen beiden wel ſoude dienen. Het paſt beſt, dat de Wagen de Peerden volgt; indien ſy van hooger hand malkander zijn toegevoegt, dan vallen de ſaaken ſeer gemackelik, doch 't ſchijnt vreemd, hoe wonderlik de herten aan den ander gebonden worden, om beide alles over te geven aan malkander, wat ſy hebben, die gereedheid tot overgave aan elk ſijn Rechtſchouwige word by rechtſinnige verſtanden gekeurd een beſchickinge van den Hemel te zijn, onder al het woelen en loopen der Menſchen, even of haar den toom wierde los gelaaen, om te kieſen wien ſy willen, doch die keur is bepaalt, en haer word ingegeven die trek en genegentheid wederzijds tot haar rechte eigen wederpartuir, na dat ſy al het haare ſchijnen volbracht te hebben. De vryagie word op de Noorder Eilanden doorgaans door 't middel van queeſten begonnen en volvoert, 't welke onder eer-

lijke

lijke lieden op een uitkomt met het vryen op andere plaatſen, behalven dat het ten deele op 't bedde gepleegt word, daar andere een afkeer van ſouden hebben, doch wat ſal men ſeggen, oude gewoonten maken dikwils nieuwe wetten, en mogen met waarheid wel ſeggen, dat de Queeſters niet handelen naa ordinantien, maar naa obſervantien; maar hoe rechtmatigh die obſervantien zijn, dan of ſy niet tegenſtrijdigh zijn tegen goede wetten, kan uit ons verhaal aangaande het gevaar ende de quade gevolgen genoeg beſpeurt en gevattt worden; ſoo dat een Queeſter by ons niet en behoeft te rade te gaan, of onſe raad en advijs ſoude zijn, dat het queeſten is onbehoorlik, en dat derhalven andere Nabuiren met ons van dat ſelve gevoelen zijn. Maar de Queeſters zijn van een ander gevoelen, en de Eilander en Duinker-Meisjes ſullen daarom haar lieve Queeſters niet van 't bedde

de ſchoppen of ſtooten, al keurde de gantſche Wereld het queeſten quaad te zijn, en daarom klopt men aan die kant voor een doof mans deure, het is verlooren praten, daar moet een queeſtjen ommegaan, of Broek en Pels konnen niet in een ſchuit komen. Ja de Ouders ſeggen, hoe ſoude onſe ſoone anders een Meisjen krijgen, daar hy nimmermeer om een queeſt gaat, ende onſe Dochter heeft geen beſoek van Queeſters, en daarom ſullen wy haar ſeer wel by ons houden, daar is neering noch verkeering ontrent ons huis, of geenen aanſpraak van de onſe by andere Dochters buitens huis. Het is hier een doode ſtroom of ſtil water, onſe Kinderen gaan met ons op en neder, na en van het bedde, wy vernemen hier geen Queeſters, en d'onſe doen ook geen uittocht; Wy twijffelen grooteliks, of onſe Bloodhert een Meid ſoude durven onder de oogen ſien, of op 't bedde beſoeken, hoe-
wel

wel wy het haar niet souden verhinderen, want wy mogen seer wel lijden dat de Sonne in 't water schijnt, wy misgunnen haar niet de vryheid, die ons heugt hoe aangenaam en soet deselve plag te zijn in onse jeugd, onder de toelatinge onser Ouders, die ons het queesten, en den aanloop van Queesters nooit verhinderden; maar scheenen blijde te zijn, als sy merkten, dat haar Soonen noch uit haar oogen sagen om haar open, en dat haar Dochters noch sulken ware waren, daar de Queesters gadinge in hadden, soo dat sy geen vreese behoefden te hebben, dat sy aan die waare souden blijven hangen; die selve vryheid willen wy onse Kinderen als noch niet onthouden, terwijl het haar tijd is, gelijk het eertijds de onse geweest is, en doe zijn wy door 't middel van queesten aan een eerlijk partuir geraakt, en soo hoopen wy ook van onse Kinderen, dat het haar mede wel sal gaan, in-

dien ſy een Partuir na haar ſin konnen krijgen; de ſinnelijkheid moet doch mede werken; en wy hebben wel eer bevonden, hoe men de Kinderen meer bedwingt en in de band houd, dat men haar dikmaal in haar ſchade houd, en als ſy dan eens den toom los hebben, dan ſpringen ſy buiten ſpoor. Derhalven laat queeſten al wat queeſten wil, elk moet weten dat het oppaſſen hem is aanbevolen, ſy zijn tot haar jaaren, oud genoeg om wijs te zijn, en als ſy al door 't queeſten aan 't houwelijk komen, ſiet het is Jonge Lieden werk, en ſy doen dan niet anders, als haar Ouders haar hebben voorgedaan, derhalven mogen ſy vryelijk van onſent wegen queeſten, of Queeſters in laten, op dat ſy eens haar oogemerk mogen bereiken, daar wy voor haar nageſocht hebben. Daar de Ouders in plaats van afraden het queeſten ſoo aanprijſen, hoe ſouden de Kinders ſelfs daar toe niet genegen en gewil-
liger

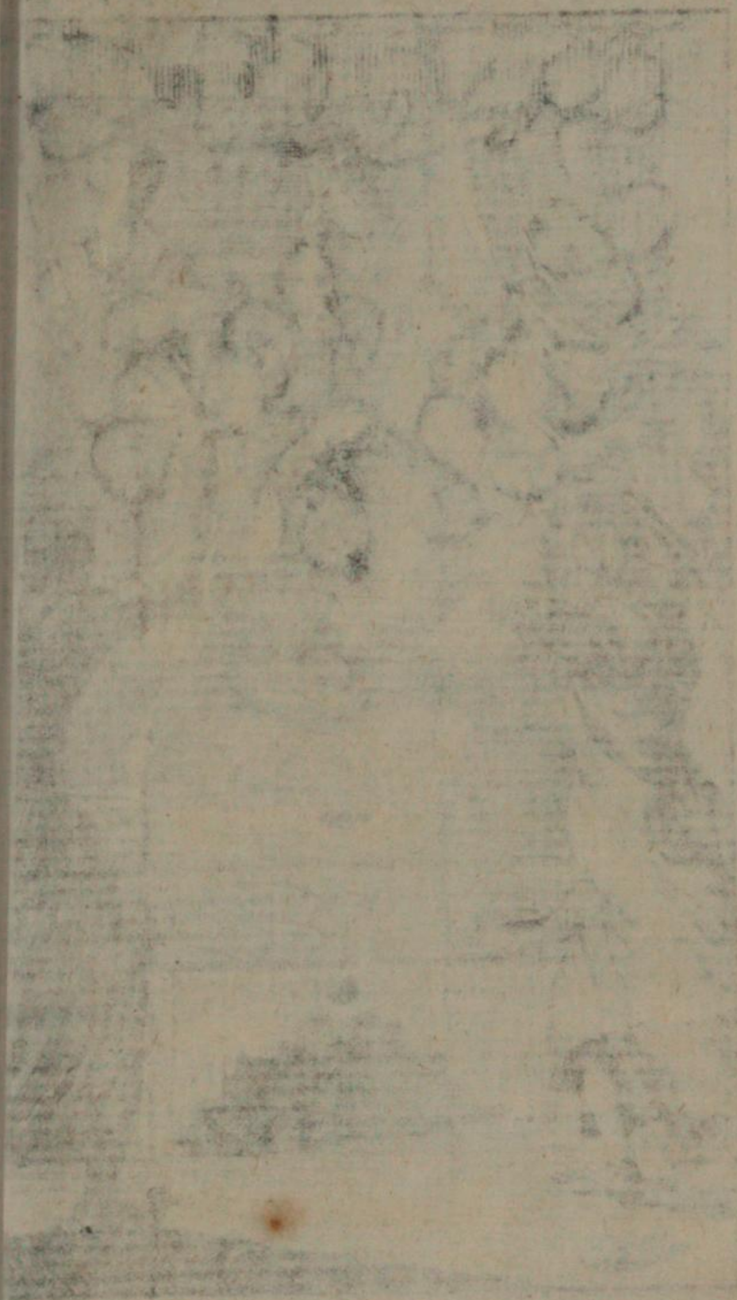
liger worden: Een gewillig Paard behoeft doch geen ſweep. Siet dus leeft men aan deſe Kuſten, volgens Coſtuimen en Exempelen, en weinig na goede Wetten in dit queeſten.

By de Eilander Meisjes is goed logijs voor de Queesters.

HEt ſoude ons niet ontbreeken aan Exempelen van de Ruige Soorte, doch wy willen deſelve liever overſtappen, en ſommige Queeſters niet beſchamen, te meer, nadien wy na proportie van dit kleine Werkjen ſtoffe genoeg konnen vinden, om den Leſer eerder te doen lacchen, dan laſteren, om dat dit queeſten eenige ſoo nieuw voorſtaat, als of een Munnik een nieuwen kap kreeg, als tot haar ooren komt het verhaal van dit wonderlijk queeſten, het welk op weinige plaatſen in ons gantſche Land in ſwang gaat. Als by-dage een vreemd Man door het

Land met een ſtok gaat, ſoo ſeggen de Eilanders gemeenlijk, het is een Schaape of Koeyekooper; doch als ſy by nacht, of in den morgenſtond iemand in 't veld of op de wegen vernemen, ſoo ſien ſy hem doorgaans voor een Queeſter aan, al is 't een getrouwd Man, of iemand die van de reiſe komt, of van huis gaat; en dat komt daar van daan, om dat het queeſten ſoo gemeen is, dat weinige gevonden worden, die niet hantdadig zijn aan dit vreemde werk. Soo dat d'oude Queeſters door 't ſwerven over de Wadden, dat is, na andere Dorpen, ſoo bekent worden als de bonte Hond; ende de huiſen, daar de meeſte loop van Queeſters is, zijn als groote Herbergen, daar goed logijs is voor de Reiſende Man; doch de Queeſters krijgen ruſtplaats voor niet, maar ſoo konnen het de Herbergiers niet doen; en ſoo de Queeſters het wat ſchappelijk af maken, dan krijgen ſy noch wel dank hebt

toe,

f: 103

toe, kusjes, ende vriendelijke uitnoodiginge om haast eens weder om een hoek te sien, als de lucht klaar is, dan leggen sy malkander geen ongelijk te vooren; elk denk aan sijn eigen herte.

Drie Queesters van twee Vrijsters op't Bedde gevonden.

EEn saak diend aangeteekend tot recreatie van den Leeser, welke voorgevallen is in een niet van de geringste Plaatsen van 't Texel, hoe drie besleepen Queesters heimelijk zijn gekomen in eenen eerlijk Mans huis, daar sy wisten dat twee Dochters met haar naayen of spinnen uit waren, en voor tien of elf uiren des avonds niet souden te huis komen. Dese Gesellen hebben nageaapt het exempel van de tachtig Soldaten die in het Turfschip sich hadden verborgen, om het *K*asteel van Breda door order van Prins Maurits in te nemen,

Anno 1590. So verschuilden sy haar achter de gordijnen, ende lieten de kussens opgeschikt leggen, op dat niemand geene de minste gedachten van haar tegenwoordigheid aldaar soude hebben. Dese Vrijsters met haar tweên des avonds t'huis komende, wilden sich tot haar nacht-rust begeven, ontstaaken de keers, en ontkleeden haar tot op het hembd; de Queesters dese toestel siende, en dat de Dochters gereed stonden om op het Bedde te treeden, soo konden die Soldaten achter de gordijnen sich niet langer onthouden van lacchen, waarop de Meisjes begosten te roepen en tieren als onsinnig, en boenden met tang en besemstok dese Verraders tot het Bedstede, en met eenen ten Huisen uit, en dat kasteel bleef by sijn rechte meester, ende de andere moesten met schande het hase-pad kiesen, de buit verlaten, en sy waren geheel van haar dessein verstecken, en kregen als verraders haar loon,

loon, nadien ſy niet als redelijke karels, voor de vuiſt met eerlijke Lieden haar Kinders hadden gehandelt; dat hadden ſy daar voor.

Een Queeſter van een Meid bedroogen.

NOch erger als Rijſtenbry ſonder Suiker en boter ſullen wy nu opdiſſen; want een van die voorgaande Quanten revengie willende nemen over het affront haar geſchied in 't voorige queeſten, nam door een nieuwen queeſt een opſet, om een van die Meisjes eens te beproeven, van wat ſoorte ſy was; de Dochter merkende aan verſcheide blijken ſijn ongeoorlooft deſſein, was op haar hoede voor haarſelven, ende in de voorhaal ontrent ſijn perſoon, mits dat ſy ſijn Pierelala vattede als of het een koolſtruik hadde geweeſt. Dit hem onverwacht en buiten ſijn giſſinge overkomende, ſoo meinde hy ſijn

ſijn ſlag mede eens waar te nemen en toe te taſten, en te leſen en te ſchrijven in het levendige Corpus Juris, doch ſy had alles ſoo behendig bedekt met haar binnenſte gewaadt, dat die ſoete Queeſter geheel mis taſte, ſoo dat hy al weder achter het net viſchte, en van een Queeſterinne in die ſtaat was gebragt, dat hy nooit na die tijd met roem durſde ſpreeken van die twee droevige tochten, daer hy weinig eerlijker van gekomen was, als Trijn van Hamburg, die beide haar ooren verloor.

Een Queeſter, ſtrijdende onder de Roode Vlagg', liep in de klem.

EEn Soldaat ſoekt of met geweld of door liſtig bedrog ſijn vyand aan te randen of te ondermijnen. Even alſo ging eens een doortrapten Queeſter uit op een tocht, met een volkomen reſolutie, om

om een eerlik mans dochter an boort te leggen en te enteren; hy dede tocht op tocht, doch ſy ſloech hem t'elkens met couragie af, niet tegenſtaande ſy beide ſeer gemeenſaam met malkander verkeerden, en al de Wereld niet twijffelde, of die twee ſouden tot een worden door den Echten band. Als nu de hupſe Deerne de krachtige aanvallen van deſen ſtouten Queeſter, die ſich veinſde haar Minnaar te zijn, en geen liever uire ſag dan om met haar te paren, niet langer konde afweeren, ſoo liet ſy ten laatſten de roode vlagge waeyen, en daagde den vriendelijken vyand onder ſoete Minnekusjes uit, hy mocht uitkomen, wanneer het hem beliefde. Daar wierden de poorten wederzijds open geramt, alle de ſtucken met ſcherp gelaaden, en aan boord gebragt, men gaf aan beide kanten vuir en vlam, daar was niet als kruid en lood ten beſten. Maar

die ſtoute Enteraar, meinende ſijn partie in de grond te ſchieten, kreeg aan ſijn geſchut ſulken ramp en ſchade, door kracht van het Bus-kruid uit den Admiraal van de Roo-de Vlagge, dat hy lang moſt kren-gen in't ſmeerbedde, en gevaar liep, dat al ſijn geſchut aan ſtucken en brocken buiten boord ſoude geſme-ten worden, nadien het ſeer ont-ramponeert en als onbruikbaar was geworden. Hy aldus met een ge-ſcheurde huid en roode neus uit de ſlag komende, en luſtig wat om neus en ooren gehad hebbende, ging druipſluipende na huis, en durfde het niemand klagen, voor dat hem de uitterſte nood daar toe drong; ja hy konde ook niet weder ten ſtrijde gaan, voor dat ſijn vernagelt en ge-borſten Kanon was gerepareert. En na dat alles weder herſtelt was, durf-de hy nooit dien vyand weder na by komen, veel minder aan boord klam-pen, al gaf deſelve hem dagelijks uit
ſpot

ſpot verſcheiden eerſchoten, het was goeden dach van verre; hy was na die tijd immers ſoo ſchouw van haar, als hy te vooren gretig had geweeſt om by haar te verkeeren, ende de overgroote vriendſchap, was daar mede in een onverſoenelijken haat omgekeert, nadien de uitkomſte van de ſaak leerde, dat al ſijn loopen en draven, en Minneſtreelen in't Queeſten by haar anders nergens op uit quamen, dan dat hy had gemeind ſijn vuile luſten aan haar te koelen, haar te bedriegen, en dan te laten loopen; te meer, nadien de bommel uitbrak, dat hy aan een ander al lange had verlooft geweeſt. Siet aldus konnen de Queeſters ook ſomtijds droevig in 't lijntje loopen, en in de Picchelſtroom vervallen; doch ſy zijn alsdan met den Lijſter de oorſaak van haar eigen verderf. Eerlijke lieden bedriegen malkander niet alſoo. Een Queeſter mag dan wel oppaſſen en toeſien, wien hy aan-

boord klampt; hy hebbe ook ty te reekenen, goede hoochte te nemen, sijn gissinge moet ook wel gemaakt zijn, landkenninge diend hy al mede te hebben, ook moet hy weten of 'er goede ankergrond is, en de kust veilig. En of hy al iemand aan boord leid, hy moet kans sien om eere en reputatie daar weder af te komen; anders bedriegt hy, of hy word lichtelijk bedroogen en overwonnen, daar hy meende een ander te overvallen; en soo word hy dikmaal met rechtveerdige munte betaald, schiet hy met Kogels en Schroot, sijn wederpartie sal niet met los kruid hem antwoorden, noch om jok met hem speelen, maar op deselve maniere hem slag leveren, soo dat hy gedrongen word af te houden, en met schande moet wijken, ende de Admiraal van de Roode Vlagge richt den Standaard op tot een teeken van volle Victorie in de plaatse van 't ge-

gevegt, en geeft hem duisent Kanonschooten achter na, vol spot en en scheldinge over sijn schendig feyt en bedriegelijken aanval; in welke hy eerder vertoonde de persoon van een verrader en geweldenaar, dan van een liefdevoedende Queester. Siet, sulke staaltjes gaan somtijds t'samen met en onder het queesten; ende daarom soude men wel beginnen over de schouder te kijken, eer men den Queesters veel voorschrijvinge soude geven, of selve om een queest gaan, nadien ons in het queesten al wonderlijke voorvallen konnen ontmoeten, die wy behoorden te mijden en voorby te schuiven, dewijl het doch beter is, ledig te sitten dan ledig werk te doen. Dat menigen Soldaat voor henen wist en te gemoete sag de periculeuse uitkomsten van een disavantagieuse uittocht, hy bleef liever in sijn tente in 't stroo of op sijn hangmat ronken, dan dat hy sijn Rappier aan-

gorde, tot dat hy gedrongen wierde het ſelve af te leggen of over te geven met ſchande, of met gevaar van ſijn eere, of ook leven.

Een Queeſter bevrijde een Meid in 't huis van een vyand van 't Queeſten.

HEt was een gevaarlijken aanſlag, die een doorſochten Queeſter by der hand nam, in het huis van een perſoon, die ſeer ſtreng was tegen het Queeſten, en den Meid menigmaal gedreigt hadde, dat hy haar de ſak geven en ten huiſe ſoude uitjagen ſonder huir, indien hy eenigermate bevond dat ſy een Queeſter by haar op 't bedde toegang gunde, want hy was van gevoelen, dat dat Hoeren en Boeven werk was, en hy had geduirig in den mond, dat hy ſijn huis tot geen Bordeel ofte Hoerhuis wilde gemaakt hebben, indien hy

hy het eenigsins konde verhinderen, hy soude sulks voorkomen. Nu de Meid niet tegenstaande alle voorige dreigementen van haar Meester, geen kans siende om iemand by haar te krijgen om een queest, dewijl de Huisheer alles in den avondstond soo wel verzegelde, dat het onmogelik was dan door de levendige binnen-sleutel dat Kasteel te winnen; soo raadpleegde sy met een nobel Baasjen dien sy geern by haar hadde, dat sy hem in de Snippevlugt soude tot de deur inlaten, en dat hy in het voorkamertjen onder het bedde, daar sy gewoon was te slapen, sich soo lange soude onthouden, ende den muis speelen, tot dat de Huisheer tot sijn nachtrust was gegaan achter in de keuken, op dat hy dan, als Hansjen in de Kelder, te voorschijn komende, sy haar personagie op het bedde mochten speelen. Soo gezeid, soo gedaan. Voorwaar, de Meid stelde haar selven om een

queest-

queeſtjen in groot perijkel, en toonde weinig gehoorſaamheid aan de geboden van haar Meeſter; doch liefde overwint alles, daar ſchijnt meer honger te zijn dan na brood. Die ſoete Queeſter diende ook niet veel te hoeſten of eenig gerucht te maken, want de Meeſter hield in dat Kamertjen ſijn avondmaaltijd met de Meid gewoonlijk, ſoo dat dat het al ſeer bekommerlijk en een heet hang-yſer was om aan te raaken, en ſich daar toe te begeven. De ſaak liep nochtans na harer beider wenſch en genoegen af, ſoo dat Moer dienſelven nacht noch ſoo bequeeſt wierde in die ſtrenge verboden plaats, die den Queeſter verſtrekt hadde als tot een Gevangenhuis, en haar als tot een Doodkiſt van eenſaamheid, dat ſy van die nacht af vryelijk mocht reekeninge maken, dat de luyermand moeſt geſtoffeert werden; ſoo dat ſy wel haaſt de huir opſeide, nadien ſy haar

haar meende in de lange huir te begeven. De Meester den Meid seer wel gesind hebbende, en ten aansien van haar trouwe diensten niet wel konnende missen, stond hier over perplex, en vraagde haar, hoe het mogelijk waar, dat sy soude trouwen, daar hy nooit eenigen Queester by haar vernomen en haar soo wel bewaard hadde, dat het onmogelijk was voor iemand by haar te komen. Evenwel die kloot lag daar, de bal had grond, de Meid moest aan de man, doch sy openbaarde den Meester niet, met wat practijken sy den Queester by haar hadde gekregen, en weder uitgelaten: Toen al het werk na harer beider wille volbracht was, voor dat sy in den den Echten staat waren bevestigt, want toen was sy vry en ongebonden van den Meester, en in die staat, in welke sy haar Queester niet behoefde te laten pricken en kockeloeren onder de bed-

stede,

ftede, want fy hem nu immers foo graag op het bedde had, dan in die eene nacht diefswijfe in 't Kamertjen van haar Meefter, want fy nu beide de handen ruim hadden. Soo dat wy hier uit fien, dat het verlooren fluiten en fluiten is, als de natuur boven de leer gaat. Den Huisheer worde hier over eerft feer vertoornt, doch konde nooit weder een Dienft-maagd krijgen, of daar wierd voor heen bedongen, en by accoord vaft gefteld, het queeften vry, indien 't fatfoenelijke Vryers waren, dat de Maagd vryheid foude hebben om haar in te laten, en toegang te gunnen op 't bedde, gelijk men alhier gewoon is.

Twee Eerbare Maegden hebben een afkeer van 't Queeften.

TWee Eerbaare Maagden, die feer fchuw waren van dit queefters werk, hoewel fy op het felfde

Land woonden, en lange jaaren onder de ſtapel der Queeſters hadden verkeerd, doch nooit eenigen toegang aan Vryers gunden binnen haar deur, ik laat ſtaan op het bedd', dat was verre daar van daan, ja als een gruwel by deſe fijne Susjes geacht: Deſe op een andere plaats buiten de hare na Lands wijſe by haar Speelgenoods met het werk genoodigd zijnde, wierden van twee Queeſters op het bedde beſocht, in alle vriendſchap en beleefdheid den Queeſters betamelijk; maar, maar hier was't Kerkhof ſoo jammerlijk ontſticht, hier lag ſulken deerlijk huis, en de Koe lag ſoo droevig in de groep, de Tripjes riepen moord ende brand te deuren en venſteren uit, ſoo datter een buirloop was, en men meinde dat het in dat Huis geen degelijk werk was, die ſtoute Queeſters en wiſten niet waar ſy ſich verbergen, of in wat gaten ſy kruipen ſouden, het geheele Huis was den gantſchen nacht

nacht op de rol, het bedde met al sijn toebehooren was soo verontreinigt, dat sy haar niet weder op het selve durfden begeven, het stroo self moest het ontgelden, nadien sy in angst en benauwtheid waaren, dat onder de tillingen noch meer Queesters mochten schuilen. De Buiren waren wel haast in stilte, doen sy hoorden dat'et Queesters werk was, en dat insonderheid by die twee afgesonderde, die nauwelijks de reuk der Queesters by dage mochten verdragen, veel min by nacht, en dat op 't bedde. Dit waren sulke twee, over welke de Queesters verscheide reisen hadden gepractiseert, ende malkander uitgedaagd, wie dat van haar so stout soude wesen om by haar om een queest te gaan. Haar eigen Kasteel durfden sy niet bestormen, als te wel besorgt, en alle de Innighouten waren afkeerig van 't queesten, en sy leefden met ende onder malkander als in een Klooster; soo
namen

amen dan dese stoute *Baasen* haar
ijd waar, terwijl dese soete Susjes
p een vreemde Heide waren, och!
' hadden haar te verre bloot gege-
en en in onnoodig gevaar, daarom
ook soo droevig onder de Quee-
ers vervielen, doch sy liepen even-
el geen gevaar van haar leven te
erliesen; men geloofde niet, dat
ie Quanten verder souden zijn ge-
aan als tot omarmen, kussen, of
:n uittersten tot verleggen der bor-
en, maar dit malle spel mocht by
aar niet in 't boeckjen, sy waren
s 't kruidje roertme niet, sy waren
nmers soo teer als Juffrouws hand-
hoentjes, daerom moesten niet al-
en de Queesters hals over hooft ter
eet uit, als oft het Gauwdieven
aren, maar die Dochters vluchte-
en oock in den morgenstond, naa
at sy den gantschen nacht op stoe-
n en banken hadden doorgebracht,
a haar eigen Huis, als of sy haar
ven en eerbaarheid tot een roof en
buit

buit wech voerden uit den ftrijdt, met groote alteratie haar ongeval verhalende aan haar Huisgenooten, tot dat fy alle met malkander de tranen lieten biggelen over haar kinnebacken van blijdfchap, over de gezegende verloffinge van defe twee foete Dochters, die de klauwen der Queefters waren ontkomen op fulk een geluckige maniere. De Queefters houden van fulk Volkjen niet; en daarom heeft men daar na nooit gehoord, dat fy ooit eenig befoek hebben gehad van eenige Vryers veel min van Queefters; niemand durfde weder aan die deur kloppen want men brande daar hoorens, en die Dochters waren en bleven hoop en troofteloos op een bladje van niet en daar is ook by defe tijdinge weinig kans om aan een Vryer te raken naardien haar tanden al beginnen ftomp te worden. De Eilander Meisjes weten daar mede beter te leven fy onthalen de Queefters op een hee

ande

ndere wijse, en daarom raaken ook de meeste t' sijner tijd aan de man, daar het haar doch alle meest om te doen is. De Queesters worden ook dat rokjen moede, als sy op sul*k*en wijse voor 't hooft gestooten worden, daarom gaan sy die deuren voorby, en seggen, daar en daar is ook brood te koop; denkende, hebben wy daar een blaauwertjen gehaald, wy sullen haar de presentatie niet weder doen, maar sijn van voornemente gaan by andere Vrijsters, daar wy weten dat wy aangenamer sullen zijn; en die niet eens een Buiregerucht sullen ma*k*en, al doen wy alles by, met, en aan haar, wat Queesters gewoon zijn; dat gaat 'er na toe, die my lief heeft, volge my na, in dat derde huis daar ginder zijn twee loutere Meiden van Wieringen, komt laat ons die eens begroeten, die sullen buiten twijffel ook wel weten, wat queesten beduid; ik heb selve op dat Eiland

mede

mede wel uit queesten geweest, en het ging daar alsoo wel, als op Vlieland, of Texel, of Huisduinen. Wy sullen daar geen doeken om winden, en de Meiden hebben het hert niet om te seggen, ongebonden best.

Queesten om 't jok, op de proef aan.

WY souden wel oude Exempelen ophalen, maar daar gebeuren dagelijks noch soo vele vreemdigheden in het queesten, datmen geen oude Koeien behoefd uit de sloot te halen, veel minder dooden uit den grave. Het is noch soo lange niet geleden, dat de Verkens klapmutsen droegen, en het luye leckerland noch in sijn volle vier helmen was, ende de Gedierten noch spraaken, ja lange na die tijd, dat eens een aardigheid voor viel tusschen een Queester met een soete Dochter, die haar beide voor Maagd uitgaven, en meinden dat sy wel te dege eer-

lijk

lijk waren, het was, soo men seide, klaar Koorn. Dese twee waagden eens een queestjen aan malkander, en dat werk smaakte haar beiden soo soet, dat sy het by eenmaal niet lieten berusten, maar leiden de saak met den ander over, dat sy so lange souden speelen om joks op de proef aan, tot dat het raakte en kraakte daar het aan quam. Het scheen in't eerste, ja langen tijd, als of de Bruid een yseren hooft en een stalen rugge had, aan welke geen ginnen was; de Queester wedde om 't joks, en hy speelde om niet, daar ging geen geld om, haar verstand onder malkander was de regel van het compas, na welke sy t'zeil gingen; doch sy zeilden soo lange, tot dat het Schip stiet, en gevaar liep, om aan twee stucken te vallen; toen gingen de handen in't hair, maar daar was evenwel soo grooten swarigheid niet, als sommige daar van souden maken; want sy seiden tegen malkander, de

geheele werelt mach praaten wat van haar tonge rolt, en onder haar gehemelt rust, wy hebben met ons beide gestookt, wy sullen dat vyertjen met ons beide wederom koelen, niet in traanen, maar in minnekusjes en vrolijke Queesters geneugjes, ende seggen, adieu Wereld vol swaarhoofden, wy zijn met malkander te vrede, wy hebben na de meininge van sommige malkaar geschandaliseert, wy sullen elk ander weder eeren, en dan is al het praten uit, en wy sullen al de werelt buiten sluiten. Wie heeft wat te seggen? Dese en gene mogen wat knorren en morren, evenwel is de Kikvorsch over sulk queesten den mond geslooten. Dit gaat onder het queesten ten huidigen dage al veel soo toe by een dagelijks getye; de extraordinaris toevallen die buiten de schreef loopen, rekenen wy daar niet onder.

Twee Queesters vergissen haar.

TWee loose Gesellen, gingen eens uit om een queest, liepen wel twee uiren gaans, doch gelijk in goede voornemens, somtijds wel misslagen komen, soo vergaten sy ook de boodschap, daar sy om uit gegaan waren, de Kroegh wierde en was haar queesthuis, kan en roemer waren haar Vrijsters, dien sy soo lange kusten en lekten, en by dewelke sy haar soo geheel en al vergisten, dat sy omtrent reckeninge maakten op queesters uire tegen den morgenstond na huis te gaan; maar sy lieten een Ty over de kabel gaan, en quinteden twee nachten met een dag, naardien de geseide Vrijsters haar so wel onthaalden, dat sy stroijen beenen kregen, en dat het wel noodig hadde geweest, dat een Karos van Staat, 'k meen een Vuilniskar, haar hadde t' huis gevoerd, want deese goede Slocke-broeders kregen van drinken dorst; de Mo-

len was door de vang, het Compas door de penne, het werk quam verdraaid op, ſy hadden by na het t'huis komen vergeten, giſſinge en landkenninge was haar door het hoofd geſnapt; dit queeſten liep ſoo verre, dat de Vrienden en Voogden van die Vrijſters haar by den arm namen, en leiden haar onſacht ten huiſe uit, want ſy hadden meer verſnoept als haer Beurs lijden konde: Hier lag een euvel huis, want de vlieſen waren voor de oogen geſchooten, en de Maan en de Sterren dienden haar niet, en ſoo moeſt dat nochtans met een blank zeil daar na toe, over hals over ſteert, door dik en door dun, door gras en door koorn, alle Herbergen aan, alle Kerken voorby, en ſoo vroos het geduirig op 't oud ys, ſy quamen tot geen bedaren; voor voor dat ſy t'huis quamen, daar ſy by na ſoo lange ronkten als ſy geroeſt hadden. Eer ſy met vallen en opſtaan noch ſoo verre quamen, bedreven

dreven ſy noch verſcheide kuiren, van welke de meeſte geen verhaal verdienen. Sy liepen onderwege tegens een Wagen met Mis aan, die voor een Huiſmans huis ſtond, die moeſt het in weerwraak ontgelden; ſy namen hem elk by een wiel, en ſmeeten hem 't onderſte boven, en kooſen het haſepad, hebje wel loopen geſien; doe ſy de Boer aan werk geholpen hadden, wiſten ſy noch ſo veel dat ſy quaad gedaan hadden, en vreeſden voor de drietande Vork, die ook haar deel ſoude geweeſt hebben, indien de Boer haar gekregen hadde. Al voortſchroevende, liet d'eene ſijn Schoen in 't Wagenſpoor ſteeken, en ſprak niet een woord tegen ſijn Macker, voor dat ſy op het einde van de weg quamen; toen ſeide hy, leg aan de wind, Samſon leit met de zeilen voor de maſt, mijn lieve maat, ik heb mijn eene Schoen ginder in de weg laten ſteeken. De ander ſocht hem weder op, en ſoo

marcheerden ſy weder voort. Komende aan de plaats harer wooninge, ſeide die Schoenſtrooyer, gans ſmacht maat, ik verſmacht by naa van dorſt, laat ons maar een Biertje elk aanleggen, en niet meer, dan ſal ik met u gaan: de ander verwilligde, doch dit eene wierde wel tot een vaan, ja ſy knoopten daar noch een roes aan, tot dat het de andere begon te verdrieten, en ſeide, wel Maat, volbrengt u belofte, dat gy met my gaat. De andere ſeide, wel aan, laat ons dan gaan; doch even buiten de deure komende, ſeide hy, nu hebbe ik mijn belofte volbracht, dat ik met u ſoude gaan, wandelt voorſichtig, dat gy u teenen niet en ſtoot, want die ſijn neus ſtoot, die ſchent ſijn aangeſicht, behoude reis, ik keere weder, want ik heb mijn dorſt noch niet geleſcht. En ſo ging hy weder in de Kroeg, en dronk al weder van den hoogen boom af, als of het eerſt begonnen werk was, tot
dat

dat hy van een ſijner Naabeſtaande wierde verſocht t'huis te komen, dewelke, hoe ſy meer begoſt te kijven, hoe hy luider begon te ſingen en op het Tangetje te klappen; tot dat hy ſelve ten laatſten het rokje begoſte moede te worden, en ſijn ſlaapplaats opſochte, daar hy ſijn roes van ſoo lange queeſten mocht uitruſten. Was dat niet luſtig gequeeſt? Dit en diergelik loopt al mede onder het queeſten door, dat eenige Maats de rechte deur voorby gaan, daar de mooije Meisjes woonen, en dat ſy Lijsjen met een oor opſoeken, nadien ſy die liever hebben; gelijk eens een liefhebber van de Kan ſeide, kloppende op een Kruik met beſte Bier: Sy mogen Wijven trouwen die willen, maar dit ſal mijn Lieffte blijven, want ſoo lang als ſulke roosjes op de hand bloeyen, ſal het geld in de buidel niet beſchimmelen. Sulke dronken Queeſters maken in haarſelven waar dat oude ſpreekwoord: Ik

pleeg te rijden, nu moet ik gaan, dat heeft Lijsje met een oor gedaan. Maar, gelijk een Bontekraay geen koude koude Winter maakt; doch, hoewel dese Maats wat grof sponnen, en buiten de schreef gingen, en buiten de pot pisten, soo is dat nochtans geen vaste regel, dat het queesten in sich selve quaad is, naadien diergelijke gangetjes op andere plaatsen mede wel gegaan worden, onder de naam van vryen, en na de Vrijsters te loopen. Suinige Queesters, die een slot aan de beurs hebben, en haar keel niet gewoon zijn tot een Bier-leers te maken, en haar mond en buik tot een wijnkuip, die sullen beter op haar saaken passen, en met beleefdheid liever soeken by een glad Boerinnetje onder te kruipen, op hoope, dat hy schier of morgen met haar of haars gelijke de saak eens worde, dat hy van een Maagd een Vrouw soekt te maken, 't welk doch het einde en oogemerk

van

f: 129.

van het queesten is, daar de recht-schapen Queesters om uit gaan, en ook niet eerder rusten, voor dat sy dit oogmerk hebben bereikt en vol-voert: Want sy seggen, soo deede mijn Vaartjen met mijn Moertjen, en soo sullen wy ook met malkander doen, als het onse tijd is, daar wy doch soo lange na gewacht ende ver-langt hebben met uitgestrekten hal-se, en geen moeite noch arbeid ont-sien, om het soo verre te brengen, door een eerlijke queest, om op sijn Eilanders te spreeken, want daar moet men queesten, of broek en pels wierden nooit vereenigt. Maar die dronken Queesters hadden de piklap aan de broek, die haar vast hield op de bierbank, soo dat sy het te huis komen by na vergeten hadden.

Een oud Queester van 't bed getrocken door de Soon van 't huis.

EEn oud Kluisenaar noch niet uit de gedachten sich hebbende la-

ten ontvliegen de soeticheid, dien hy eertijds in't queesten hadde gehad, na dat hy al drie Wijven had versleten, begon weder te oude vlinken en kuiren in den Kop te krijgen, en resolveerde nochmaal om een queest te gaan by een Weduwe, vry wat minder van jaren als de sijne, dien hy ernstig versocht ten houwelijk, of ten minsten om eens een kunstjen met haar te speelen, en een vroolijke nacht by haar te hebben, indien sy doch den koop niet beliefde toe te staan. De oudste Soon van de Weduwe dit gespuis vernemende, vattede desen Ouden Graeuw by de beenen, en rukte hem van't bedde, ende seide; sult gy van mijn Moer een Hoer maken, dat staat my niet te lijden: pakt u van't bedde, of ik trek van leer, en pakt u fluks ten huise uit. Die Oude Stinkaart wierde gedrongen sijn voornemen te staken, en scheide van het bedde, doch had nochtans al-
reede

reede ſoo veel toegang by ſijn Quee-
ſterinne verworven, hoewel hy het
bedde niet mocht houden, dat hy
op de ſtoel by den haard dien nacht
mocht blijven ſitten, en indien hy
involgende by beter gelegentheid
eens om een eerlij*k*en queeſt belief-
de te komen, Moer ſoude ſich la-
ten geſeggen, en hem toegang tot
haar gunnen, het zy hoe krachtig
de Soon daar tegen woelde, doch
met deſe conditie, dat hy het met
ernſt met haar ſoude meinen, want
het voor haar de moeite niet weer-
dig was om een beurt of twee een
Hoere te worden, dewijl ſy al haar
leven eerlik hadde geleeft in en bui-
ten het Houwelik, ſoo ſy voorgaf.
Dit en was geen doove geſeid, hy
luiſterde hier na als of hem een Vloo
in het Oor hadde gebeten, en dach-
te, kan ik dat Weduwtjen noch eens
benec*k*en op bedde, ik krijg haar
wel licht tot een Kokjen, of ten
minſten tot mijn Boeltjen, en dan

is mijn Penningsken wel besteed, en mijn uitvlucht om een queest niet vruchteloos; maar wat was het, Moer liet hem wel aan de brieven ruiken, doch sy bewaarde haar keursjen soo fijntjes, dat de lieve Oude Queester aan haar een blaautjen haalde, soo dat hy een witte kous daar over moest trecken, en Moer wilde het liever met een hupse Jongeselle wagen, dien sy het beter soude toevertrouwen dan den Ouden Krebbijter, wien de Tanden al vry stomp waren geworden; soo dat die Queester den buid met schande most verlaten, daar hy soo krachtig op geloert en gevlamt hadde, als een Kat op het Spek, en een Hond op een sieke Koe. Daar mede mocht hy henen gaan, Maar verwachte een beter Queester by haar, aan wien het haar ook daarna niet manqueerde, nadien sy den Queesters seer vriendelijk wist te ontfangen en toe te decken, en seyde ook tegen haar

Sone,

Sone, dat hy ook om ſijn open mogt ſien, ſy wiſt waar het haar ſchorte, als haar de Bry aangeboden wierde, als het iets by quam, ſy ſoude gapen, en geen goede gelegentheid haar laten voor by den mond vliegen: ſy wilde om geen kinderen haar tijd ſonder Man verſlijten. Edel was haar herte, dat ſy noch durfde recht uit bekennen wat op haar herte lag, ſy moeſt aan de man, al ſoude het haar om de tanden ſlaan.

Een oud Queeſter liep met een jonge Weduwe in de klem.

EEn Oud Vrijer, die van alle merkten was weder gekomen, die van alle katten quaad wiſt, en als pikeur en kenner van vogelen niet een Vrouwmenſch ſag, of hy wiſt daar een dat ofte lat op te ſeggen; en die dikmaal plag te ſeggen, dat hy een Weduwe en een Hoer even hoog achtede, als hy doch eens trou-

wen ſoude, hy moſt een Meisjen hebben na ſijn ſin, met by na alle volmaaktheden, die in een Vrijſter konnen vereiſcht worden, of hy wilde haar niet laten ruiken daar hy piſte: Soo hoog hielde hy ſijn ware op geld, gedachtig zijnde aan dat woord, dat een grootſche Gek eens over ſijn tonge rolde, *indien ik my ſelven niet en achte, wie ſoude my dan achten.* Deſe Vrijer roemde in ſijn tijd, datter niet een fatſoenlijke Meid in 't ronde van Texel woonde, of hy had by haar om een queeſt geweeſt, doch hy begeerde niet eenen van haar allen te trouwen, daar moſt noch al een ander Brakjen ſich opdoen, ſulken baasjen was onſe Claasjen, hy en was voor die en die niet groot gemaakt. Maar na dat hy nu ſijn beſte tijd met queeſten had verſleten, ſonder ooit naa een Eerbare Dochter te willen of durven vragen en met eerſt aanranden, want hy vreeſde, ſoo hy ſeide,

de,

de, dat hem de koop terstond soude toeslagen worden, en dat hy sijn handen uitsteekende aan elken vinger een Meid soude blijven hangen. Wat is'er gebeurt, en hoe liep het af met dese poccher hoog hert? toen hy nu al in de eerste dut was gevallen, raakte hy by een jonge Weduwe om een queest, daar door hy ten eersten sulken toegang kreeg, dat sy beide schenen versot te zijn op malkander, als of sy malkander *bruvage d' amour* of liefkruid hadden ingegeven. Nu was in dit Weduwtje te vinden alle die volmaaktheid na sijn oordeel, dien hy altijd in een Vrouwmensch vereischt hadde, als hy eens een Vrijster wilde trouwen, gelijk hy hen selven inbeelde dat hy een Vrijer was. Toen nu dese oude Ram aan 't Ooyschaap gekoppeld, en hy van al dat droevig swerven in het queesten bevrijd was, soo dat hy sijn ware soo wel meinde uitgeventet te hebben, want
sy

ſy likten malkander van malle lief-
de het ſnot uit de neuſe; maar ge-
trouwt zijnde, beſpeurde hy in waar-
heid, al was hy ſpade gekomen, dat
hy evenwel immers noch al vroeg
genoeg gekomen was, want nu was
met hem de weelde uit, en deſen
Spotter met alle Eerlijke Dochters
kreeg ſoo droevig na ſijn verdienſte
ſpotters loon, het droop hem ſoo
elendig in de oogen, en ondertuſ-
ſchen had geen ooge ontferminge o-
ver hem, al had hy een quade koop-
manſchap gedreven. Hy kreeg in
korten tijdt een huis vol Kinderen,
en toen had hy noch een jong Wijf,
dien hy niet langer konde voldoen,
want het garen was met hem van de
kloſſen, ſijn pijlen waren verſchoo-
ten, en toen moſt die oude Quee-
ſter noch dagelijks het verwijt van
ſijn Wijf hooren, dat hy haar be-
droogen hadde: En in plaats dat hy
had gemeind Heer en Meeſter van
den huiſe te zijn, ſoo moeſt onſe
Oom-

Oomkool met een Deeken om 't lijf het Kind wiegen of pap geven, terwijl het Wijf aan den Dis ſat, ſo dat het haar beide was ontſchooten, en verre uit haar giſſinge gegaan. Hy had gepocht, dat hy een Man in 't Veld ſoude zijn, doch hy was wel haaſt een hard Man op een weeke Kaas, ſoo dat, al kroop hy in de Hanebalk te ſchuil, ſoo was hy dat Wijf noch in de weeg, die hem doe wel graag ſoude verruild hebben om een Queeſter na haar lijf. Een Jongman doet een quade koopmanſchap, als hy trouwt een Oud Wijf; noch erger, als een Oud Man trouwt een Jongh Wijf. Gelijk paart beſt by ſijns gelijk.

Twee Meisjes krijgen een Queeſter tuſſchen haar beiden.

TWee geloofweerdige getuigen wiſten onlangs door de tonge te leggen op dien, die meint dat hy in

in dese waarheden niet sal bedriegen, want hy heeft min ofte meerder kennisse van saaken, daar sommige sich somtijds van souden inbeelden, dat het dingen waren van bysonder belang, hoe dat twee Susters van eere, beide op haar Koopmanschap passende; elk meinde dat sy met het spek achter het hek was, het was twee honden, ik segge met eerbiedigheid, ik soude anders met reverentie gesegt hebben, doch Latijn als een Swijn, die Gek hier buiten gelaten; spreek Duits gy Buffel, dat is u Moers taal, die ik weet datje wel *k*ent: Dese soete lieve schoone, op haar manier Meisjes, kreegen een Queester by haar, of tusschen haar beiden, die niet slim by speelde, die oo*k* niet slin*k*s was, hy was een persoon die neus en ooren, handen en voeten hadde; hy had sijn volle gebit, en een tonge die herten konde trecken, zielen winnen, en Meisjes bepraten, dat sy mede gin-

gen

gen in die straten en wegen, daar hy hoopte eenmaal bekent te worden, als de Kat in de Sak, of de Snoek op de Solder. Dus stond de kraam; hier was het haken oogen, elk houd sijn einde, wie sal hier prijs wech dragen, de kroone op 't hooft krijgen. Bewaart u Vuur en Keersjen wel, de Klok heeft 49. De eerbaare Dochters hadden haar resolutien elk by haar selven, ook haare sinlikheeden, de Queester was ook niet sonder gedachten, hy had ook noch niet eens onder de Molen geweest, de Molen had ook noch niet eens door de vangh geloopen; hy hadde sijn vijf sinnen alle drie by een, om te overdenken tot wien hy sich wenden soude met dien eerlijken queest, want hy lag tusschen beide, de schoonste van die Duinker bruin Oogjes, die men in eenige Gewesten soude konnen vinden. Trijntje seide tegen Lijsbet, hoe sullen wy het hier hebben, want de Vryer is ons

evenna? Hy lag tusschen beide; ja sy riep aan haar Suster, wil jy niet, soo sal ik nochtans hem wel bejegenen; soo als het behoord, dese arme Queester diend niet vruchteloos te scheiden, en wy willen doch ook schier of morgen aan de Man, het soude my leed zijn, dat gy met dese Buit doorging, naadien ik door sijn vriendelijke queest alreede schijn ingenomen te zijn; om, soo hy niet eenigsins aan u vast was, hem aan te slaan. Sy scheenen eenigsins jeloers te zijn tegen malkander, want het waren twee Teeven, hengelende om een Been, elk wilde graag de voorgang hebben, evenwel misgunden sy malkander niet, dat het haar wel ging, want het queesten is soet, en het paaren van jonge Lieden niet onaangenaam; selden worden de kinderen knorrende toegesteld, veel minder schreyende, en die tegen de humeuren van een van beiden op stapel worden gestelt, die zijn ook selden

len van een goede humeur. De Ra-
deren van een Uirwerk moeten op
nalkander paſſen, ſal de Klok perfect
laan. De oudſte Suſter beelde ſich
n, dat ſy behoorde voor te gaan,
nadien ſy in haar ſin het laſtige pak
les Maagdoms langſt ja vry wat te
ange gedragen hadde, en daerom
eide ſy rond uit, dat het voor haar
l over tijd was, om ſich te verpanden
aan deſen lieven Queeſter, die haar
nu ſcheen de Koopmanſchap aan te
bieden. Maar de jongſte geviel even-
wel bevalliger in ſijn oogen, en alſoo
raakte ſy aan de ware vaſt, de oudſte
moeſt voor die tijd lijden, dat haar
Suſter de voortocht kreeg, en moeſt
al weder op hoope leven, datter een
ander by haar ſoude komen, dan ſou-
de ſy ook toetaſten, gelijk haar Suſter
nu gedaan hadde. Wat ſalmen ſeg-
gen, lieden van een neeringe zijn in't
gemeen wangunſtig, nochtans heeft
de Koopman ſijn keur, met wien hy
wil handelen, alle deuren ſtaan o-
pen,

pen, elk veild ſijn ware, ſteld het ſchoonſte brood op 't venſter; veele in de wereld bedriegen door ſchijn of worden bedrogen. Geluckig zijn die, die een goede keure doen. Men meinde dat deſe Queeſter met de oudſte beter hadde bewaart geweeſt, nochtans nam hy de jongſte van haar zijde weg, en dit ſoete dier hing haar Queeſter aan als een klis, en konde haar Suſter niet trooſten, dan met deſe woorden, elk vaart als hy vlot en gereed is, ik heb de vragt ingeladen, daarom moet ik met deſe Koopman voort, en ſoo had deſe Queeſter in eenen nacht de keure van twee Suſters gehad, en in die eene nacht ſijn boodſchap alſoo fijntjes beſteld, dat koop was koop, en hy niet weder de keure kreeg, nadien ſy twee nu tot een waren geworden; en die gemaakte eenigheid aan des Suſters zijde veroorſaakte om negen maanden een derde; was dat niet al fijntjes gequeeſt, en kant of gemaakt?

Alle

Alle Queesters hebben sulken succes niet in haar aanslagen, alle Queesters hebben ook niet die aardigheid, die in 't queesten vereischt word, want sommige vliegen met koussen ende schoenen op 't bedde, als onbeschofte Reekels, waar door de sinnelijke Eilander Meisjes een afkeer van haar krijgen; doch dese Queester gingh sijn dingen beter aan, en bracht het soo verre, dat hy van woorden tot daaden quam, en dat Jonge Dier riep niet eens aan haar Sus, om te klaagen dat haar eenig leed wierde aangedaan.

Een Meisje verachte alle Queesters na de dood van haar eerste.

EEn hupsche Deerne, weinig behaagen in dat ydel geloop der Queesters hebbende, om deselve aan te houden, en dat nacht op nacht, gelijk eenige Vrijsters weinig ruste hebben, want veele Queesters maaken

ken haar ambacht daar van, om als Honden de Teefjes op te ſpeuren: Deſe, als ſeer kuiſch op haar maniere, maakte een contract met een eenige Vryer, dat hy by haar om een queeſt mocht komen, ſoo dikmaals het haar beide goet dachte en gelegen quam, met conditie dat hy noit met eenig geſtoet van Queeſters ſoude komen, ook nooit naar andere Meisjes om een queeſt gaan; of met andere Queeſters ſich eeniger mate vermengen; en ſy beloofde met eenen, dat ſy alle Queeſters, het zy wie 't ook mochte weſen, buiten de deur, en boven al van haar bed ſoude houden: Het was voorwaar een groot credijt, voorrecht, en heerlijke gelegentheid voor deſe Queeſter, om te queeſten dat het aan het herte raakte. Maar hoe gemeinſaam deſe twee met malkander verkeerden, ſoo dat de Queeſter dikmaal geheele weeken niet ſijn eigen bedde ſliep, ſoo konden ſy nochtans

tans nooit tot die resolutie komen, van sich aan malkander te verbinden, om schier of morgen van trouwen te spreken, het ging alleen op den naam en fleur van een eerliken queest soo henen, sonder datter een einde van dit langduirig queesten quam, dan dat dese groote gemeenschap tusschẽ dese jonge lieden wierde verbroken door de dood van den Queester. Daar waren verscheiden Vrijers, dien tot noch toe de deure voor 't hooft gesloten, en de toegang tot het Bedde van dese Dochter was ontseid, die nu groote hoope schepten, dat met de dood van desen eenen haar tijd gebooren was, om een open bane te vinden tot dese Deerne, die te vooren soo afkeerig van haar allen sich hadde betoont. Maar soo menigen Fransman, de liefde was in haar soo sterk, en had sulke diepe wortelen in haar ziele geschoten, dat sy voor al haar leven by die resolutie bleef, om sich af te

houden van alle Queesters, wie het ook mochten zijn; de eenigste reden van haar weigeringe en afkeerigheid was dese, om dat sy een Liefjen had onder de aarde, om wiens wille sy had voorgenomen sich nooit aan eenig Manspersoon te verpanden, en alsoo wierden alle Queesters, die het ooge op haar scheenen geworpen te hebben, plotselijk afgeset en voor 't hooft gestooten, ende de Dochter hield sich vry, en leefde kuisch en sedich tot haren hoogen Ouderdom; geen Queesters konden vat aan haar krijgen, dat Kasteel was onverwinnelik, haar resolutie was onversettelik, al hadden alle de Queesters van Texel alle hare Bogen gespannen, hare Pijlen souden dese standvastige Liefdedraagster niet in 't herte geschoten hebben, geen menschen konden haar een Luis in de Pels setten.

Queesters hebben zomtijds quade tochten.

HEt queesten is nochtans een krachtige aenleidinge tot het Houwelik, gelijk eertijds een Queester op de Dans-kamer onder een groote hoop Vrijsters een soet Meisjen uitsag, die boven gemeen konde danssen, op de Tang en op de Keel speelen, soo dat de gantsche kamer scheen vervrolikt te zijn door haar geselschap, doch meest wierde het herte van desen Jongeling krachtig ontsteken in liefde en begeerte tot dit Danssertjen, en voegde sich te met aan haar groene zijde, en openbaarde aan haar sijn volkomen meininge met een beleefd versoek, of hy eens by haar om een queest mocht komen, dat hem die eere liever en aangenamer soude zijn, dan eenig queest dien hy ooit by een Vrijster gedaan hadde. Hier op kreeg hy terstond het Jawoord, dat hy mocht

uitkomen, in wat nacht het hem ſoude believen, ſy ſoude hem in vriendſchap en na Landswijſe op Bedde in eeren verwachten en ontfangen. Hy niet links zijnde vertoefde hier op niet lange, maar beſocht haar de naaſte nacht, en wierde ſoo wel van haar onthaald, dat hy in die eerſte uitval niet veel moeiten meer had behoeven te doen, of hy ſoude alle de Schanſſen, en met eenen de Stad met het Caſteel ingenomen hebben, want ſy bood hem verre voor by, ſoo dat hy hier over als beſchaamd ſtond, niet wetende of hy haar in die eerſte aanval tot het uitterſte ſoude vergen, dan of hy noch eeén queeſtjen daar om ſoude wagen. Hy bedacht ſich in deſen met rijpen gemoede, indien hy nu onverrichter ſa*k*en wech ging, de Meid mocht van ſinnen veranderen, of opgeroc*k*ent worden, ſoo ſoude het beſt zijn dat ik de knoop in deſe nacht ſoo vaſt belegge, dat

ſy

ſy deſelve niet weder ontknoope. Sy merkende dat hy vreemde gedachten hadde, ende ſomtijds de mijnen maakte, als of hy wilde na huis gaan, ſoo was ſy in de voorhaal, en bood hem abſoluit de koop aan, met al den Huis-raad en Inkomſten die ſy hadde, mits dat ſy ook erfgenaam en eigenaar mocht zijn, en van ſtonden aan te genieten in volle vryheid hem en al het ſijne, en daarmede was de koop klaar, ſonder wederſeggen of tegenſpreken, en deſe Queeſter en Queeſterinne gingen door deſe korte weg in dien engen band ſich aan maalkander verbinden. Aldus wierde dit Houwelik in een dronken gelach bedacht, en in een queeſt op eenen nacht voltooid, en dit ſoete paar genereerde van die nacht af te reekenen na 36 weeken een ſone met een dochter. Het was kort begonnen, het werk moſt ook kort voortgaan, doch dit haaſtich voortgaan

konnen wy in alles niet voor goed kennen, want onbesocht spreekt onbedocht, en in soo grooten saak behoorde men sich langsamer en beter te beraden, maar het scheen of dese twee haar raadslieden binnen haar deure hadden, daarom ging dit houwelik ook met Vrienden raad toe.

Een Queester wachte na een Vrouwmensch, na dat sy een ander versleeten had.

MEnschen konnen grillen aankomen, en kuiren in de kop vliegen; daarom een oud Wijf eens seide, immers *k*omt het Houwelijken ons over als het kac*k*en, het heugt my noch seer wel doen het mijn beurt was. Een oude Grijn lange en menichmaal om een queest zijnde geweest by een Meisjen van sijns gelij*k*e, konde nochtans het been niet in het rechte gelit setten; sy mocht niet langer wachten, het was

was ook haar tijd, en hy konde onder al sijn langduirich queesten by haar niet tot die resolutie komen, dat hy haar ten Houwelijk versocht; soo dat al sijn queesten by haar om 't joks was, en sy waagde het met een ander, die op een of twee queestjes met haar gink strijken. Maar toen dese Oude Queester sijn tijd met geduld had uitgewagt, als na des anders dood, toen viel hy terstond op het Oude Lek aan, en seide dat hy evenwel nooit andere gedachten hadde gehad, of hy moest haar noch tot sijn Vrouw hebben. Hy dan by haar de oude queesterye vernieuwende, soo sprak die gladde Weduwe van den selven, dat haar sinnelikheid nooit van hem was geweken, hoewel sy ondertusschen een ander hadde versleten, en nadein sy nu merkte sijn oude vaste genegentheid op haar gesteld, gelijk hy betoonde, mits dat hy ten eersten haar met een soeten queest

vereerde, ſoo wilde noch konde ſy hem nu niet afſlaan, en alſoo quamen deſe oude Queeſter en de Bruid noch ten laatſten in een ſchuit. Wie van beide nu gevraagt hadde, wierde aan getwijffelt; hoewel daar weinich aangelegen was. Nu wierd ſijn voorige queeſten noch betaald, en het Minne-bedde wierd noch vruchtbaar tuſſchen deſe twee Oude Greinen, die op het fondament van de oude Liefde bouwden, en door middel van een nieuwen queeſt vaſt aan een raakten. Alſoo wierde de oude Liefde opgewekt, en als uit den grave weder levendich gemaakt. Dus kan men op hoope leven, doch het is wat gevaarlijk voor een Queeſter, indien hy eerder geen beurt kan krijgen, voor dat ſijn Queeſterinne een ander heeft verſleten, hoewel deſe Queeſter ten laatſten ſijn oogwit heeft bereikt, doch hy quam wat laat op de winkel, en het Weduwtjen bekende dat

hem

em het Ambacht immers soo wel-
er hand stond als sijn voorsaat.

Een Queester op de proef aan.

EEnen Jasper Goed-bloed gink uit om een queest by een dicke Boerinne, dien hy seide te willen Vryen uit minne. Sy wilde hem wel plaats gunnen, en opschicken op 't Bedde, doch nadien hy rond uit seide, dat hy met dat oogmerk om een queest by haar was gekomen, om op de proef aan met haar te speelen, indien de konst goed viel, en sy beide goed bevonden wierden, dan soude men van 't Houwelik spreken. Maar die grove Suster wilde op die conditie niet aan de Dans, om met hem een kansjen te wagen, of hy moest beloven haar op de eerste proef te trouwen. Sy meende quansuis hem door dese sware conditie vervaart maken van sijn voorstel, nadien sy meende dat hy weinigh bloed in 't oore hadde; doch hy betaalde haar met

een ander munte, die op een ander gangbaar was, en seyde; indien gy op die conditie niet met my wilt handelen, soo gaa ik weder na u Buirmeid, die nam gisteren avond die conditie aan; en noodigde my dat ik weder mocht komen, wanneer en soo veel het my beliefde, ik soude altijd als vriend in huis komen. Maar indien ghy in mijn oogen immers soo mooy schijnt te wesen, soo doe ik u nu dese aanbiedinge, en laat gy my nu onverrichter sake gaan, soo moogt gy denken dat u pap geboden is, en dat het u eigen schuld is dat gy niet hebt willen gapen. Hy hier op henen gaande, riep tot driemaal; noch meugt gy aan als gy wilt, beklaagt het u niet als het te laat is. Doe sy merkte dat hy het met ernst meende, en sy veel liever hadde dat haar de penning gegunt wierde dan haar Buirmeid, soo riep sy hem toe, dat hy als een welkome gast soude tot

haar

haar ingaan, de saken souden tusschen haar beiden seer gevoegelijk schicken, en daarmede raakte Jasper aan de Boerinne vast, en het ging noch al veel beter, als sy een van beiden gedacht hadden. Want onder de soetighied van 't queesten dekten sy mal*k*ander soo dicht en warm toe, dat het haast tijd wierde, dat het swart in 't wit gesteld moeste worden, of Jasper had wel Vaar geworden, en de Boerinne Moer voor haar trouwdagh. Was dat niet braef gequeest? En evenwel was het Jasper niet alleen, die op dusdanige manier queestede, daar souden wel licht meerder staaltjes van diergelijke stoffe sich opdoen en ons voorkomen; indien ons luste den geheelen hutspot en rommelsoode op te schaffen, maar ik segge met een woord soo goed als duisend, een Schelm die in desen yemand meldet, want noemen is sonde; het queesten is doch een hey-

melik werk, achter de gordijnen by nacht, niemand gesien, en als een queester uit de winkel treedt, soo denkt hy, achter siet gy my laatst, een Schelm die quaad denkt; en al durf de geheele Wereld denken of seggen, dat het queesten ongeoorlooft is, de Eylander Queesters gaan nochtans haar oude gang, en de Meisjes sullen daar niet tegen seggen, hoewel sy daar wat tegen hebben, en sich doorgaans seer wel konnen verantwoorden. Sy spelen, Trijntjen achter het Gordijntjen; het is aardigh gespeelt, als de winner het verliest, en de verlieser het wint. Doch om het huisjen by de schuiren staande te laten blijven, en niet te verre over het Hek te springen, om het Spek op 't bord te houden, en geen meer handen op ons hooft te krijgen als ons eigen, soo sullen wy dese soorte van Queesters in goeden doene laten, nadien wy merken dat sy het niet beter wen-
schen,

ſchen, want al reiſden ſy geheel Nederland door, ſy konden en ſouden geen beter gelegentheid vinden, als op deſe kuſten voor haar open ſtaat, indien ſy doch de couragie hebben, om te kloppen aan de deure, daar de Maagd gereed is om haar in te laten; het is, mijn Vriend, waar hebje ſoo lange geweeſt, dat ik de eere van u geſelſchap niet heb mogen genieten; gy en komt niet buiten verlangen, hoewel nu buiten vermoeden, want een Vryer komt om een queeſt, als het hem te pas komt, en wy moeten de komſte verwachten, en zijn tot in de ziele verheugt, als wy die eere mogen erlangen, dat wy noch aanſoek krijgen; mijn Vriend, komt na Landswijſe mijn Koetſe betreden, ik verſeekere u, indien gy het eenichſins ſchappelik afmaakt, dat gy met een beleeft onthaal ſult ontfangen en getracteert worden, want gy en wy weten immers ſeer wel, en de geduirige eer-

varentheid heeft ons dat genoeg geleerd, datter geen ſoeter noch aangenamer werk in de wereld is dan het queeſten; daarom ſullen wy het ook aan de hand houden, het zy wat onſe Buiren daar tegen ſeggen, tot dat wy eens elk met ons eigen ſoete liefjen in de armen leggen, en queeſten tot dat het quijl by de mond neder loopt, ſoo wy het ſelve in deſelve niet konnen verbergen. Blijft gy by proviſie by my leggen, wy ſullen mal*k*ander geen blaren bijten, onſe kluchjes en geneuchjes ſullen door Kusjes aangroeyen, en wy hoopen maal*k*ander geen oorſaak te geven van verbitteringe, veel min van naklagen. Wat valt dan op ons queeſten te ſeggen, nadien wy ſorge ſullen dragen, dat het geſchied in eeren en deugden. Gy ſoekt my niet tot een Hoer te maken, en ik en ſal u daar toe geen aanleidinge geven; heus van mont en trouw van handen, niemand moed
over

over sijn deel tasten, een soet praatjen, een lieflik kusjen, een vriendelik omarmen, en soo wy van voornemen zijn vorder te gaan, soo sullen wy liever den klepel laten roeren, eer wy maalkander souden schenden; dat zy verre van ons, dat wy tot schande souden by malkander leggen. Wy zijn Hoeren noch Boeven, maar eerlijke Lieden Kinderen, en hoopen het ook eerlijk af te maken, op dat wy daar van scheiden, gelijk wy by een gekomen zijn. Elk het sijne, soo heeft de quade niet. Dit schijnt onmogelijk en ongeloofweerdig te zijn by andere Nabuiren, dat het onder de Queesters soo net en propertjes toegaat, en nochtans geven de Queesters met haar geselschap soo hoogh uit, als of daar nooit of selden een Boefjen onder schuilde, alles pluis toegink; met moet het beste gevoelen hoopen van sijn evennaasten, doch het aansicht gemeen-
lijk

lijk wijst, wat de ziele prijst. Ik doe hier niet meer toe, als dat ik segge; Jasper moest een Wijf hebben, al was sy van stroo, en de Meid moest aan de man, al was 't een Steiloor, want de malligheid had haar beide geblintdoekt. En het gink met haar, gelijk eertijds een Moer riep aan haar Soone, Goossen wat doenje? de ander seyde, ik speel met Trijntje.

Een Queester vreesde met trouwen syn vryheid te sullen verliesen.

ALs de Man uit, dan is het Wijf voogt; als de Haan uit het hok is, dan speelen de Hennen den baas, of sy loopen in 't Koorn of den Haan achter na. Hier over is eens een soete voorval gebeurd, als een Queester om sijn open sach, om op een fatsoenlijke wijse by een Meid op bedde te komen, die hem vraagde, hoe hy soo lange hengelde

om

om de Keersse sonder daar in te viie-
ken, en of het sijn tijd niet al wier-
de om hem in het groote Gild te
begeven; daar op hy seer aardig
meinde te antwoorden met dese
woorden, ik vreese dat ik met trou-
wen mijn vryheid sal moeten over-
geven, en daarom blijve ik liever
die ik ben; nu ga ik van Meid tot
Meid om een queest, en schikt my
de eene niet wel na mijn sin, ik wen-
de my na een ander, tot dat ik een
goed Bed-leger vinde, om voor die
nacht een soet queestjen te hebben,
en vage mijn Voeten aan de Bed-
plank of Drempel af, en daar ko-
men selden quade Kinderen van.
De Queesterinne sulken vreemde ta-
le hoorende, socht haren bylegger
sulks uyt het hooft te praten, met
vertooninge en belofte, indien hy
haar van herten meende, en op een
behoorlijke wijse ten Houwelijk ver-
socht, hy soude sich geheel anders
aanstellen, als hy wel vreesde dat
hem

hem in sijn Houwelijken Staat sou
de ontmoeten. Na dat hy nu ee
nige reisen by haar om een quee
hadde geweest, soo wierde ten laat
sten het Houwelijk op Conditien e
Voorwaarden geslooten, dat de
Haan boven het Hentje soude krae
jen; sy soude haar voegen na d
tijd om hem de bovenlage te gun
nen, als hy maar een wenk gaf. D
beloften waren goed, doch woo
den vullen geen sak; dese soete ach
terdenkende Queester vertrouwend
de Meid op haar woord, gaf sic
selven over, en quijt was hy sij
vrydom, want sy met hem op ee
andere wijse huishoudende; als d
Queesters seggen dat sy goed hu
houden, daar begonde het wel haa
in de verkeerde Wereld te worden
en soo haast had sy den achterkan
sigen Bruidegom niet getrouwt, d
de voorige beloften waren uit, me
hoorde een ander tale, nu komt d
Broek my toe, het zijn mijn schi

en die daar klinken, ik ſal die na
mijn pijpen doen danſſen; daar klop-
te dat booſe vel op haar vuiſten, en
verweet hem, doch buiten alle re-
den, alle ſchendigheden, die op haar
trouloofe Tonge en godloos Herte
lagen. O Droevige Queeſter, gy
waard te beklagen tot in u Darmen
toe, dat die booſe Prye u alſoo by
het hair trok, haar Trouw-belofte
verbrak, en uwe hooge gemeinde
(en nochtans behoorlijke Mannelij-
ke) achtbaarheid met voeten trad.
Komt dit van 't queeſten? ik quee-
ſte mijn dagen niet, en geloove ook
geen Meid, al ſwoer ſy my toe.
Dat haar dat varken bijte, als ſy
ſelve is. Hoe onnooſel kan een
Queeſter voor de fok loopen; Trou-
wen, men ſeid; die voor de Galg
vreeſt, raakt dikwils daar eerſt aan.
Die bange is om voorby een Boom
te gaan, die blijft dikmaal aan een
Telge hangen. Die den Meeſter
een rotting of roede vereert, krijgt
me-

menigmaal eerst slagen met deselve. Let op dit punct gy Queesters, dit is een saak daar uw aangelegen is, want als het Spit soo gedraeit word; wie drommel soude ooit van dat Gebraad een leckerbeetje wenschen te eten? Doch Queesters sien doorgaans de Meiden van achteren, en niet van vooren; sy souden anders al immers soo voorsichtig in't werk gaan als dese fijmelachtige Queester, die soo droevig met het met natte gat voor de mast moest, na dat hy sijn Trouwtjen verquackelt hadde, en meinde dat het gewonnen was, en juist was het alles verlooren. Hy spiegeld hem sacht, die hem aan een ander spiegeld, doch in Houwelijks saaken is niemand aan een ander geleerd, en de beste heeft het quaad genoeg.

Een Queester kan door verleidinge vervallen by een Hoer of Blinde.

GElijk de beste dingen quade corruptien onderhavigh zijn, so gaan onder de naam van een eerlijke queest dickmaal verscheiden groove misslagen te samen. Een Queester kan op onbekende stroonen bedroogen uitkomen, als hy verleid word om sich neder te leggen by een oude Totebel, of Hoer of haar Moer of Suster; maar een vrissche Deerne worde ook eens onder een queest schendich om den tuin geleid door een getrouwt man, die sich voor een Vryer en derhalven vryen Queester uitgaf. Hy was niet onbeschaaft van Bakhuis, Neus en Ooren, sijn Tonge hing in de balance, hy wist dat soete dier soo in te nemen, als of het betoovert was, het was Hertje wat lust u, Liefjen wat begeert gy. Wat kunstjes sy speelden onder dit queesten, en

wat

wat malligheden ſy bedreven, he
was daar over heen; de dochter ver
beelde ſich, dat ſy een goed Hou
welik ſoude doen, indien ſy hen
mocht genieten, want hy hadd
krachtig opgeſproken van ſijn rijk
dom, het was ſoo niet te ſeggen
Hy had ſijn reſolutie by ſich ſelven
ende de Queeſterinne was gereed
terwijl de Queeſter haar ſoo krach
tig aanviel. Men ſprak van kor
met de ſaak voort te gaan, en da
deſe Queeſter nu aan haar verſa
melt zijnde een reisjen ſoude doe
na huis, om ſijn Vrienden de war
geſchapenheid ſijner gelegenthei
bekent te maken, ſijn Kleederen t
halen, en dan terſtond weder t
keeren om te trouwen met die ſchoo
ne Deerne; ſoo geſeid ſoo gedaan
doch de ſaak dede ſich gantſch an
ders op. De jonge dochter geden
kende wat aan en ontrent haar ge
daan was, keek vaſt uit, vraagd
Man en Maagd, verlangde met uit
ge

-strekten halse, en sag de komste
an haren lieven Queester te gemoe-
:, want hy moest van een ander
iland op een Eiland overvaren, 't
elk somtijds seer gevaarlik is, en
eele hinderpalen met sich sleept.
Maar wie niet en quam, dat was
le Queester, hy bleef de reise schul-
lich, en speelde, achter siet gy my
aatst, en achtede niet het gene tus-
schen haar beiden gepasseert was;
hy hadde voor niet gespeeld; en het
beste dat daar aan was, was, dat de
Deerne goelikjes ongeschonden daar
van quam, en mocht ondertusschen
haar laten geheugen, dat sy een bui-
tenlandsche Queester soo veel cre-
dijt ten eersten gegeven hadde, door
wien sy nu sag dat sy elendigh be-
drogen was. Als evenwel de saak
aan het licht quam, dat dese Quee-
ster aldaar sulken wonderlijke per-
sonagie hadde gespeeld met een eer-
likmans dochter, daar hy t' huis be-
hoorde genoeg gehad en volkomen
ge-

genoegen genomen te hebben in en met sijn eigen Vrouw, die een van de schoonste was in den lande, deugtsaam en vruchtbaar, men kan denken, hoe dit wierde opgenomen by Wijf en Vrienden, daar de Monden van alle de Wereld vol waren van dese nieuwe mare. Doch om sich eenighsins te verschoonen, en de blauw op sijn schouderen rusten, de te verschoonen en te bedecken, seide hy, dat hy by de Meid alleen om een mal praatjen had geweest; en indien hy een Vryer had geweest, soo hadde hy haar in soodanigen staat gevonden, dat hy kans had gesien om haar met eenen queest tot sijnen wille te brengen, doch dat hy sulks nooyt in sijn gedachten hadde gehad, maar dat men alle het seggen van de Meid moest aanmerken als een krachtige genegentheid tot het Houwelijk, sy moest aan den man, het zy wie dat hy ook mochte zijn, en dat het bleek uit de uit-
kom-

komste, dat ſy ſoo grooten beval-
ligheid in hem hadde geſien, dat
hy hem ſelve aanſocht, en hy haar
niet konde afkeeren, waardoor hy
was bewoogen om aan haar niet te
openbaren, wie en wat hy was, om
haar ten vollen den Pels te onderta-
sten, op dat ſy haar gantſche herte
voor hem ſoude uitſchudden, en hy
ten vollen ſoude ook weten, hoe
bereid de Meisjes zijn om te trou-
wen, als de Queeſters ſich eeniger
maten aan haar blood geven. Maar
of deſe redenen krachtig waren om
hem te verſchoonen, dat zy alſoo,
want al het Water rontom alle de
Noorder Eilanden konde hem van
deſe Schandvlecke niet ſuiveren; en
nochtans wilde hy den naam dra-
gen van een eerlik man, doch al de
Wereld ſach hem geduirich op de
Rugge aan, niet als een eerlijke
Queeſter, maar gelijk hy in der
daad en waarheid ſich betoonde te
zijn voor een dadelijke Overſpeel-
H der

der en Hoerejager, en een bedrieger van eerlijke Dochters. Daar was ook na die tijd geen vertrouwde liefde tusschen Hem en sijn Vrouw, soo het behoorde; sijn gangen wierden over al nagespeurt; hy mocht selfs by geen Jonge Dochters sitten of staan te praten, of alle Man had de mond vol van hem, soo dat hy hem een Kroone op 't Hooft had geset, die tot een schandvlecke verstrekte alle de dagen sijnes levens. En als yemand met hem in jok sprak, soo vraagde men hem, of hy hier en daar niet weder uit queesten wilde by een soet Eilander Meisjen, want hy konde doch door sijn leididige tong in korten haar bepraten en aan sijn snoer trecken.

Een Weduwnaar quam by een Vrijster.

WY willen niet altijd by Hoeren of Boeven ter schoole gaan, het mocht ons eeniger mate aanhangen, daar-

daarom treden wy over tot een exempel van eerlijke lieden, die het afmaakten na behooren. Oprechte gemeenſaamheid baard ſomtijds liefde, om deſelve by tijden en wijlen aan malkander te bewijſen. Daar was een deftich Man van ſijnen doen, van goeden ſtaat en inkomſten, levende na aller oordeel ſtaande houwelijk met ſijn eerſte Vrouw, ſoo als eerlijke lieden betaamd; deſe quam dikmaal om een buirepraatjen in een fatſoenelik huis, daar een brave Dochter was, die ſeer minnelik in eerbaarheid hem bejegende, hy en quam daar nooit te veel; ſoo dat hy uit byſonder vryheid ſomtijds ſijn vreeſe openbaarde, dat hy ſijn Vrouw verlieſende geen ander ſoude konnen krijgen, om dat ſijn huis krielde van jonge Spruiten, en hy nochtans ſonder Vrouw niet wel ſoude konnen leven, ſoo ten aanſien van hem ſelven, als ook ſijn Kinderen en Huiſhoudinge, ſeggende;

wie ſoude my willen hebben? Waar op die Dochter ten laatſten antwoorde, indien hy haer met ernſt begeerde, ſy wilde noch haar trouwtjen alsdan aan hem verquackelen, hy behoefde niet verleegen te zijn. Het viel alſoo voor, dat ſijn Vrouw hem door de Dood quam te ontvallen, en niet lange daar na herkauwde hy de voorredenen van die Dochter, waar op hy ſijn droefheid matigde, en reſolveerde om met een ander oogemerk by haar te gaan, niet om een ſimpel buirenkout, maar om een queeſt, en herhaalde en bragt haar in gedachten, of ſy noch wel wiſte, dat ſulks of diergelijks tuſſchen haar beide voor deſen gepaſſeert was, en dat nu door de Dood van ſijn Vrouw die tijd gebooren was, dat hy in groote ongelegentheid was vervallen, en de ſtaat van ſijn huisgeſin hem ſchaamte veroorſaakte, om deſe en die ten Houwelijk te verſoeken, nadien hy vreeſde
voor

voor afslagh, om dat hy soo veel Kinderen hadde. Sy als een getrouwe Dochter, een Eerbare en Deugdsame Maagd betaamde, exceerde sig met die woorden, en overpeinsde de saak, soo ten aansien van sijn ongelegentheid, als ook of haar die schoenen wel passen souden; Hier stond dese Queester tusschen hoope en vreese, en nam couragie om haar in 't vierkante gat op haar gemoed te tasten, of sy haar woord aan hem niet quijt was. Sy na een weinig dralen sloeg hem absoluit de koop toe, en dese oude bekenden maakten nader kennisse met die eerste queest, waar op in korten de saak voltrocken wierde, en hy haalde haar uit haar Vaders huis in het sijne onder dat groot gewoel, doch de liefde tot haar soeten Queester overwon alle swarigheden, ende sy leefden met den anderen in alle soetigheid en vermaak. En dit ging alles toe, sonder dat iemand ooit

achterdenken hadde gehad van oneerlikheid. Anders maken het sommige onder den naam van queesten soo bont en grof, dat sy al te grooten kennis maken met malkander, terwijl sy noch vreemd zijn, en als sy dan gepaart zijn, soo zijn sy niet eens nieuw na malkander, even of sy dan vreemd waren.

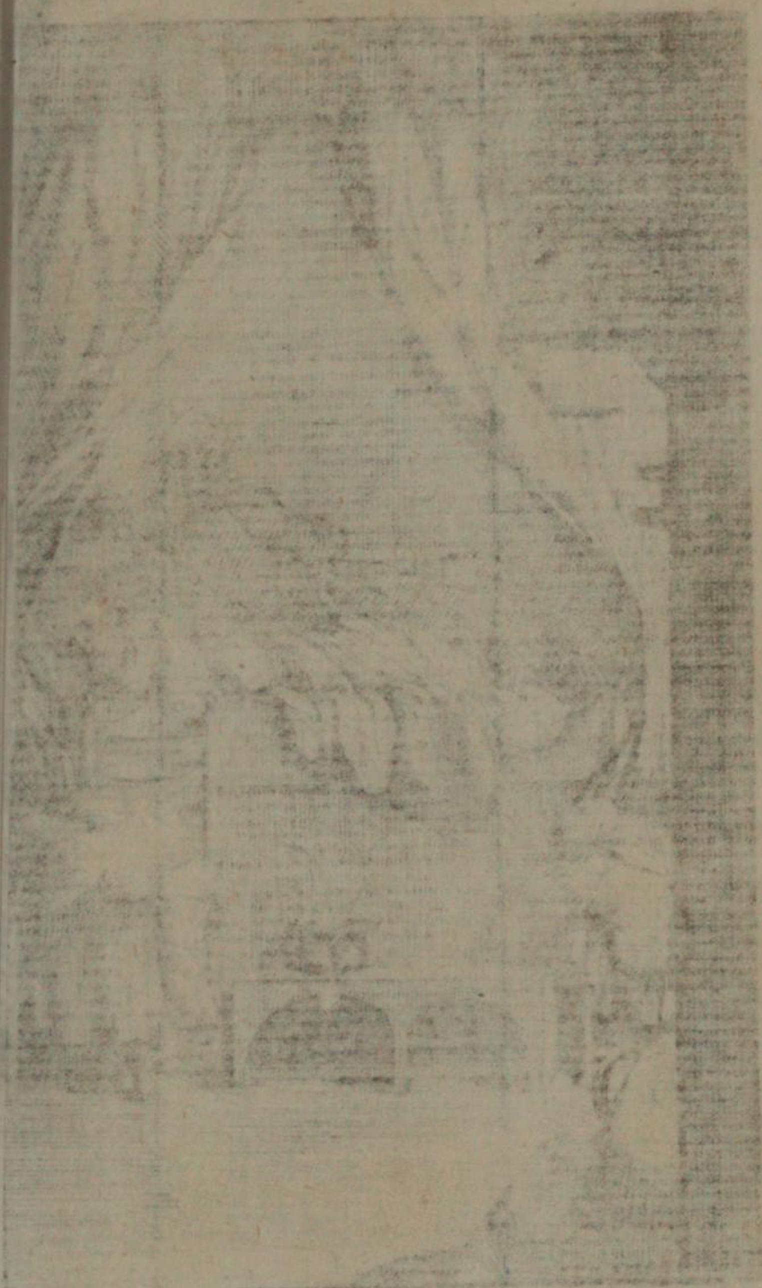
Eenige laten noch staande Houwelik het Queesten toe.

DAar zijn ook wel Meisjes gevonden, die in haar vryen staat door het queesten sulken lust en sin tot het werk kregen, dat sy gepaard zijnde met een Echtgenoot, als noch het queesten by haar by gelegentheid toelieten, van de gene die te vooren seer wel onder het queesten by haar op'tbedde bevielen. Sulke stellen dat als een vriendschap en buiregerief, uit kracht van oude gemeenschap, dien sy met mal-

kan-

kander pleegen te voeden. Een ſchoone Dochter onder alle Queeſters eenen byſonderlijk meeſt aanhoudende, want het was een gewoone Vogel, die ook Kley aan de Kloet hadde, na dat ſy evenwel een ander getrouwt hadde, die een Zeeman was, en ſy niet wel alleen mocht zijn, het zy wie eerſt aanſocht, dat is evenveel, ſoo nam die oude Queeſter ſijn ſlagh veeltijds waar, terwijl de Man uit was, om hem te dienen als waarborge, om dat ſoete Wijfjen in haar eenſaamheid te vertrooſten, en men merkte nooit dat hy weg gejaagt wierde, want hy was als een oud Vriend te Vriendſpreeken, en ſy queeſteden ſoo dikmaal met malkander, datmen met recht twijffelde, van wien ſy meerder vriendſchap genoot, van haar nieuwe Man of van haar oude Queeſter; ja als ſy met een Popjen voor den dag quam, wie van beiden daar de meeſte ſchuld toe hadden, want ſy

deden beide hun beſt als het haar mocht gebeuren, en Moer nam alles in dank aan, en voor Suikerſoet op, al wat haar voor de Mond quam, en weigerde geen van beiden een tocht; konde ſy alſoo niet verſadigt worden, ſoo mocht ſy liever voor Hoer achter land loopen. Dit Spek was gerſtig. Dit werk was niet voor de vuiſt. Eigen is eigen. Niemand mach over ſijn deel taſten, het zy onder wat ſchijn en voorwendſel het ſoude mogen zijn, anders hebben de grootſte Hoeren en Boeven het grootſte recht in de Wereld. Nu deſen ouden Queeſter de Vrijſter was Ontvrijd, ſoo was hy haar quijt, en konde niet aan haar komen, dan op een Onwettige wijſe; en die ſchoone Boele gaf aan hem over het geene daar ſy geen eigendom toe hadde, want ſy was des mans, ende de man was de hare; en ſoo veraarde die Queeſter in een Hoerejager, en die

f: 77

Vrouwe in een Overspeelster. Fy
r gy ritsige Teef! dien het leed was
dat uwer Acker ooit aan braakland
ag. Fy u Queester, die versot was
op een anders deel.

Een Queester tusschen Moer en haar Dochter.

NIemand behoeve sig in te beelden, dat wy haar soeken in't verhaal deser verscheiden voorvallen te voeden met verdichte fabulen uit ons eigen brein rollende, als of wy op 't onseekerste in de lucht schermden, en uit onseekerheden of leugenen waarheid wilden smeden, en den Leeser leugenen voor waarheid op den mouw spelden; ô Neen, dat is verre van ons oogemerk, nadien wy verhalen saken, die gebeurd zijn, en noch dagelijks voorvallen, dat wy tijd, plaats, en Persoonen swijgen, dat moet ons bescheidenheid toegeschreven wor-

den, als die in desen een Queesters gang vorder sien als onse neus lang is. Alhoewel wy dan geen sichtbare getuige zijn van alle dese wonderlijke queesteryen, soo deelen wy deselve nochtans mede volgens overleveringe en bevindinge van andre, die sulks gepleegt hebben, en wien diergelijks ooit is wedervaren. Veele leven by een verdichte overleveringe, eenige by een gewaande openbaringe, maar nu ist in de Wereld soodanig gesteld, datmen het dikmaal moet liegen, al heeft men een saak met oogen gesien, en ooren gehoord. Nochtans sal ik nu iets op het Toneel brengen, daar ik meine een sicht en oorbare getuige van te zijn, al de Wereld heeft sijn gevoelen by sig selven, 't geene voorgevallen en my is bejegent in een niet van de kleinste Eilanden, daar het queesten in swang gaat als een dageliks werk, dat ik met een Cameraat quam in een huis, daar

hy

hy meinde te queesten, terwijl ik op mijn nachtruste lag. Hier waer een Moeder met haar Dochter huishoudende, wien hy vraagde, by wien hy des avonds om een queest soude komen. Hy had wel begeerte tot de Dochter, doch de Moeder paste hem best na sijne jaren, die al vry wat geklommen waren. Ik na de maaltijd het bedde soekende, verwachte soo lange mijnen reisbroeder, tot dat *ik* in slaap viel, hy bleef achter, want hy had een boodschap voorgenomen, die hy geern wilde bestellen, en na dat ik eens wacker was geworden, en hem aan mijn zijde niet bevond, soo wierde *ik* gewaar door het roepen, en door betrouwen mijner oogen, door middel der Keersse, dat de Vriend lag op 't bedde tusschen de twee genoemde; ik liet haar in wesen, recommandeerde haar de eerbaarheid, en porde haar aan, dat sy een kort en goed einde van haar

werk souden maken, op dat onse reise niet vergeefs soude zijn, en wy met blijdschap mochten wederkeeren. Doe sy dus alle schenen haar hertjes op te halen met Soenen en Sabben, begonnen de Vrouwlieden jeloers tegen malkander te worden, elk wilde met het Spek achter het Hek, elk meende dat sijn deel te kort soude vallen; maar de Queester merkende dat hy die twee geen volkomen bescheid konde geven, soo nam hy een beleefd afscheid van de Dochter, nadien sy hem te jonk was, en wenschte haar een Vryer toe na haar lijf: wende sig om na de Moeder, en seyde; Hertjelief, my dunkt dat het best sal zijn dat wy onse prullen by malkander werpen, de handen, monden, en herten t'samen binden, nadien my dunkt dat wy vogels zijn van eener veeren, aan malkander te wagen; wy sullen malkander geen blaren bijten, veel min verkrachten, maar

n liefde omhelsen, en elk ander in den Ouderdom helpen na behooren en na ons vermogen. Hy prate soo mooi als hy geleerd hadde, en won haar gemoed soo krachtig, dat sy begon te Biesbauwen, het Wild raakte in de handen; doch hy ruste niet voor dat sy het volle jawoord overgaf, nadien sy bekende een roeringe in haar gemoed te gevoelen, dat hy haar toegeleide deel soude wesen. Hier op gaven sy maalkander de wederzijds goedwilligheid, daar sy beide seer wel mede vergenoegd waren. Het werk was in die eene nacht geklonken, en mijn Cameraad had op die reise een geheele Buik-vleesch opgedaan, dien hy nu niet meinde te souten, maar levendig tot sijn wil en dienst te gebruiken, sy bedankte ons voor ons vriendelik besoek, maar Moer was soo krachtig in haar schik, dat sy een Qeester aan haar groene zijde had gehad, die haar met eenen

bevrijd hadde; ende de Dochter riep ons in 't uitgaan na, indien wy tot onſent een hups Karel wiſten, dat wy om haar mede ſouden denken, nadien ſy ook veile ware hadde, die, ſoo het ſcheen ook hoogtijd aan de man was, gelijk het ook niet lange met haar duirde, want op de Bruiloft van de Moeder met onſen Cameraad quam een Queeſter mede, die ook de Dochter op deſelve wijſe tracteerde en met ſig ſleepte, en ſoo waren ſy beide geholpen. Was dat niet fijntjes gequeeſt? Sulke ſnuffelaars zijn de Queeſters, en ſelden beſpeurd men in deſen hoek, of de Vrouwlieden zijn tot het queeſten ſeer wel geneegen, nadien ſy uit die occaſie hoope ſchepten, om ſchier of morgen aan de man te geraaken, daar het doch den meeſten om te doen is. Nochtans durven eenige ſeggen, dat ſy niet graag zijn, daar de meeſte het contrarie toonen, als ſy haar kans open ſien,

den-

enkende, laten wy dese vogel voor y de mond vliegen, wie weet wanneer ons de pap weder sal aangeboden werden, wy tasten toe, en nenen dat wy krijgen konnen; wy durven dese goede gelegentheid niet laten voorby gaan, dewijl wy doch lange daar na verlangt hebben, en laten wy desen gaan, wy mochten of in lange, of nooit weder gevraagt worden, of thans, of morgen aan een Breekebeen blijven hangen; ons dunkt het best is dat wy ingaan, terwijle de deure open staat.

Het Vryen onder een Dack,
Geeft de Vryers groot gemack.

DIt mach de meeste Queesters niet gebeuren, die moeten 'er op uit snuiven, als of sy van het bloed waren, en achten sich ten hoogsten geluckig, als haar reis en moeite wel betaald is, als sy de saak soo verre hebben konnen brengen, dat

dat sy mogen singen: *Hoe menigen gangetje heb ick om uwent wille gedaan, Doch ghy hebt my nooit voor de deure of het bedde laaten staan*. Men seid gemeenlijk, dat verre van daan komt, dat smaakt soet, en 't is soo veel te aangenamer, indien men ten laatsten noch mach genieten het gene men met lange en groote moeiten gesocht heeft; hoe troosteloos is het met lange kloppen en klappertanden den klap te krijgen, de deure gesloten te vinden, en dat een swervende Queester moet hooren dat droevige woord uit de mond van die soete Diertjes, dien hy van verre op het vriendelijkste te *kussen* ende te omarmen, gaat van daar gy gekomen zijt, helpt u selven, of gaat op een ander: Och arme bloed, daar die soete Meisjes anders de Queesters om den hals vliegen, en met haar op 't bedde worstelen als de Katten op de Solder, daar zijn sulke afkeerige en ombarmhertige

die

lie de aart der Krabben en boose Kreeften aangenomen hebben; foei dat sy haar schaamen! dat sy soo vreedelijk handelen met een Queester, daar hy evenwel in staat ontrent haars gelijk is, en sijn versoek billik: Al houden sy haar waar op geld, soo moeten sy nochtans gedenken, dat het beter is by een Uil geseten, dan met een Valk gevlogen. Tast toe en past wat te raaken, terwijl ghy het krijgen kond, de tijd kan komen, dat de Queesters de deur; om uw' spijtigheid, voorby gaan, daar zijn meer huisen daar men brood kan krijgen voor geld. De Queesters handelen in desen als de Bedelaars, de eene seid het den ander voort, indien hy wel of qualijk bejegend is; daar woond een Meisje die meer als gemeen vrindelijk my heeft ontfangen, op dat lek moogt gy vryelijk aangaan als vriend in huis; maar naast haar deur woond een vuile trip, die niet

niet waardig is dat een Queester na haar ruikt; ick ben daar soo gevaren, dat indien alle Vrijsters den Queesters so smadelik bejegenden, het queesten soude wel haast een einde nemen, en hoe quamen wy dan aan een Meid, en de Meisjes aan de Man? Wat my belangt, ick sal mijne voeten nooit weder naa haar setten, ja wil haar die eere niet weder gunnen, noch alle die gene die van sulken snooden aart zijn, dat sy ruiken daar ik pisse, al soude sijn daagen haar Uil geen Valk, noch haar Kat geen Koe worden. Ick mach die dwarshoofdige afkeerigheid niet verdragen; als ik uit queesten ga, soo moet de Meid immers so graag zijn als ik om my in te laten, en vryen toegang te verleenen by haar op 't bedde, want wat is het queesten anders, en wil sy daar niet aan, soo schuir ik mijn schoenen aan den drempel, en segg', uit mijn schuit, ghy bederft mijn vracht.

Mijn

Mijn blijven is daar niet lange, naſien ik mijn boodſchap aldaar niet kan volbrengen, daar ik om uitgegaan ben; doch nu ik toe ſie, ſoo heb in 't verkeerde huis geweeſt; daar naaſt aan hangt 't vriendelijk onthaal uit, klop ik daar aan, ik mein mijn brief daar wel te beſtellen, want de Meid quam onlanghs aan de deur my ſoo beleeft innoodigen, dat ik terſtond een inval kreeg, en dacht, *ik* moet eens by die Deerne om een queeſt gaan, als het gelegen *komt*, en mijnen gang worde my ſeer wel betaald, ik wil noch wel een queeſtjen wagen, want die Meid toond, dat ſy verſtand heeft, hoe men met een Queeſter moet verkeeren, dat is alle jonge Dochters niet gegeven, gelijk het queeſten *ook* alle man even naa, maar niet even nut is. Ik heb lange met het queeſten omme gegaan, doch ik heb de Meisjes niet alle in een goed poſtuir gevonden, hoe-

wel

wel ik anders wille genoeg in mijn tijd gehad heb, en ben in een dag so oud niet geworden, dat ik geen onderscheid van pelssen sou konnen sien, gelijk ook alle Queesters niet even bequaam zijn, want vele maken door hun onbeschaamde stoutheid, dat sy geen credijt waardig zijn by de Vrijsters, en souden alsoo het geheele Collegie der Queesters wel te schande maken, en het queesten in verachtinge brengen; Wat hadden sy dan gewonnen, anders dan haar selven te beroven van die heerlijke occasie om toegang te krijgen tot die lieve moye hooftjes, die met haar soete beckjes soo menigen minnerteckje geven, om de Queesters aan te locken om in liefde sich met haar te vereenigen.

Een

Een Vryer eischt een schoon hembd om uyt queesten te gaan.

OM niet te herhalen het gene wel gesegt is, hoewel die ge-e, die tweemaal een saak verhaalt, neint dat hy de waarheid voor hem prengt; soo was ons by na door het hooft gevlogen en in de hielen ge-onken een *k*oddig queesten van een Vryer, die des avonds in huis quam, en seide tegen sijn Moer, geef my een schoon hembd, het leid'er nu by, ik ben op de rol, en i*k* meine het ook, nu sal het wesen af of aan, ik dreig nu om een queest te gaan, en wil sy nu niet, soo mach sy seggen dat het haar gevraagt is, i*k* mach dit leuteren aan mijn *k*op niet langer verdragen, soo sy het hert heeft om my af te seggen, ik hebbe by my, daar i*k* my mede *k*an verantwoorden, soo gaa ik na een ander, en segge haar adieu, daar moet

moet een Wijf zijn, of de broek moet uitgeset, ik sal genoeg een Elsjen met haar pelsjen vinden, die na my geklupt is, en wiens keursjen by mijn Broek sal passen. Wel sone, seide de Moer, hoe is u hooft soo op de rol, van waar komen u dese grillen in de herssens waien? ik meinde dat ik u houden soude tot een oude Peetoom over u broeders Kinderen: wat schort u? hy riep al vast, dat moet nu voort, Ankers noch Touwen konnen my niet houden; nu of nimmermeer. Mijn lieve Kind, gy hebt soo menigmaal om een queest geweest, wy hebben al over lange gemeind dat gy met dat kort pelsjen van Wieringen soudet t' huis komen, en daar is tot noch toe niet van gevallen, gy hebt den Mooriaan gewasschen, achter 't net gevischt, niets opgedaan, ik vreese dat het al weder het oude en het selve sal wesen, of je most het nu juist recht op sijn hooftje raaken.

Ja

a Moer, ik sal nu maken, dat het al buigen of bersten of *kraken*, wat wilje dan seggen, als *ik* nu eerlange eens met een schoone, vette, licke, bolle Boerin t' huis *kome*, en segge; siet daar Moer, nu heb *ik* bezeild dat *ik* hadde bestevent, nu heb *ik* gevonden 't gene *ik* lange na gesocht heb, *ik* hebse dese voorleden nacht noch op 't vriendelikste in mijn armen gehad, sy heeft my niet gebeten noch gesmeten, wat dun*k*t u Moer? hoe behaagt u dit beeld, *ik* heb geen liever in de gantsche Wereld, en de Vrijster seide ook alsoo. De Moer stond of sy voor de Kop was geslagen, *k*lopte op de vuisten, trappelde met de voeten, jongen hoe *k*rijgje het soo, waar hebje die gevonden? ja Moer dus *k*omt het Kalf ten laatsten noch by sijn Moer, sul*k*en quantje heb ik lange gesocht, en t' huis quam sy my niet in de mond waaien of vliegen, daarom moest ik daarom uit

sien

ſien over Zee, en ik liep haar ſoo net op 't lijf, en ſy geviel ſoo krachtig in mijn oogen, en ſeide met een woord ſoo goed als duiſend, laat ons doch eens worden, op dat mijn moer doch geen berouw heeft dat ſy my een ſchoon Hembt gegeven heeft, want ik heb haar beloofft dat ik eer niet ſal t' huis komen, voor dat ik met dat Hembt een mooye meid bepraat hadde. Hy volbracht ſijn belofte en ook ſijn voornemen, de moer had niet te ſeggen, de jonge lieden waren het queeſten alreede ſoo gewent, dat ſy niet hoopten daarby te laten, men ging de geboden te laten inſchrijven, en op het queeſt volgde terſtont het Houwelik; my dunkt het was al vry kant en kort afgemaakt. Het heeft menigen een al meer moeite en tijd gekoſt, doch alle konnen de ſpijker ſoo niet recht op het voorhooft raken, deſe Queeſter klonck ſe terſtont in, ſy raakte grond, en de koop

vas koop. Voor wind en voor de ſtroom is het goed zeilen, 't is goed rollen, als de volger gereedt is. Deſe jonge Lieden kenden beide kruid voor gras, ſy wiſten wat'er toe ſtoud, en wat haar beiden ontbrak, en vertrouwden dat ſy malkander konden uit de ſlick trecken en uit de nood helpen, ſonder dat ſy andere hulpe behoefden te roepen, ſy hadden geen Buiren daar over van nooden, ſy konden die ſaaken ſoo wel ſtellen. immers ſo wel als de Klokkeſtelder het Uirwerk. Niemand klaagde van geweld of overlaſt, het was ſoo mooy als het konde, wel hertje hoe heb ik u gevonden? het moeit my dat ik in al mijn queeſten niet eens noch eerder om u hebbe gedacht, ja boutje ik ben tot in mijn kuiten toe verheugd, dat ghy my door een queeſt hebt opgeſocht, en dat my die ſinnen zijn ingegeven, om u ten eerſten de koop toe te ſlaan, ik hoope wy ſullen het ſeer gemac-

kelik ſchicken; het is waar hadden wy geweten dat het queeſten ſo ſoet was, wy hadden malkander al eerder opgeſocht, doch elk moet ſijn tijd verbeiden. Gy hebt veel om een queeſt geſworven, en ik hebb' ook menig queeſter by my gehad, doch het quam ons beiden ſoo koel aan, het raakte niet aan het herte, maar ſoo haaſt gy by my op 't bedde quam om een queeſt, ſoo ſprongh mijn ziele op van vreugd, en dachte, dat ſal immers mijn hertenwens zijn, met wien ik mijn maagdom ſal moeten verwiſſelen, mijn dagen geen blijder uire, en die Queeſter ſprak daar niet een woordt tegen, dan dat hy die ſelve gedachten hadde in ſijn eerſte komſte tot harent.

Het Queeſten komt veeltijds op een vuil Neſt uit.

AL weer wat nieuws, doch ſelden wat goeds, riep Jan Appel-

pelman, en hy hadde verrot Goed op een Nieuwe Kruywagen, daar van hy in sijn kruyen over de straat noch scheen op te swetsen, als een Quaksalver van sijn Medicamenten tot alle Gebreeken. Men vindt al doorgaans, dat het queesten op een vuil nest uit loopt, insonderheid als de queestende soete Liefjes gestuit worden in haar loopen en draven, en datter een spaak in 't wiel komt, dan schikt den Queester van leer te tasten, en de jonge dochter is niet eens bebommert, dat het doodelik sal zijn, daar sy mede gedreigd of aangetroffen word, al was by het los Kruid ook Lood vermengd, het mach haar in swijm brengen, doch het en sal geen doodsteek zijn. Een aardig Queester, na lang draalen, raakte aan een Meisjen gekoppeld, en wilde graag met sijn saken voort gaan, nadien sy beide wat haastig waren in haar Warmoes-eeten, de saak mocht geen uitstel lijden, de

Queester moest het hasepad op naa Zee, en de Bruid wilde liever eerst met hem zijn in een schuit. Wat hadde hy te doen, hy nam een volkomen resolutie, ging by des dochters Ouders, en wandelde met open deuren by schoon lichten dage, stelde haar de saak voor, of sy geliefden consent te draagen, dat hy haar Dochter tot sich mocht nemen, nadien hy nu eenige reisen by haar hadde geweest om een queest, en het soo verre hadde gebacken ende gebrouwen, dat hy gewonuen hadde haren geest, en die had hy al al in sijn sak, sy was haar woord quijt. De Ouders mishaagde dit werk ten hoogsten, soo sy haar vertoonden, hoewel sy geen reden hadden van 't selve te weigeren, nadien sy malkander geen twee blanken konden bekoopen. De Queester op het recht sijner vryagie sprekende, seide rond uit, de saak is nu soo verre gebracht tussichen my en uwe Doch-

Dochter, daarom ſiet toe wat ghy begint, *ik* heb tot noch toe een eerlijke queeſt met haar gehouden, indien gy ons in onſe loop ſtuit, ſoo ſullen wy van woorden tot daaden treden, en wilje dan de Dochter houden, al is ſy vuil, geluk met de *k*oopmanſchap, dat gaat van deſen avond daar na toe, gy moogt toe ſien wat daar van *k*oomt. Hy haar dus de ſaak geopent hebbende, wilden ſy 't geenſins toeſtaan; maar hy het eens geworden zijnde met de Dochter, gaat met een volle draf daar na toe, en verhaalde alles wat haar Ouders geſeid hadden, en hy en ſy volbrachten den queeſt in ſpijt der Ouders ſodanig, dat de Queeſter ſich genoodſaa*k*t vond om 's anderen daags weder ſijn gang te ma*k*en tot de Ouders, ſeggende, ſiet hoe hebje het nu gemaa*k*t, nu heb ik gedaan het gene daar ik anders noit na ſoude getracht hebben, indien gy redelik met my had gehan-

deld, nu heb ik uw' Dochter tot een beproefde Maagd gemaakt, wilt gy haar nu houden, en my vry laten van het al geene daar van komt, *ik* ben te vreden, ſy is quanſuis de de uwe, hoewel *ik*ſe anders er*k*enne en bereid ben te houden voor de mijne. De Ouders mochten wat aarſelen; den Queeſter uitſchelden voor een Hoerejager, de Dochter voor een Hoer, de tol was al gedraaid, de *k*loot lag daar; ſy moeſten het toeſtaan, want de Queeſter hadde haar van te vooren gewaarſchouwt, ſoo dat ſy geen reden van naa*k*lachten hadden in te brengen, hoewel ſy daar vry wat ſochten tegen te ſpreken. Maar wat was het? het Compas was van de Penne, de Lens was uit de Wagen, de Schuit lag in 't Ried, en daarom was het, voort dat wint. Hier lagen de Moſſelen in de aſſche, hier was 't houw en beleg. De ſaa*k* viel ten laatſten ſoo wel uit, dat deſe Queeſter voor
de

de vuist de liefste Schoon-soon wierde van des Bruids Ouders. *Soo* gaan de saken der Wereld. Dese Queester wist hoe hy stond met de Meid, en de eenigste swarigheid was, dat sy het haar Ouders niet durfde vragen, doch hy dede de boodschap uit beider naam, en toen hy verkeerd antwoord kreeg, soo gingen de jonge Lieden haar gewenschte gang, en de Ouders waren noch al blijde, dat sy moesten toestaan het gene, 't welk sy geen kans toe sagen om te keeren. *Sul*ke gedwongen Houwelij*k*en spruiten al veel uit het queesten, en het is oo*k* niet vreemd, nadien de Pan licht aanbrand, als men hem wat lange op het vuir laat staan.

Een Queester by een Oude Meid.

IK wete van sulks niet, als dat een oude Meid wierde begroet van een Queester, die vriendelijk ver-

ſocht haar Koetſe eens te mogen betreden. Hy vertrouwde dat haar dat werk noch niet geheel was vergeten. Hier hadden wy het rammelen in de Glaſen, en het quam te net aan de Pels, want hy moeſt haar nader komen, ſoude hy haar raaken. Sy hield haar in 't eerſte geheel vreemt van 't werk, hoewel ſy noch het klappen van de Swepe niet had uit het ſin geſet; doe Man by Man quam, mocht ſy daar noch ſoo rechte wel van hooren, het dede haar noch in haar Darmen goet, datter ſulken billijken Requeſt tot haar ooren quam, die ſoo doof waren, als of ſy antwoorde, wat ſegt gy: Maar woorden gelden geen geld, ſy had liever de daad als de mond, het kusjen vloog daar henen, het werk ſelve raakte aan het herte. Hier was de Queeſter louter aan ſijn Man gekomen, want het was een vogel, die Schut te boorde had, die ſlinks en rechts kon-

konde, die van alle Katten quaet wist, en van alle kanten den Bal konde te honk slaan, en van een klein geruchtje niet vervaart was; hy dreigde den onvervaarden, die evenveel soude schudden als een morgen-land, van het overloopen van een Luis op het hippelen en stippelen van een Vloo. Ist niet wonder dat menschen sulken natuir konnen hebben, en dan salmen haar noch noemen swacke vaatjes, als of het Eieren en Glasen waren; ô Neen, de tijd wijst doorgaans anders uit, dat sy de sterkste man wel durven uitdagen, en genoegsaam konnen uitmergelen. Niet hooger man te roer, of toont dat gy een man zijt, of geeft u gevangen, en bekent dat gy u moet buigen onder de swacke van dien naam. Doch op dat wy dien swacken Queester niet beschamen, hy sprak op van sijn kruiden, als of hy drie man seven armen soude afslaan, indien hy aan den veter

mocht komen, het ſoude haar op het herte varen. Die oude Teef, die geſlepen was op alle practijken der Queeſters, en noch niet geheel hadde vergeten, hoe men een Queeſter op het Bedde behoorde te ontfangen, nadien het eertijds een gewoonte by haar plag te zijn, ſoo noodigde ſy hem als een Vriend om op te komen, het was doch geen manier noch fatſoen, dat de eene op ende de ander voor het Bedde ſoude zijn; was hy om een queeſt gekomen, hy moeſt ook de plichten van een Queeſter betrachten, en ſy was niet ongenegen om hem het recht van een Queeſter toe te ſtaan. Deſe ſoete Queeſter, die hem altijd hadde beklaagt, dat hy met al ſijn queeſten geen Meid konde krijgen na ſijn ſin, raakte wel haaſt aan dit oude Vel vaſt, daar niemant gadinge in hadde, het was geen Koopmans Waare door haar hooge jaren; maar ſy dachte, kan ik

ik hem soo verre krijgen, dat hy my vraagd, ik sal hem terstond op het eerste woord vatten, want als ik doch eenmaal sal trouwen, soo ist mijn overtijd al, en dan wil ik het liever met sulken Jong gesellen wagen, die my in alles kan ten dienste staan, dan dat ik thans of morgen noch aan een oude Knorrepot hangen blijve, gelijk ik selve ben; en daarom nam sy een korte resolutie, en maakte de knoop soo vast, dat hy deselve niet konde ontlossen, en daarmede had hy een Meid; doch op dat hy sich over sijn gedaane moeite soude troosten, soo seide hy; het en mach geen quaet, moet en sal ik een verrimpelt Vel opdoen, daar sullen geen quade jongen van komen, ik sal daar gemackelik by leven, want sy hadde vry wat in de Melk te brocken, by nacht zijn alle Katten grauw; en al is sy wat oud, sy behoefd nochtans geen grim voor het Bakhuis, ik sal met haar een ander

bespaaren, en ben verlost van de vreese van op een bladje van niet te staan, het is noch beter een Oude als gene te hebben. In somma, sy waren beide soo in haar schik, hy behoefde geen tweemaal te vragen, en sy nam de koop terstond aan, sonder dat sy iemant om raad vraagde dan haar selven, sy speelden kort en goed, los daar mede voort.

Een Kechtje met een Meisje, queesten onwetende.

EEn jonk Meisjen van sestien jaren, het welk men soude gemeent hebben dat het noch niet wiste wat het queesten beduide, wierde aangesocht van een Vrijer van het vaste Land, die veel van queesten had hooren praten, doch wist mede niet wat het was. Hier gingen twee jonge Scholieren by malkander om te leeren, dat sy sonder Meester, en wisten malkander het Queesters-boek soo fijntjes te leeren, het

het les van buiten ſoo wel als van binnen konden, al immers ſoo goed als eenige Meeſters, doch ſy leerden op het kappetoris. Het Queeſten moet voorwaar een gemackelijke konſt zijn, dat men 't ſelve ten eerſten kan leeren, al heeft men 't nooit van andere geſien. De bommel brack wel haaſt uit, dat deſe Schoolieren malkander hadden onderricht in 't boek der natuire, ſoo dat het Meisjen moeſte bekennen, hoe verre ſy geavanceert was, doch ſy en hadd' daar geen berouw van, want ſy verklaarde aan haar Moeder, had ſy geweten dat het queeſten ſoo ſoet was, ſy had het noch al eerder begonnen, ſy wild 'er wel weder aan, als die Scholier quam. De Bakens vertoonden haar ſoo verre boven Water, dat men genoodſaakt wierde om haar mede-Scholier weder te ontbieden, om hem te ondervragen, of hy geen ſchool wilde opſetten met ſijn jonge Meeſtreſ-

ſe, by wien hy om een queeſt was geweeſt, nadien men aan hem beſpeurde dat hy het voetjen vaſt hadde, ende de kunſt van queeſten ſoo fix wiſt als eenig Eilander Queeſter; hy gaf goed beſcheid, als dat hy daar ſeer wel toe genegen was, en hoopte in 't kort ſoo ſchool te houden, dat een kamer voor haar te klein ſoude zijn, door den aanwas der Diſcipelen, die ſy hoopten ſoo verre te brengen, dat ſy in 't Queeſters Gilde mochten komen, en 't ambacht van queeſten ſoo wel konden plegen, als nu bleek dat ſy daar in ervaren waren. En alſo maakte de uitkomſt ſijn woorden waar. Die dan genegen is om het queeſten te leeren, al was hy ſoo dom als een Koe, of een achter-einde van een Verken, hy kome ſlechts by de Eilander Meisjes om een praatje, die zijn gereed en genegen om haar in de kunſt van 't queeſten ſoo wijs te maken, als of ſy gebooren Eilanders.

ders waren, wiens ambacht het is, en die dat voetjen immers ſoo vaſt hebben als een Wever weet met ſijn Spoel te ſpeelen, want ſy weeven mede een groot webbe. Daar is kans voor een Jonghman, die eenigſins pit achter de ooren heeft, en merg in ſijn ſchonken, om in een of twee nachten het queeſten ſoo wel te leeren, dat geen Meeſter in de gantſche Wereld hem behoeft op den toon te helpen, want hy kan ten eerſten alle de noten en ſnaren ſoodanigh ſtellen, om een aangenaam deuntjen te ſingen ende te ſpeelen, dat een Meisjes herte van vreugde in 't lijf op ſpringt. Soo de Vryers aan 't Vaſte Land niet konnen aanraken, de Eilander Meisjes noodigen haar vriendelik uit, met beloſte dat ſy haar niet ongetrooſt noch ongeleert ſullen laten gaan, ſy ſullen geen verlooren reiſe doen, al raken ſy juiſt niet aan een Meisjen vaſt, ſoo ſulleu ſy nochtans by en

van haar het queeſten leeren; hebben ſy dan niet genoeg gewonnen? En krijgen ſy dan noch onderwijlen door middel van 't queeſten een vel met een gat, dat hebben ſy op de quade koop toe; wat ſouden ſy doch meer begeeren? Men ſal haar in alles ten dienſte ſtaan, dat ſy te huis komende, niet ſullen weten uit te krijten wat aardige Meisjes op de Eilanden woonen, die ſoo leerſaam zijn, en ook ſoo gewilligh om de onwetende Vryers de rechte kours te wijſen, ten einde dat ſy leeren queeſten, ende die konſt t'huis aan aan andere mede deelen; maar of de Noordt-Hollandſche Boerinnetjes niet te dom ſouden zijn om 't queeſten te leeren, daar twijffelen wy min of meer aan; doch die leggen haar dingen op een andere manier aan, nadien ſy doch mede niet gaarne alleen willen ſlapen, daar moet een Man zijn, al ſoude hy van een boſch ſtroo t'ſamen gedraaid worden,

den, of Lijs, Mary en Knier souden niet een beet in haar schik zijn: Liever by een Vryer in het stroo, als alleen op het bedde; Dat is de rechte natuurlijcke reden en regel, men vind doorgaans op alle plaatsen Menschen van diergelijke genegentheden, of sy moesten vernadert zijn in stocken ende blocken, daar geen leven noch beweginge in en is. Maar, soo het Kind is gelijk sijn Vaar en Moer, soo wil het ook doen in sijn tijd, soo als sy gedaan hebben, als 't daar kan aan komen, daar toe het queesten een goed gevonden middel is, gelijk uit veele exempelen alreede aangehaalt Sonneklaar blijkt. Dese jonge Lieden begonnen het Webb' al vroeg op 't Getouw te setten, en het scheergaaren en inslag pasten seer wel by malkander, de spoel gingh louter veerdig, de Queester liet hem niet eens in des Wevers helle vallen, en hy weefde een kant Webbetje,
het

het was geen Canifas, maar Beddeteek en Tierelatay, ſoo dicht in malkander geklopt, dat het negen maanden aan mocht, eer het geſuivert behoefde te worden, en daar na was het weder even goed. Siet ſulke Wevers vind men op de Eilanden, die al by tijds op het Getouw worden geſet, al konnen ſy naauwlijks ſpoelen of drillen, dat en komt ſoo naauw niet, want het zijn Kinderen die goed van aennemen zijn, ende ſeer leerſaam, als of ſy met de konſt gebooren waren. Jaa een Queeſter van ſeſtien jaaren maakt beter werk als eenig Overman van 't Wevers Gilde, al was hy ſeſtig jaren oud. Die over het pocken en maſelen is, die vergaat ook allengskens het queeſten, hoewel ſy ſomtijds noch malle grillen en ſtuipen in 't hooft konnen krijgen.

Een Queeſter, die meer als een Meid ſocht te bedriegen.

EEr wy onſe Prullen in de naadſak ſteeken, ſoo ſullen wy noch een Peerdje voor den dach halen, dat harder draafd als de Ruintjes, die nu al op de ſtal ſtaan. Daar was een Vrijer van rijken huiſe, die ook Rijk in de Wiege was groot gemaakt, na dat ſijn Ouders hem waren ontvallen, was hy ſeer traag in 't queeſten om verre buitens huis, nadien hy altijdt bekommerd was dat hy in rijkdom ſijns gelijke niet ſoude konnen opſpeuren. Soo dachte hy by hem ſelven, indien ik doch mijn goed wil wechkacken, ſo mach ik liever mijn gemak houden binnen mijn deure, daar mijn Haan Koning is, en daar mijn woord alleen geld; ende door de groote gemeenſaamheid met ſijn Dienſtmaagd, die ook haar volle virtuiten hadde, en ſtond kant in haar Schoenen,

maak-

maakte hy nader kennisse, om van de Tafel by haar onder te kruipen om een queest: En dit mooye malspel duerde soo lange, dat niemand anders dachte of dese Heer en Meid waren het eens geworden, de Meid voede ook geen andere meininge in haren boesem, nadien sy in volle vryheid met malkander hadden verkeerd; maer doen het queesten de Meid begonde te verdrieten, niet als of het haar niet aangenaam was, maar sy wenschte haar staat eens te mogen verwisselen, om in plaatse van Dienstbode de Vrouwe van den huise te worden, en achter de kraagen van dien rijken Fockaart te komen. Als sy hem dese hooftsaake voorstelde, dat dit leuteren en vleuteren al lange genoegh hadde geduird, en het te met hoogh tijd wierde om te trouwen, nadien sy aldus niet gesint was in geduirige Hoerdom haar fiere jeugt te verslijten. Hier op begonde hy te aarselen

den en achter uit te deisen, en seide dat hem nooit sulke gedachten waren ingevallen, maar dat hy alleen van meininge was haar tot sijn Boeltjen te houden, hy moest haar doch Kost en Loon geven, dit kreeg sy noch op de quade koop toe, dat sy die eere ontfing, van by hem alle nachten te slaapen. Als nu dese Meid daar niet mede te vreede was, ende den Huir-penning in een Trouw-penning wilde verwisseld hebben, soo moest sy ter keeten uit, en alle voorige vriendschappen in 't queesten, veranderden in haat en afkeer, soo dat de Meid hem noch een grood stuk Geld uit sijn Comptooir klopte tot verbeeteringe van haar huir, nadien sy rond uit seide, dat sy nooit een duit van hem hadde gehad; voor dat hy sulken vrijen toegang hadde gehad by haar. Dat hadden sy beide daar voor, hy wierde in sijn Beurs soo wacker gesnoten, en had
sy

ſy van hem wat gehad in het queeſten, ſy mocht het haar laten geheugen; en aldus was deſe queeſterie afgebroken, dat ſnoer raakte aan ſtucken. Deſe gierige Schobbejak, die wel qualijk wierde, maar ſelden overgaf, wierde de neus ſoo deerlijk geſnoten, dat ſijn ſpaarpot daar van begonde te bloeden, ſoo dat men overreekende dat elcken queeſt by de Meid hem op 't minſte een Ducaton hadde gekoſt, daar mede mocht hy heenen gaan, die klink kreeg hy in de Necke, en hoewel hy ſoo veel leer-geld hadde gegeven, ſoo had hy evenwel niet met allen daar voor geleerd, want ſoo haaſt de Meid van hem ſcheide, nam hy weder een ander aan, met wien hy meinde dieſelve kunſtjes te ſpeelen, doch deſe ſat hem ten eerſten achter ſijn vodden, en wilde in 't minſte hem geen toegang gunnen op haar bedde, of de Trouwpenning moeſt haar eerſt geworden, wil-

vilde hy dan queeſten , hy mocht
queeſten dat het ſijn peetje ſoende ,
n aan het herte ging ; ſy ſoude
iem dan geen tocht weigeren. Hy
evoelig zijnde over de ſchade die
iem ſmerte , met de eerſte , en
loor dat queeſten in die ſtaat ge-
racht, dat hy by na niemands ga-
linge langer was , ja de Honden
ouden wel aan hem gepiſt hebben ,
verdacht by hem ſelven geraad-
aam te zijn , dat hy deſe nieuwe
Meid twee Trouw-penningen te ge-
ijke aanbood , ende de Meid was
ok terſtond gereed om toe te ta-
ten , en daar mede was het quee-
ten in paren verandert , want hy
reeſde , indien hy op deſelve wij-
e quam te zingen met de tweede
ls met de eerſte , dat de oude won-
le wijder en dieper ſoude opge-
cheurt worden , en ſoo ſoude hy
l ſijn rijkdom wel verqueeſt heb-
en by twee Dienſtmeiden ; en al
ing hy dan na een derde , indien
ſy

ſy eerlijk was, ſoo was ſy noch al-
tijd beter dan hy, want hy hadde
het eerlijke Queeſters Gilde door
ſijn hoerachtige practijken by na in
verachtinge gebracht, doch de mee-
ſte ſchande vloeijende uit dit onbe-
hoorlik werk, ruſte alle ſijn dagen
op hem ſelven, want hy t'elkens
dat verwijt moeſt hooren, als men
by hem van queeſten ſprak; hy had
het ook wel tien dubbelt verdient
die Pis-broek als hy was. Wy wil-
len alle Queeſters by ſulken vuilijk
niet vergelijken, want dan ſouden
de Eilanden vol Boeven en Hoeren
zijn, dat zy verre daar van daan
eerlijke Queeſters willen wy niet
te na ſpreken, want ſulken Schand-
vlek is tot een ſpiegel voor andere
om ſich van diergelijke te wachten
nadien het verre buiten de orde
van 't queeſten ging; men hoort
ook ſelden van ſulke parten, en in-
dien ſulks meer gebeurde en aan den
dag quam, ſulke Queeſters ſouden
oo-

ook in de beurſe geſnoten te worden, niet minder dan deſe, indien het daer van was te halen, of ſoo ſy niet konden met de beurſe, ſoo moeſten ſy betalen met de huyd. Of men ſoude haar een ſchandaal aan wrijven weerdig hare feite, ſoo dat al het Water rontom de Eilanden haar niet ſoude kunnen ſchoon waſſchen, want dat behoeft niemant aan het vaſte Land te meinen, of daar is noch wel order en Recht op de Eilanden tegen onbehoorlijkheden, indien ſy tot kenniſſe komen van die gene, die eeniger mate want te ſeggen hebben; maar om een ſimpel Queeſtjen ſal niemand geſtraft worden, nadien dat ſoete, andre ſouden ſeggen, ſorte werk, door de gewoonte ſchijnt tol-vry geworden te zijn, dat gaater ſoo mede heenen; als maar alle misbruiken daar buiten geſlooten blijven, hoewel wy nochmaels ſeggen en bekennen moeten, dat een Queeſter ſich begeeft

in het grootste gevaar van de Weereld, en dat het met veelen als wat groots mach gereekent worden, indien sy ongeschonden van 't bedde komen, gelijck sy daar een lichte hand van hebben om met een lichte Voet daar op te treeden.

Een Soone wilde eer niet uit Queesten gaan voor dat sijn Vader hem aanporde.

EEn seeker Jongeling, die soo wat op hem selven leefde, en weinig na het Vrouwen-volk omme sag, hy scheen meer vermaack te scheppen in't gesicht van een schoon Peerd, dan in een mooye Meidt, en nochtans wierde het te met sijn tijd om uit sijn Oogen te sien, of de fleur raakte daar van, en hy quam in't Gilde der omkijkers en wrakelingen; men hadde nooit gehoort of gemerckt dat hy ergens om een Queest hadde geweest; als een ander

der van sijn buiren een tochtjen waagde, hy bleef t'huis en ginck stil en vroed te bedde, als of hy nergens van wist, doch stille Waters hebben diepe gronden. De Buir-vryers hadden hem dikmael aan geport om met haar om een Queest te gaan, ja de Meiden hadden hem op verscheiden stonden uit gedaagt, hy mocht uit komen als't hem beliefde, hy soude by haar welkom zijn, ende als een Queester ontfangen en getracteert worden na behooren, doch hy bleef doof aan dat Oore, al hadde men hem met een Meid in de neck geworpen, hy als ongevoelig soude niet eens daar na om gekeken hebben, om te vragen wat vloo bijt my daar in't oore. Het schijnt dat sijn enkel voornemen was om eerder na geen Meid om te sien, even of hy de Natuir hadde uit geschuddet, voor en aleer sijn Ouders hem vraagden, of het niet haast sijn tijdt was, en of hy

nu noch geen onderscheid konde sien tusschen een Gans en een Meid; hy wilde juist de wegh van sijn Ouders gewesen hebben dien hy soude moeten gaan, en daar in sy hem in haar tijdt hadden voor getreeden, op dat sy in het minste daar niet souden hebben tegen in te brengen, als hy de saak met ernst by der hand nam, want dan soude het toe gaan met volkomen Vrienden raad. De saak liep soo ver dat de Vader het gebit ten laatsten op de kiesen nam, en seyde, mijn Soone, gy en leeft niet gelijk ghy behoorde te leven. en gelijk de meeste in de Weereld, en van uwe geschikste buiren leven, nadien ghy nooit om een Queest gaat, wat sal hier van worden, wilt gy een Clooster-broeder worden? gy hebt geen aartjen van u vaartjen, en u Moertjen was ook geen hoertjen, toen ik by haer plag te Queesten; ik wenschte dat gy ook eens uwe Netten spreydet, en Wandt te

Zee hieldet, op hope van schier of morgen een mooy Meitjen te vangen, dan soudet gy noch niet erger doen dan wy ooit voor u ghedaan hebben, en uwe buiren raken ook te met te gang; daar zijn sulke deftige Meiden in onse buyrt, of soo niet, gy most eens uit springen, een kans wagen, een Queest sal u niet geweigert worden, wat weten wy waar u geluk noch verborgen leidt. wat oud Besjen noch voor u sit te spinnen, maar dus doende sullen u geen gebraaden Prikken in de mond vliegen, daar moest wat keer-om gedaan worden. De Soone antwoorde met een beleeftheidt hem betamelijk, mijn lieve Vader, na dese recommandatie en aanporringe tot de saak heb ik altijd gewacht, maar na dien gy stille sweegt, soo meinde ik dat het met uwen wille niet soude over een komen, als ik ujt Queesten ginge; nu ben ik ten vollen geresolveert, nu ga ik uit

last en order van die geen aen wien ik tot noch toe naest verbonden ben in de Weereld, trekke mijn Schoenen aan, 'k meine niet langer te sitten by den haardt te dutten en te pannekoeken, maar hope als ik kome, gewis te komen, het Been ten eersten in 't Gelid te setten, een spijker met een hooft te slaan, en het in 't wit te schieten, mijn handen op geen ledige plaats te leggen. Wel Jonghen seyde de Vaar, siet dat gy gaauw zijt, treedt sacht en siet verre. De Queester antwoorde, ik hope het in de eerste reise soo af te klaren, en hebbe sodanigen moed op mijn handt, dat ik meine van dese nacht u noch Bestevaar te maken, gy moogt gissinge maken tot de Bruiloft. De Vaar wenschte hem geluk op sijn uit-tocht, ende de Soone volvoerde sijn voornemen en belofte, en hy hadde dat geluk, dat hy noch den selven nacht tot sijn volkomen ooghmerk quam,

kort

kort en goet, en t' huis komende seide hy, Vader wat dunkt u nu, is dat niet al wel af geklaart, nadien het de eerste reise van mijn leven is dat *ik* uit queesten ben ghe-weest? de Vader antwoorde, ghy hebt meer voorspoet in u Queesten gehadt dan ik, die eerst al vry wat om de *keers* moest hengelen, eer *ik* daar in raakte, geluk met de Koopmanschap, wy sullen alles gereed maken, wat tot een eerlijke Bruiloft vereischt wort. Siet soo kan laate Haver ook noch opkomen, het is aan een Mensch niet te sien of hy week of hard van binnen is, of wat hy in sijn Boesem draagt. Als dan een Kind na volgt het exempel ende raad van sijn Ouders, selfs in 't Queesten, hoe *kan* die gekeurt worden qualijk te doen? Dese drooge Vryer, al quam hy wat spade, nam sijn dingen effen op, en sloeg een spijker met twee hoofden, en toonde dat hy meer

bloed in 't Oor had, als ooit yemandt van hem soude ghedacht hebben.

Van Appelen en Peeren-Queest.

VEele gaen uit onder de naem van queesten, doch daar schuilt dikmaal een boefjen onder, dat sy of den Meiden beroven van 't gene daar sy gading in hebben, het sy Kaas, Vogelen, Eyeren uit de nesten, een stuk Spek nit de Schoorsteen of van de Solder, of sy beroven de Vruchten der Bomen, 't welk men noemt een Appel of Peeren-Queest, en dit wort doorgaans eigentlijk geen Dieverye gereekent van de nemers, en als de eigenaars yets missen, soo dencken sy dat Queesters sulks gedaan hebben, ja men vraagt den Meiden of sy ook Queesters by haar hebben gehad. Dese hand-gaauwigheid wort insonderheid gepleegt in en aen die huisen

sen, daar de Queesters weten dat Bruiloften ghehouden worden, alwaar sy dan met troepen samen spannen, om door loose vonden achter de buit te komen, het zy om achter het beste Vaatjen te komen, of om Ketels vol Spijse te rooven, en als dan de Bruilofts-gasten meinen goed chier te maken, soo is't meermaals gebeurt dat het hammetje gekloven was, eer de genodigde aan Tafel quamen, en dat men malkander wel een vrolijken dronk soude toe schencken, doch vreemde gasten hadden het al uit gepult. Men weet heimelijk Jongens tot de Kelder in te laten sakken, of in Huis te laten besluiten, die dan of door de Kelder-deur, of door een ander gat den buiten-staanders aangeeft. De moetwille die aan sommige Huisen gepleeght word aan Glasen, Schoorsteenen, Heiningen, is seer groot; doch alle dese soorten van baldadigheden passen geen

rechtvaardige Queesters, maar liever een deel opgeraapt schuim, of het zijn sommige, die te voren by die Meiden in dat Huis geen toegank konden krijgen om te queesten: die dan meinen haer een rechtveerdige pots en quellinge schuldig te zijn, of dat haar de Meid ontvryd is, of dat sy een pijk op de Bruidegom hebben. Wy willen dese staaltjes niet leggen op de schouderen van alle Eilander Queesters, dat zy verre daar van, hoe wel de selve den naam der Queesters op sommighe plaatsen al vry hatelijck maakt, nadien eenige het soo bont af maken dat het schande is om te noemen, en maken haar selven onweerdigh de naam van Queesters. Met die schram inde beck mogen sy henen gaan, die linkers als sy zijn.

Hoe een Waardt sijn Meid door Queesten verloor.

EEn voornaam Drinken-Tapper had een brave Meid, die door haar bevalligheid het volk wist aan te lokken, dat hy groote Neeringe daar door kreeg, soo dat hy haar in genen deele wilde noch konde missen, want sijn gantsche Huishoudinge en welvaart stont en hing op en aan deselve. Maar nadien de natuir dickmaal boven de leer gaat, soo was daar een soet Baasjen, het welke somtijds quam hengelen om de deure, en seer wel wetende dat de Huis-Heer den Meid seer wel gesind hadde. soo durfde hy niet in treeden, uit vreese van achterdenken; wat hadde hy te doen, want hy wilde geerne by de Meid om een Queest gaan, en sy was daar van ook niet vervaard noch vreemd. Hy nam ten laatsten de onbeschaamde schoenen aan, en quam

op de vriendelijke innoodinge van de Meid in huis, gink sitten by den haard, liet een kanneken wat swaars tappen, want daar moet doch des Waards schoorsteen van rooken; en dit duirde tot den donkeren avond, dat het onbequaam was dat dese Vryer na huis soude gaan; soo dat de Waard selve seide dat het best was dat hy aldaar bleef vernachten, sijn huis was groot genoeg, daar was goet logijs, en dit waren de kooten die hy socht: denkende, kan ik hier slechts een nacht huis-vestinge krijgen, ik sal dien Waard sijn Meid wel ontfutselen. Het wierde te met tijd om een Legerstede op te soeken, en sich tot rust te begeven. De Waard gink te kooye sonder eenich achterdenken; de Queester wierde gelogeert in deselve kamer daar de Meid gewoonlik sliep, soo dat de snaren seer wel gestelt wierden, want de jonge lieden hadden onderling ver-

drag met malkander gemaakt, soo dat sy malkander seer wel verstonden, en dat ging alles buiten den Waard omme, die sliep in de muts, en wierde gedoekt en in den kap gehouden tot over de ooren heenen; als hy nu in sijn eerste droom wel vast lag te ronken, doe was het tijd van aangaan voor dien Queester, die niet behoefde wacker gemaakt te worden, want hy lag op sijn luymtjen. Hy peurde flux ten bedde uit, en stijgde op dat van de Meid, die hem noch al veel vriendelijker ontfing en tracteerde, als eenige gasten, die daar ooit geweest waren. Hier ging het werk in soetigheid aan, ende sy leiden met malkander sulke kimmen-hoepen, dat het dien nacht een vasten band wierde door kuipen en toeslaan, de hoepen-duigen pasten seer wel by malkander, ende de Queester konde den dissel roeren, als of hy altijd op kuipen gegaan hadde; trou-

wens het was een Kuipers Sone, die misschien een aartjen van sijn Vaartjen over hem hadde. Toen men des morgens voor den dagh quam, wilde de Queester naa huis toe gaan, doch de Waard stutte hem, want seide hy, ik merke dat gy een nobel borst zijt; kom aan, ik sal eerst de vooy geven, en als gy aan dese kust komt, al was het by nacht, klopt vryelik aan, men sal u in laten. De Queester dachte, ik heb hier desen nacht vry wel geweest, indien ghy Waard wistet, hoe fijntjes uwe woorden tusschen my en de Meid vervult zijn, ghy soudet uit een ander vaatjen tappen, het soude de mijne en des Meids beurte niet weinigh zijn, hoewel soo aangenaam niet als voorleeden nacht. Daar op gink de Queester met dank aan de Waard in volle blijdschap sijnen wegh. De Meid scheen eerst groote swarigheid te maken, om de saak aan haar meester te openbaren, over-

overdacht by haar selven,

Een Vryer aanslaan, mijn Meester laten varen,
Wiens drempel my betrouwt was te bewaren.

Doch het hooge woord moster uit; daar viel geen lieve Moeren aan; mijn gouden Meester, gelieft het doch niet qualik te nemen, daar leid iets op mijn herte dat ik u moet bekent maken; daar heeft een Kuipers Sone op u woord hier een nacht huis-vestinge gehad, en ghy hebt hem de vooy toegegeven; dese bestormde des nachts mijn Bedstede, en ik gaf my terstont over, nadien ik het niet konde ontseggen, ik heb het met hem gewaagt, en het ging soo wel, dat ik genegen ben om het meermalen met hem te wagen, want hy kan het ambacht soo wel, als of hy een Baas-kuiper was, en hy is dese nacht in't Gilde gekomen, nadien hy sijn proef kant gedaan heeft. Hier op begon den Waard de kop

rooken, gevoelende dat hy de Meid soude moeten missen, en 't geene hem meest speet, dat was, dat hy den Kuiper selve hadde genoodigt om te blijven, en hem noch de vooy hadde toegegeven; soo dat hy alle die onkosten van des Meids huire wilde afkorten, maar de Meid en maakte daar geen swarigheid van, al moest sy tien maal meer voor den Queester opschieten, want sy achte sijn tractement aan haar veel hooger, dan het gene hy van den Waard hadde genoten: quijt was de Waard den Meid, want de Kuiper geleide haar in 't groote Gild, daar van sy alreede een goede proeve van bequaamheid hadde gegeven.

Van een plompen Queester, die geen A voor een B wist.

EEn groven Plompaart, die nauweliks de naam mocht dragen van een Boeren Sone, hy was om-

trent

trent soo wijs, als een achtereinde van een Koe; dese nochtans seide by hemselven, soo ik eens met mijn klompen in 't geselschap kome, ik sal noch eens queesten, dat geheel Vlieland daar van waagt; hy hadde het geluk, dat hy een Juffrouw van Plomphuisen op het lijf viel, die ook scheen na sijn aard geknipt zijn, Pot en Deksel moeten doch beter by malkander passen als een Tang op een Verken, en een gouden Bagge aan een Verkens snuit. Die vriend dan een kolfjen na sijn handje gevonden hebbende, leiden sy beide naa haar domme vernuft met vijfpaar sinnen de saak met malkander over, wat sy met malkander souden doen en uitrechten als sy getrouwt waren, om haars gelijke voort te brengen. Daar was al haar verstant in de hielen gesonken, sy wisten van dat hoogwichtich punct by na minder te redenkavelen als haar Koejen op de stal.
Hic-

Hickert keek op mickert, hier was al haren raad ten einde te radeloos, nochtans waeide haar die wijsheid in het brein, dat sy wilden raadplegen met iemand anders, dien sy keurden wijser te zijn in dat stuk dan sy beide. Sy quamen by een van haar buiren, die een doortrapten en gesleepen Potsemaker was, die ook over geen werk liever raad wilde geven tot sijn eigen vermaak, gelijk het ook een belacchensweerdich voorval was; dese waar soo snood, dat hy haar verscheiden vragen voorstelde, hoe sy van voornemen waren met malkander te leven en te handelen, hy hoorde haar over alles ten vollen uit, en sy klapten op alles wat op haar herte lagh, op wat maniere sy in het queesten malkander hadden aangegaan, en hoe sy voortaan meinden te leven. Die raadsman van alles volkomen bescheid ontfangen hebbende, lachte in sijn vuist dat hem de lever schudde,

de, en gaf haar deſen getrouwen raad, dat ſy malkander dicht ſouden toedecken, dat door de warmte de liefde allenxkens ſoude aangroejen, en hoe de liefde onder haar beiden ſterker was, hoe de luſt tot voorteelinge ook krachtiger in haar ſoude ontſteeken worden, en ſoo liet hy haar in de dooljorum henen gaan, en maakte haar niet wijſer. Sy door den Echtenbant aan malkander verknocht zijnde, volbrachten alles wat haar ingegeven was, doch het was met haar gaande, ik ſprak mijn Soete-lief op een *S*aturdagh, en dat ſtaat noch alſoo: Dom waren ſy gekomen, dom waren ſy in haer werk, dom wierden ſy ook verſleeten; het is verlooren daar het niet en is. Sy klaagden daarna al-weder haar nood aan dien raadsman, doch die liet haar dutten in den droom, en maakte haar niet wijſer, maar verwonderde ſich ten hoogſten, hoe redelijke ſchepſelen

ſen ſoo konden veraarden, dat ſy niet wiſten hoe en wat, even als of ſy alle menſchelijkheid hadden uitgeſchuddet. Wat of kruk by kruk dede; deſe domme vlegels verkniesden haar ſelven, en leerden nooyt, hoe ſy waren te ſamen gebacken en voortgebroedet. Noch prijſe ik een Meisjen en een Knechtjen, die ſeggen, ſoo dede mijn Vaar en mijn Moer, en ſoo ſullen wy nu doen, terwijl het onſe beurt is, op dat wy malkander wijſen na de rechte Noord-ſterre, want de Weerhaan op de Tooren wijſt ons aan, waar Ooſt leid. Siet deſe lieden wilden noch queeſten en trouwen, en ſagen niet verder als haar Neus lang was, wiſten van tuiten noch blaſen, dommer dan Ezels, wat dunkt u van ſulke Queeſters, ik ſegge dat het zijn onnutte ballaſten der aerde, die niet weten waar het Vool vijſt. Sulke halfbacken Vrijers en Vrijſters gaan al mede voort onder de naam van

Quee-

Queesters, doch het is gelijk men seid, men lijdter mede, sy zijn Queesters op Queesters toe te geven, want als man by man komt, en de saak al tot den einde toe bepleit is, dan weten sy noch niet wat sy met malkander sullen doen; dat zijn domme Schoolieren, die in de Queesters schoole noch soo veel niet hebben gevordert, dat sy weten dat een A voor een B komt. Het is een gewis teken dat sy of de lessen of het exempel van haar Schoolmeesters niet veel hebben in achtinge genomen om na te volgen, sy moesten anders wijser zijn, maar nu toonden dese, dat sy immers niet wijser waren als des Kosters stoel. De meeste Eilander Queesters zijn evenwel wijser, want sy zijn letterwijs en bladjes om, eer sy ter dege school gaan, en soo haast en hebben sy aan de brieven niet gerooken, of sy konnen immers soo wel, soo niet beter, lesen en schrijven als de Mee-

ſter ſelve, 't welke ſy doorgaans met de daad bewijſen, inſonderheid die wat vroeg te ſchool komen. Maar als een Opper en Onderſtierman op een Schip het Lek niet konnen vinden, hoe ſal dat Schip ſijn vracht innemen en behouden te lande brengen. Als een Opper ende Ondermeeſter geen van beide konnen leſen en ſchrijven, hoe konnen uit ſulken ſchoole geoeffende Diſcipulen voortkomen, want niemand kan een ander leeren het geene hy ſelve niet en weet. Uilen broeden noch Uilen, en van Katten komen noch Katten, al zijn ſy in 't eerſt blind, doch ſelden hoort men van menſchen, of ſy toonen ten minſten reuk en ſmaak te hebben, al waren ſy blind of doof. En daarom wil ik ook deſe domme Vlegels onder de Queeſters niet geteld hebben, want de Queeſters leven daar anders mede, als die niet behoeven andre te vragen, het gene ſy ſelve immers
ſoo

soo wel weten als iemand van hare gebuiren. Selfs een Boer in Noorwegen, als is hy by andere Natien noch soo dom vermaard, is doorgaans doorgeleerd in die kunst, indien men het een kunst mach noemen daar wy van spreken; of soo hy al luttel kennisse hadde van stranden en stroomen, soo sal hem sijn Boerinne ten minsten op de wijse helpen, tot dat hy de snaren kant kan stellen, en alle de nooten soo wel weet, als of hy in de Musijke was onderwesen; want daartoe komen sy doch by malkander, om de eene den ander te helpen in alle dingen die recht en billik sijn; onder welke wel een van de voornaamste en liefdebarende is de betalinge van de schuldige goetwilligheid aan malkander, welke indien sy ontbreekt, soo spruiten daar droevige onheilen doorgaans uit. En om sulks voor te komen, soo helpen veele Queesters malkander eerst op de

wij-

wijſe, op dat ſy beide daar na eenen toon konnen houden, ſoo dat ſy het les ſoo fix hebben als een vuirſlot, eer ſy haar op genoegſame proeven harer beider bequaamheden in alles in het groote Gild begeven; want anders vreeſen ſy weder t'huis geſonden te worden, om noch wat Kaas en Brood te eten, tot dat ſy wat wijſer worden, hoewel men ſelden hoort, dat eenige weder t'huis geſonden worden, het gaat noch al vry wel met dat werk, die het voetjen in 't queeſten ſlechts recht vaſt heeft, die leert ſeer net Danſen en op de Tange ſpelen, daar dan een lieflik Deuntjen op volgt, en het is, kip ik hebje. Onbeſocht ſpreekt onbedocht, maar beproefde Queeſters en Queeſterinnen ſpreken uit ervarentheid, en handelen volgens ondervinding van ſaken, 't welke ſy doorgaans keuren het beſte te zijn.

Noch eens van 't Queesten in 't generaal.

GEwoonte maakt eelt. Daar dan het queesten soo gemeen en gewoon is, selfs onder eerlijke lieden, wat salmen daar van seggen? want indien een Jongman sijn ooge op een jonge Dochter heeft geworpen, soo sal hy met een beleefd versoek sien by haar te komen om een queest, tot dat hy allenxkens en by trappen de Dochter heeft bevrijd, en gaat soo dikmaal en soo vry by op't bedde, als of het sijn eigen was, gelijk het ook onder haar al soodanig gerekent word. Sulken Queester, die het meind, en sal sig sijn neringe niet schamen, noch schromen, al moet hy voorby des Dochters Ouders bedde, maar hy seid alleen, dat hy het is, dat hy by de Dochter om een queest komt, daar op hem geantwoord word, dat alles wel is, dat hy sijn gang mach

 gaan,

gaan, en de Dochter ontfangt hem als vooren na behooren, of na lands wijſe. Dit is mooy, fraay, eerlik, ſonder eenige nadenken of naſpraak; en dit is het middel, door welke op de Eilanden doorgaans Houwelijken worden gemaakt: In ſomma; een Knecht moet door een queeſt om ſijn open ſien, en een Meid moet een Queeſter eerlik op 't bedde ontfangen, of na den menſch te ſpreken, ſoude het niet gelucken. Dit is de rolle, die wy hadden voorgenomen af te leſen, deſe maniere van by-een-komſten behoeven de lieden op 't vaſte Land ſoo vreemd niet te ſchijnen, het is hier lands wijſe, ende derhalven ook lands eere. Wat vonnis wy vellen over dit queeſten, toonen wy elders, hoe ſmakelijk, aanlockende, en aanſoetende, blijkt uit de dagelijkſe practijke en gevolgen van dien. Maar dat durven wy evenwel ſeggen uit de naam van eerlijke Queeſters, ſoo genoemt,

ſchurf-

schurfden Adel daar niet onder begrepen, datse in dese Quartieren het doorgaans immers soo schappelijk en pluis afmaken, als op andere Plaatsen op stoelen en stoepen. Wat daar van zy, laten wy voor het gene dat het is. Wy laten queesten al wat van queesten gekomen is, indien eenigermate schande in het werk gelegen is, soo heeft by na niemant op de Eilanden door de gemeenheid het andere te wijten, nadien het is een Paal boven water staande. De naam mach wat vreemd klinken, doch het werk in sich selven den jonge lieden soo wel, dat het te bedenken staat, dat het nooit sal achter de bank gesmeten worden, soo lange de Eilanders of haar Nasaten in wesen zijn; het is haar in't gebeente ingegriffijt, in de Pap te eten gegeven, sy sullen het niet laten, al soude het Kap en Keuvel, Ros en Wagen kosten. Dit is het krachtige middel om liefde te queeken,

Herten te binden, Zielen te winnen, Verbonden te maken, Geslachten te vereenigen door een Houwelik, Vreemden tot eigen Vrienden te vereenigen, en al wat bedenkelik is uit te werken. Wy willen dan de naam van Queester soo niet in verachtinge stellen, als of het werk altijd met Onkuisheid t'samen gink, dat zy verre van ons, sulken verkeerden oordeel te vellen over onsen Evennaasten; maar dat groove misslagen daarmede t'samen gaan, of dat het queesten groote gelegentheid en aanleidinge geeft aan velen tot Onkuisheid, willen en konnen wy niet ontkennen, en dat blijkt ook uit de quade gevolgen, die vloeyen en herkomen uit dit misselik queesten, daar van wy eenige bysondere staaltjes aanhalen in dese bladeren, in welke getoont word, dat vele soo suiver haar Maagdom bewaren, als Jan Ottes Koe, die sevenmaal gestierd was. De grootste

Quee-

Queesters roepen die van het vaste Land van verre toe, al zijn haar Verkens somtijds gortig, dat sy behoorden te gedenken, die van de konst is, beschaamd sijn Meester niet.

Van een Wieringer kort Pelsjen.

EEn Wieringer Draaigatje met haar kort Pelsjen na Lands-wijse, wierde eens besocht van een Kolhorner Blauwmutsjen, sy waren beide noch soo jonk, dat men soude gesegt hebben, dat sy van tuiten noch blasen niet soude geweten hebben, nochtans leerden dese twee Leerkinderen malkander soo braafjes, dat sy beide de konst van queesten voor haar scheiden soo fix hadden, datmen haar niet langer behoefde voor Leerkinderen te houden, want sy mochten ten eersten in de groote School, daar sy ook terstond op haar gegeven proeven

wierden in 't Gilde ingehuldet. Het queesten moest voorwaar een seer gemackelijke konst zijn om te leeren, ende het schijnt dat de Leerkinderen al van eersten aan malkander daar in soo fijntjes konnen onderrichten, dat sy lust aanqueeken, en die smaak groeid allenxkens soo aan, dat sy daar na qualik konnen laten, 't gene de meeste geerne doen. Dese soete Kinderen wisten de snaren met malkander soo kant te stellen, niet tegenstaande dat de Ouders aan beide kanten oordeelden dat sy geen van beiden Houwbaar waren, dat de jonge Dochter met de eerste queest een Purgatie innam, die na negen maanden eerst volkomen kracht betoonde. Dit queesten quam uit, want het hooge woord moester uit, en of schoon de Ouders wat gril op haar Neus toekeeken, soo verklaarden de jonge lieden, dat haar het queesten soo wel was bevallen, dat het haar moeide

dat

dat sy het werk noch niet eerder by der hand genomen hadden. Wat wilden de Ouders daar tegen doen? want de Dochter en Swager hadden uit gulle liefde by een geweest, en hoopten niet te scheiden, voor dat de dood haar scheide.

Hoe een Verkendrijver door queesten aan een rijke Boere Meid raakte.

EEn Swijnhoeder van een ander Eiland, gewoon zijnde jaarlijks met een groote toom Verkens by de Boeren om te komen, want dat was sijn Koopmanschap, soo hoorde hy geduirich rammelen van queesten, en alsoo hy eens quam by een Boer, die vet doch seer taai van Beurs was, met dewelke hy lange in dispuit was geweest over de prijs van eenige Biggen, soo en konden sy met malkander het accoord niet treffen; maar de Verkendrijver dede ten laatsten een eisch, dat de Boer de Ver-

kens het ſtuk voor ſulken prijs ſoude hebben, met conditie dat de Boer hem het queeſten ſoude leeren, en bood ſich ſelven volmoedig aan, dat hy dan ſijn eerſte queeſt ſoude wagen aan des Boers eigen Dochter. Hier gingen de handen met den Boer in het hair, en dachte by hemſelven, ſoude ik deſen Uitlander en Vreemdeling ſulken heerlijken konſt leeren, en dan noch de Dochter toegeven, die Koopmanſchap dient my niet; maar ſeyde de Boer, ik weet noch beter raad, en ſal u voor de Biggelen ſoo veel Geld geven, en komt by mijn Dochter eens by nacht om een queeſt, ſy ſal u de konſt van queeſten veel beter leeren, dan ik het u ſeggen kan, het is haar dagelijks werk, en het is my al vry wat ontgaan, en hoewel ik een Weduwnaar ben, ſoo ben ik nochtans al over het heetſt, de Kalfs-klauwen zijn met my al verſleten en uitgeſchuddet. De Boer goed ſlocker
mein-

meinde dat hy ſijn Koopmanſchap vry wel hadde gedreven, mits dat hy de *Biggelen* op ſijn eigen ſeggen hadde gekregen, maar hy dachte niet, dat hy ſelfs het rantſoen en gelag ſoude moeten betalen: Want de Verkerdrijver paſte op ſijn tijd en ſtucken, en nam ſijn ſlach ſoo wel waar, na dat de Boer ſijn Dochter had aangeſeid, dat hy om een queeſt by haar ſoude komen, en dat ſy hem het queeſten moeſt leeren, want hy had de *Biggelen* op die conditie goed koop gekocht. Doch goed koop wierde dier koop. De Koopman quam des nachts daar aan, en de Dochter liet hem in, want ſy moeſt haar Vaders contract voldoen, en wilde ook ſijn woord niet verachteren. Hier ſtond hy voor het bedde, als of de mond vol tanden hadde, en wiſt niet hoe hy beginnen of ſijn queeſt aanleggen ſoude, want het is alle menſchen niet gegeven Ajuin te ſchillen ſonder leckinge

kinge der oogen ; ſoo verſocht hy aan de Dochter dat ſy doch hem getrouwelik wilde onderrichten en op den weg wijſen, nadien hy meinde een werk by der hand te nemen, daar hy geen verſtand van hadde, daar in hy haar onderwijs van doen hadde. Sy niet ongenegen tot de ſaak, en met eenen tot de Perſoon, voerde haar ſelven te gemoete, of dit niet wel haar Recht-ſchouwige mocht zijn, die van haar Vader haar was toegeſonden, maar ſy ſeide dat ſy in die ſaak niet konde doen, of hy moeſt eerſt by haar op 't bedde komen, het konſtjen konde op de vloer niet geleerd noch afgemaakt worden. Hy met verwonderinge, en met eenen met blijdſchap, ſulks aanhoorende, dacht en ſeide by hem ſelven ; ſal het ſoo op een ſchaapſcheeren gaan, ſoo moet eerſt het rokjen met de broek uit, vloog reſoluit op het bedde, en kroop by de Meyd onder ; daarop ſy uitborſt,

Vogel wilt gy van my leeren, ik merke dat gy van de ſlagen ſeer wel weet, of indien dit u eerſte reiſe is, ſoo hebt gy het voetjen al vaſt, ik en behoeve u niet meer te leeren, weet gy ſoo veel, ſoo weet gy ſeer wel, wat daar meer aan behoord. Hy beriep ſich op het contract tuſſchen haar Vader en hem gemaakt, en hy ſtelde haar noch een ander conditie voor, als dat hy haar noch een van ſijn beſte Biggen op de quade koop ſoude toegeven, mits dat ſy dat luſtig vet ſoude meſten, en dat hy dan in 't Na-jaar weder ſoude komen. Sy nam terſtond die koop aan, en de Vader ſtemde het toe; te meer, om dat hy merkte dat het een reſoluite Vent was, die op geen Hentje noch Haantje ſag. In ſumma, het eene *Bigge* was de Trouw-penning van de Verkendrijver, en wat de Vrijſter meer van hem kreeg, laten wy achter de Gordijnen, en in der tijd wierde hy een

geliefde Bruidegom en gewenschte Schoonsoone. Dat was voor de vuist gequeest, daar wierden doeken noch lappen om gewonden, het was met kennisse en volle toestemminge vande Vader, hoewel hy de saak soo verre niet hadde in gesien, ende de Dochter liet de Swijn-hoeder niet ongeleert noch ongetroost na huis reisen. Ik segge nochmaal, dat dese Queest lustig en rustig met open deuren toe gink; en het liep noch al veel beter af, als meenigen een gemeind hadde, want het is beter een in de hand dan tien die daar vliegen.

Hoe een Bakkers Knecht door Queesten des Backers Dochter kreegh.

EEn Bakkers Knecht seide somtijdts eens tot de Dochter van den Hnise, indien ick u tot een Wijf hadde, ik soude u kneeden gelijk

gelijk ik dat Deegh kneede, doch alles in ſoetigheid. De Vryſter dit lellen en leuteren niet langer aan de kop konnende verdragen, daagde hem eens uit, om by nacht by haar om een Queeſt te komen, want ſy ſliepen in een byſondre Kamer: hier was goede raad duir, om met dit ſpek achter het hek te komen. Doch nadien de *Bakker* ſeer vaſt ſliep, ſoo kroop de Knecht op handen en voeten voor by ſijn bed-ſtede, tot dat hy quam ter plaatſe daar de Meid lag, en ſy ſliep een haſenſlaap, met verlangen verwachtende na dien lieven dreiger, wiens vreeſlijk dreigement ſy geerne wenſte dat haar op het herte voer. De ſaak was nu op het vreeſlijkſt, en hy waarſchouwde haar nochmaal voor 't laatſte, kome ik u eens aan de vodden op 't *Bedde*, ik ſal niet onverrichter ſake daar van ſcheiden, voor dat ik mijn oogmerk volvoert hebbe. Sy haar reſoluitie by haar

ſelven hebbende wenſchſte niet lie-
ver, en ſeide, Soetelief koomt
ſlechts over de plank, de ſaaken
ſullen ſich wel ſchikken, wy ſullen
ons voegen na de tijd, gy dreight
de onvervaarden, ik heb my vol-
komen bereid, om al het mijne
met u te wagen, gy meugt my kne-
den, maar gy ſult my niet dooden;
volbrengt anders alles wat behoor-
lijk is. Hier op ſtijgde hy met een
volle reſolutie op de Koetſe, en
het was noch eens dat. Soo dat
de Meid wel dubbeld gekneedet
was, eer de Knecht gedacht hadde
om te buidelen, en des Meeſters
*B*rood gereed te maken tegen den
morgenſtond. De *B*akker op ſtaan-
de, was verwondert dat de Knecht
ſoo achterlijk in ſijn werk was bui-
ten gewoonte, riep den *K*necht, die
ten laatſten in ſijn onderkleederen
voor den dag quam, en met waar-
heid niet konde ſeggen dat hy ſich
verſlapen hadde, want hy hade den
gantſchen

gantschen nacht met de Meid in de Troch geweest, de *Backer* geliefde hem derhalven sulks te goede te houden, hy konde het de Dochter selver vragen, of het niet waar was, en of hy haar eenig leed hadde aan gedaan. De *Backer* mogt sich in 't eerst wat wrevelig aanstellen, maar de *Knecht* seyde met sachte woorden, siet Baas, ik ben dit rokjen al moede om langer voor Knecht te dienen, ik meine selver het *Backen* op te setten met het kneeden by dage en by nacht, en hebbe bevonden dat u Dochter my daar seer gedienstig toe is, derhalven versoek ik dat gy my haar niet onthoudt, op dat ik niet weder behoeve te kruipen, maar vryelijck tot haar mach gaan, al was het voor uwe oogen, ik beloove u op mijn trouwe dat ik haar niet sal mishandelen, maar sal alles aan haar voltoyen, 't geene sy van my begeert, daar van ik desen nacht een goed
beginsel

beginsel heb gemaakt, het Brood moet immers wel dicht gekneed worden, sal het goed *B*rood worden. De Bakker merkende dat hy achter het Net vischte, wat soude hy doen? sijn Dochter voor een hoer te houden paste niet wel, maar hy seyde, kneedet en buidelt mijn Dochter voortaan soo wel, doch siet toe dat gy daar goed *Brood* van maakt, want gy soudet daar geen Spek of Sijde by spinnen, in dien gy alsoo met queesten mijn Dochter soudet onteeren, sonder gedachten van haar te Trouwen. De *K*necht verklaarde sulks nooyt in sijn gedachten op geklommen te zijn, maar dat hy hoopte een en eygen met haar te worden, te zijn en te blijven, daar van hy de grond-verve dien nacht gelegt hadde; en alsoo wierde de *Bakkers* Knecht *B*aas op eenen Nacht. Wat dunkt u leser, was dat niet propertjis af-gemaakt door eenen Queest? ende

de Jonge

de Jonge Dochter verklaarde rond uit dat haar dat kneeden ſoo wel aanſtond, dat ſy den volgenden nacht wel weder ſulks wilde gedogen, al ſouder niet een *Bolle Broods* in haars Vaders Oven komen in twe Dagen. Siet ſul*k*s paſſeert al mede onder het Queeſten, dit ſegge IK, en dit hebbe IK al lange geſeid, het is verlooren daar het in is, het iſſer met geen ſtoKKen uit te ſmijten, want het is in't merg van 't gebeente beſloten, al was de geheele Weereld daar tegen, dat queeſten moet ſijn gang gaan, ſoo lange de *Wee*reld ſal ſtaan. Als een *Knecht* het durf beſtaan om te vragen, de *Ba*kKers Dochter ſal het licht met hem wagen, doch ſy hadden geen van beyden berouw over haar werk want na drie dagen ſprak men van haar inde Kerk, ſoo dat het met haar was gekneedet en geklonken, terwijl de Bakker lag te ſlapen en te ronken. Doch gelijk een haaſtige Hond

ge Hond blinde Jongen brengt, so kan men geen loopende Peerden beslaan; geen dink metter haast als Vlooyen te vangen.

Van een drooge Queester.

EEnen droogen Teunis, die men gekeurt soude hebben, dat hy by na van vooren niet wist of hy van achteren leefde, even als of hy een Hout of Kurk was, hy was ontrent soo vriendelijk van bakhuis als een schimmelig Peerd, hy keek na de wijse van een Luipaard; dese nochtans gink al mede uit om een queest, en raakte aan een Meid met Neus en Ooren versaamelt, want de Eilander Meisjes sijn graag, sy sullen selden een Vryer afslaan, of een blaauwertjen gunnen, doch het is meest uit vreese voor haar selven, soo dat sy vast toe tasten, terwijl haar de geleegentheid voor komt. Dese Theunis had stuipen in sijn

queesten.

queeſten, als hy daar aan was, ſoo
gink hy een Maand lang aan mal-
kander alle nachten by de Meid
om een queeſt, en dan bleef hy we-
der drie a vier Maanden t'huis, e-
ven als of hy om de Meid niet dach-
te, ſoo dat het haar verdroot, want
ſy konde uit kracht der belofte geen
ommeganck hebben met andere
Queeſters, dien ſy anders graag by
haar hadde; ſoo dat ſy hem op ont-
bood, om by haar doch om een
queeſt te komen, of ſy wilde van
hem ontſlagen zijn, of hy liep groot
gevaar om van de plegt te rollen,
nadien ſy doch ſonder queeſten niet
wilde noch konde leven; ſoo hy het
dan met haar van herten meinde.
ſoo moſt hy na de manier der Quee-
ſters op den been komen. Maar
den Drogert gaf reden van ſijn weg-
blijven, nadien hy door dat maan-
delijk queeſten ſoo was af gemat-
teert, dat hy wel drie Maanden
van doen hadde om uit te ruſten, en
nieuwe

nieuwe krachten te vergaderen, o
dat hy dan weder met een frisſch
moed aan mogt. Sy met verwor
deringe dit ſeggen op etende, ſeid
hoe ſal het dan gaan, als wy ge
trouwt zijn, meint gy dan ooc
ſomtijds ſoo lange uit te ruſten, d
en is de ſaak niet, indien gy ſulk
vreemde en ongehoorde vlinken i
u kop hebt, ende deſelve denkt t
houden, ſoo begeere ik u geenſir
te trouwen, want ik kan wel andr
quantjes krijgen, die beter op m
ſullen paſſen. Hy merkende waa
om het haar te doen was, vernieu
de het verbond met haar, dat el
ſijn beſt ſoude doen en het ſijne ſo
de toebrengen na behooren, ſonde
dat de eene den ander ooit op haa
redelijk verſoeck een tocht ſoud
weigeren, en daar meede was d
Koop ten vollen klaar, en ſtaand
Houwelijk ging het met haar, vo
gens het laatſte vernieuwde contract
en niet na ſijn oude kuiren, nadie
de Vryſte

e Vryster in de voorhaal hadde ge-
eest om met hem een behoorlijke
oorwaarde te maacken, want al
at men voor heenen bedingt, dat
nag men daar na met alle redelijk
ntsoen eisschen, indien daar 'kans is
m aan te raaken, anders leert de
et der billijkheid, die geeft dat
y heeft, is weerdig dat hy leeft.
Door dit middel en op die conditie
ing haar Houwelijk voort, en het
edde van die drooge Queester met
ijn begeerige Bruid wierde noch
etter tijd seer vruchtbaar, en al
et geene de eene niet en wist of
ergeten hadde, dat bragt de an-
er haar in gedachten, en de Vrouw
eriep hem geduirig op het con-
ract, om hem dat in versscher me-
morie te brengen, indien hy eenig-
ins traag begonde te worden; soo
at hy merkende waar sy heenen
vilde, ten laatsten uit-borst in dese
voorden; nu meugt gy u wel ge-
eed maken, want nu ben ik van
voornemen

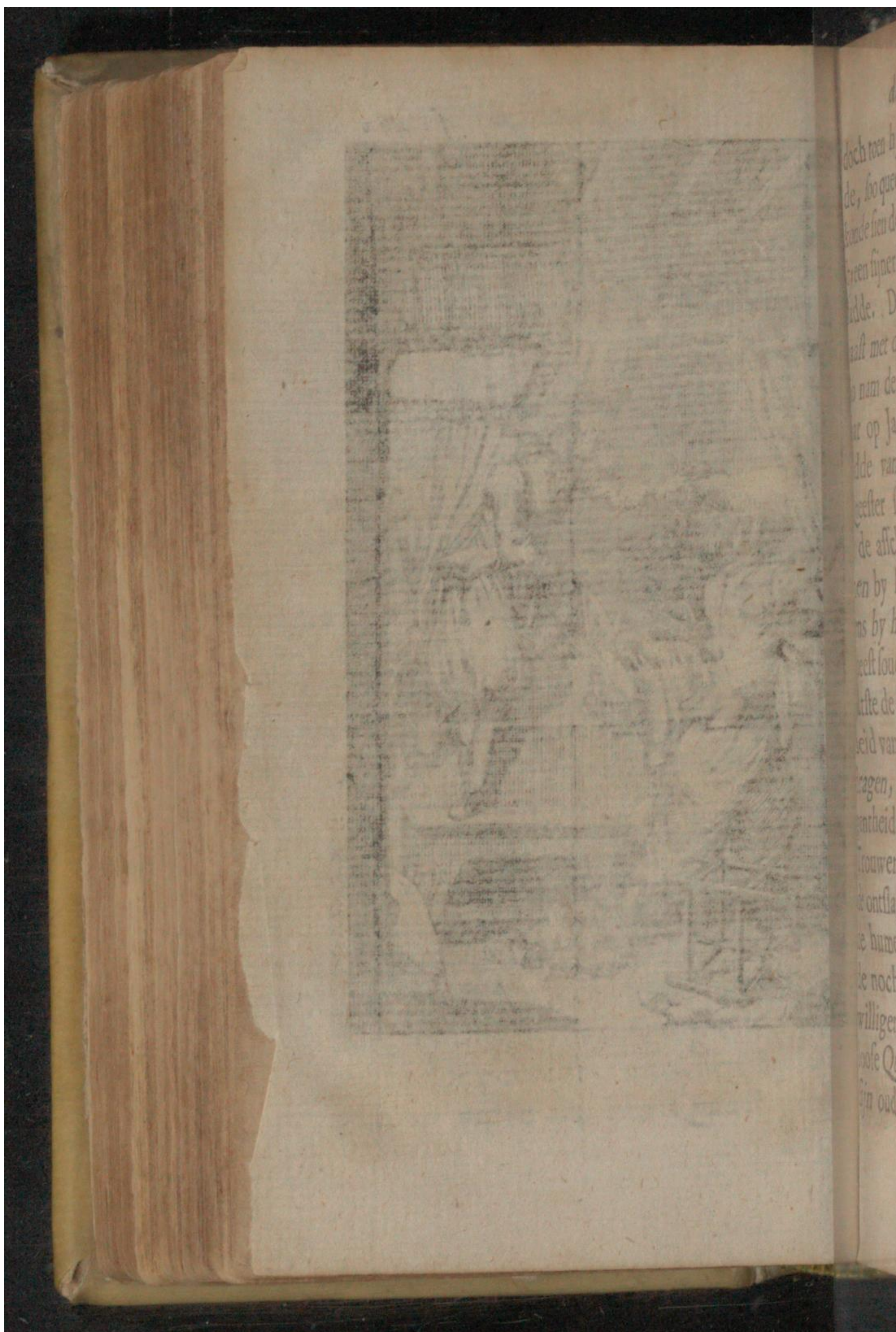
voornemen, al immers soo sterk ge-
duirig aan by u te queesten sonder
ophouden, als ik ooit plag te doen
in mijn Vryerlijke queest in de druk.
Maandt; maar hy dreigde al weder
den onvervaarden, want sy seide
rond uit, weest wellekom geluk het
gene tot de voordeur in komt, wy
hopen alles in dank te ontfangen, en
met schuldige gewilligheid te beloo-
nen; en gene van hare *B*uiren merk-
een ooit, dat *sy* eenige questie om
en over dit werk hadden.

Van een Queester, voor wien d
Meid van 't Bedde vluchtede.

WY hebben voor desen aange-
roert hoe schadelijk en gevaar-
lijk het is voor Queesters lange ver-
looft te lopen, daar van *wy* een klein
proefjen sullen toonen van een Quee-
ster, die de raad van Thijl Ulenspie-
gel hadde gevolgt, mitsdien h*y* we
gins en verre om een Queest ging
doch

f: 262.

och toen hy de saak met ernst mein-
e, soo queeste hy niet verder als hy
onde sien de rook op gaan, tot dat
y een sijner buiren Kinderen bevryd
idde. Doe hy nu meinde dat men
aast met de saak soude voort gaan,
o nam de Meid geduirig uit-stel
aar op Jaar, als of sy een afkeer
adde van Trouwen, soo dat de
Queester sat tusschen twee stoelen
i de assche, en nam een voorne-
nen by hem selven, dat hy noch
ens by haar na gewoonte om een
ueest soude gaan, en haar voor het
atste de saak ende de nootsakelijk-
eid van dien op het ernstigste voor
ragen, nadien sijn gantsche gelee-
entheid sih daar na schikte om te
Trouwen, of dat hy van haar wil-
e ontslagen zijn. Sy van een har-
e humer en stijfnekte sinnen, wil-
e noch het een noch het ander in-
villigen, en soo moest de trooste-
oose Queester onverrichter sake van
ijn oude Bruid scheiden, daar hy
omtrent

omtrent 9 Jaaren aan verlooft hac
de geweest. Wat hadde hy in de
sen te doen? nadien hy haar liefd
toe droeg, niet tegenstaande sy hen
telkens wrevelmoedig bejegende
soo gink hy noch eens by haar on
een Queest, om haar het voorig
noch eens met ernst voor te drager
toen hy nu by haar op het bedd
quam, seide hy tot haar Suster, di
by haar lag, dat sy wat soude op
schicken, hy soude tusschen haar be
den gaan leggen, het welke de Su
ster weigerde; toen versocht hy aa
sijn Vryster dat sy hem doch ee
klein plaatsjen soude gunnen; maa
sy met een euvel gemoed van't bed
de springende, seide, dat sy moe
wasschen, en dat het haar derha
ven voor tegenwoordig ongelege
quam om hem een queest te gunnen
Hier stont de Vryer in duisent ge
dachten, wat hy in desen soud
doen, hy trad van 't bedde, en
wenschte haar goede nacht tot we

derfie

ersien toe. Soo haast en was de Queester niet ter deuren uit, of de Meid sprong weder op het bedde, na dat sy alles wel dicht gesloten hadde. Een baldadigheid voorwaar, die genoegsaam een geheele verlatinge verdiende, ende dese twee souden oock nimmermeer in een schuit zijn geraakt, ten ware lieden van meerder discreetie, als dese Bruid aan haren liefde-dragende Queester betoonde, daar tusschen hadden gesprooken; soo dat het noch ten laatsten met vallen met opstaan gelukte. Maar toen hy haar binnen de vier hoeken in sijn kluisven hadde, toen was het sijn beurt om te spreeken, ende de hare om te soubatten en om vergiffenisse te bidden, of sy moest beloven dat sy voortaan in alles na sijn pijpen soude danssen, of hy dreigde haar met haar ingeladen vracht uit het bedde te stoten ende ten huise uit te boenen, daar van hy nu Heer en

Meester was, dat sy derhalven n
moest gedenken dat de hecken wa
ren verhangen, de bakens versettet
haar saisoen verlopen, het Compa
verdraaid, nu was sijn haan konink
Hier lag een droevig huis; Sy mer
kende dat sy aan de Ram gekoppel
was, en herdenkende haar voorige
mishandelingen ontrent sijn persoon
onder het queesten, soo bad sy hem
om lijfs genade, dat hy doch het voo-
rige haar niet ten ergsten soude toe-
reekenen, en beloofde by houw en
trouw, dat sy haar voortaan soude
aanstellen als een eerbare Vrouw be-
taamde, en hy eeniger mate van
haar konde verwachten en versoec-
ken, en daar mede was die saak
effen en pas, en sy vereenigt zijnde
na lichaam en gemoed, leefden met
den anderen als andere eerlijke lieden
betamelijk is. Ongesien kan geschien,
hier viel de Koe op de rechter zij-
de, en het was een *Koe*-kalf, daar
van de *Stier* hoopte, dat het kalf
van

van beter aard soude zijn, als de Moer sich eerst tegen hem vertoonde, doch het besloeg op het laatste noch wel, en daar mede waren alle saaken even.

Van een Vader die wilde dat sijn Dochter haar soude laten bevryen op't Stoeltjen.

M*Yn naam sal wesen Roeltjen, indien gy het niet afmaakt op het Stoeltjen, maar soo gy met malkander onder kruipt op het bed, ik heb een geladen Roer op u beiden gereed geset*, seide een Vader tegen sijn Dochter en een Queester, die by malkander begonden te verkeren. Hier was goede raad duir, sy wouden graag by malkander te Kooy, en durfden het nochtans niet wagen, vreesende dat misschien de Vader op sijn luimtjen lag en op haar loerde, want des Dochters Bed-leeger was in de selve keucken met dat van

den Vader, en derhalven was he niet te betrouwen. De Queeste wierde dat rokjen wel haast moede want hy seide, sal *ik* hier op d stoel verkleumen: dat en gaat nie aan, ik kan wel beter queest vin den by brave Meiden, daar ik warn toe gedekt worde, en derhalven in dien gy geen beter geleegentheic wetet uit te vinden dat wy moge queesten gelijk wy gewoon zijn, so peure ik op een ander, en kom op die manier hier niet weder. D Jonge Dochter een sonderling be hagen hebbende in desen Queester wilde hem niet geerne haar late ontglippen, soo bedagt sy een mid del, en seide tot hem, komt ove twee nachten eens *k*loppen aan da Venster, daar sal *ik* u in laten. Wa hadde sy te doen, sy seide tegen haar Vader, dit wer*k* past niet wel, dat wy beide in een *K*eucken suller slapen, ik dien wat meer vryigheid te hebben, of alle Queesters worden

hier buiten het huis gebannen, wy konnen hier niet in vryigheyd met malkander spreecken, en als wy al in de voorkamer sitten, en de queester weg gaande, ik in dese keuken te bedde sal gaan, dan maak ik u telkens wakker, en dan weet gy ook altijd hoe lange ik by de Queester ben geweest, 't welk beide niet en past: maar ik bidde u, laat my tot u gemak en tot mijn gerijf toe, dat ik met eenen in de voorkamer slape, op dat ik niet behoeve slapende wolven wakker te maaken, en dan is mijn kans ook veel beter om aan dese Queester te raaken, die anders in dese keuken niet durft komen; wy sullen maken dat het huisen by de Schuire blijft, acht nemende op u dreigemrnt, soo als eerlijke lieden toekomt. De Vader overpeisende dit hoogwigtig punct, geloofde de schoone woorden van sijn Dochter, die nochtans geen sak vulden, en liet haar van bed-

leger veranderen; Doe de Dochte
het soo verre gebracht hadde, wa
het geklonken, ende de Queeste
quam op dat lek aan, wierde inge
laten, doch sy hadde vergeten stoe
len mede te brengen uit de Keuken
en op de vloer by malkander te sit
ten of te leggen, dat en strookte
gaar niet; soo nemen sy het gebit
op de kiesen ende de roop over de
rugge, om op sijn Eilanders te spre-
ken, en seiden de eene tot den an-
der, Vaar mag seggen wat hy wil,
det en kan niet goet komen. wy
moeten immers op het Bedde gaan,
of wy willen of niet, de saak spreekt
van selfs. Hier was de markt op
het hoogste, doch onder haar aan-
gename queesten waren sy met ee-
nen in duisent sorgen, of de Vader
haar niet op de hacken en achter
de vodden soude komen, maar die
sliep het door, en sy queesteden so
lange als het haar goed dachte; de
Queester gink sijner straten, ende
de

de Dochter had den Queester soo verre in gelaten en ruimte gegeven, dat hy niet veel tochten op die maniere meer behoefde te komen. De Dochter boogde aan haar Vader, dat sy nu veel beter hope hadde om een Vryer te krijgen, in de ruime Voor-kamer dan in de benauwde Keuken, nadien doch Jonge Lieden alleen moeten zijn: sy had nu een Queester by haar gehad, die haar seer wel geviel, indien het de Vader geliefde consent daar toe te dragen, hy soude haar noch eens in eensaamheid begroeten met een queest op de Stoel in 't Voor-kamertjen, en daar mede soude de saak geklonken zijn. De Vader geen erg denkende gaf sijn volle toestemminge tot het Houwelijck, en daar mede hielden al de dreigementen op, de Queester voltooide het begonnen werck, de Vryster wierde volkomen te vrede gestelt, en sy brouden het soo verre, dat sy

malkander niet meer behoefden door een venster in en uit te laten, want de deur stont na die tijd voor hem open, tot dat de beste kamer voor hem ten besten was, om daar met sijn lieve Queesterinne sich te verwarmen op het *Bedde*. 't welk gemackelijker was dan te verkleumen van koude op de Stoel onder 't queesten.

Hoe een Queester van des Meids Ouders als vriend in Huis wierd genoodigt.

EEn Vryer van goeden Huise reed soo lange met een van sijn Vaders Rossen omme, dat het peerd op de stal, en hy op het bedde raakte by een brave Meid, daar hy uit soetigheid tot tegen den dageraad by queestede, en hy hadde het soo fijntjes afgemaakt, dat hy weder mocht komen, daar hy oock niet lange op vertoefde: dit gebeurde soo

oo dikmaal op malkander, dat de
onge Lieden door queesten eerst
ennis maakten, en daarop vriend-
chap, soo dat het niet goed was
at sy veel langer souden queesten,
f de Queester soude wel haast by
et Kalf en sijn Moer te gelijk uit
ueesten hebben moeten gaan. Hier
vilde het duister dagen, het hooge
voord moest met de Meid daar uit,
nde de Queester begon te aarselen
n wech te blijven, na dat hy ge-
oond hadde dat hy een Man in 't
Veld, en een Ruiter te Peerde was.
De Ouders van de Meid waren over
dit gewigtich stuk beducht, sonden
post op post, om hem te ontbieden,
dat hy soude gelieven te continuee-
ren met queesten by haar Dochter,
en dat hy als Vriend in huis vryelik
mocht aenkomen, te meer, nadien
hem seer wel behoorde bekent te
zijn in wat nauwe vriendschap hy
met haar Dochter was getreeden,
soo dat het waarschijnelik was, dat

hy noch Erfgenaam van haar Goed en Bloed ſoude worden , dat hy derhalven hem niet eens ſoo vreemd van haar behoefde te houden , gelijk het nu bleek. De Queeſter de ſaak rijpelik overwegende, liet aan de Meid vragen , of ſy op haar waarheid in goeden conſcientie wel durfde bekennen en rondelik verklaren, dat ſy nooit te vooren met eenige Queeſters ſoo verre was gekomen in vleeſchelijke gemeinſchap als nu met hem alleen , of anders dat hy wel bekende haar beproeft te hebben , maar dat hy niet geern de naam wilde dragen van Vader over een Kind, van 't welk hy geen Vader , maar Hoorn-drager ſoude weſen. De Queeſterinne op deſe ſwaarwichtige vrage ſcherpelijk onderſocht zijnde , moeſt by haar ſelven eerſt overdenken , wat Queeſters ooit by haar hadden geweeſt, en wat ſy by haar hadden gedaan , en ſy het Goud ſoo hoog uitgeven-

de

le, dat sy haar suivere maagdom aan hem had opgeoffert, sonder ooit met eenich ander Queester op diergelijke wijse gehandelt te hebben: soo antwoorde sy met een wedervrage, of hy sulks van hem selven ook wel wilde en konde naa waarheid en oprechticheid verklaren, dat hy rein en suiver sijn maagdom aan haar had overgegeven, of anders was sy genoodsaakt een ander Vader over haar ongeboren Kind uit te kiesen, op dat hetselve doch geen Bastaard soude zijn. Hier waren de gierige en de loose tegen malkander aan, en nochtans moesten sy de handen t'samen spannen, soude het aan beide kanten goed komen. Het accoord wierde ten laatsten door bemiddelinge van wederzijds Vrienden getroffen, het Been raakte noch in het gelid, de Queester quam wederom op het oude Lek aan, ende de Bruid omarmde hem met krachtige Minne, ende sy maakten sul-

ken besluit met malkander, indien een van beiden ooit iets hadden bedreven met andere, dat soude aan beide kanten aan een zijde gesteld en achter de bank geworpen worden; sy souden in een Schuit treden, heet en koud met malkander gedoogen, lijf en leven voor en aan malkander wagen, hy soude wesen de Vader van het Kind daar sy mede swanger ging, en op die wijse raakte hy van het queesten tot het Houwelijk, het welke voorwaar noch een goed einde nam, nadien sy beide wel een dubbeld gortjen op de tonge hadden, hy niet vry zijnde van andere, en sy ook soo pluis niet zijnde als haar tonge voorgaf.

Hoe een Queester in een Dulhuis verviel.

WY hebben tot noch toe verscheiden soorten van malligheden in 't queesten vertoont; maar nu

nu ſullen wy een ſtaaltjen aanteekenen van een Queeſter, die in ſijn beſig Warmoes-eten in een Dulhuis quam te vervallen. Is het niet vreemd en wonderbaar dat menſchen, die ſich inbeelden wijs te zijn, ſoo verre konnen verwert en verdwaaſt worden in en door de mallicheden der liefde, dat ſy wel haaſt ſouden ſchijnen geheel mal en dul te worden. Een Jonk geſelle van goeden huiſe willende om een queeſt gaan, ſtruinde over al vaſt het Wild op, en konde nergens iets opſpeuren, daar hy avancement in ſag voor ſijn perſoon, die ten aanſien van ſijn bequaamheden wel een degelijke Vryſter waardig was, ſoo verviel hy in den donkeren nacht op een blinde Klip, want hy quam aan en in het huis van een Boer, die een dulle Vrouw-menſch in een Kamertjen had in bewaringe. Deſe ſoete Queeſter meinende het Bedde van de Dochter op te ſpeuren, taſte

in den donkeren als Blinde na de Wand, en konde niet geraaken tot volvoeringe van ſijn deſſein, maar hy quam aan een Kamertjen, daar hy meende den prijs te trecken, en juiſt was het een afgeſloten Salet, daar een raſende Vrouw-menſch in bewaard wierde: Hy dede eerſt groote moeiten om daar in te komen, denkende, kan *ik* hier inkomen, dan is al mijn moeite betaalt; want daar was een brave Dochter in 't huis; doch hy klopte aan de verkeerde deure, en ſoo haaſt en hadde hy het deurtjen niet geopent, of daar begon die Dulle te raſen en tieren gelijk haar gewoonte was; het was een groot geluk voor hem, dat ſy niet veel krachten hadde om te gaan, dat queeſten by haar ſoude hem anders bitter en droevig opgebroken hebben, en haar Minnekusjes ſouden hem immers ſoo wel bekomen hebben als Sout en Seep in ſeere Oogen. De Queeſter merkende dat

de dat hy op een verkeerde Haven vervallen was, schrikte in 't herte, deinsde achter uit, en verzegelde het Kamertjen van die Dulle, gelijk hy het gevonden hadde; en was in duisend lasten in een vreemd Mans huis, of hy niet soude vervolgt worden. Maar daar is selden een ongeluk, of daar gaat noch wel eenig geluk mede te samen: de Dochter van den huise door het naar getier van de Rasende uit den slaap geschooten, riep, wat schort u? de Dulle riep, hier komt een Queester by en om my, ik wil hem niet hebben, al was hy noch soo mooy ende rijk, want hy wil niet by my op mijn Kooye komen, ja hy wil my niet een soen geven; wilt gy hem hebben, siet daar is hy, ik gunne hem u beter als my selven, had ik de Queester by de vodden, ik souder mijn Poort aan vagen. De dochter beter wetende wat die Dulle in haar schild voerde dan de

Quee-

Queester, riep hem voor haar Bedde, en vraagde hem, hoe hy soo verdoolt was, en of hem ook yemant op dien dwaalweg vervoerd hadde om hem een pots te speelen. Doch om sijn gemoet wat te doen bedaaren, en op dat geen vergeefsche tocht soude hebben, soo raakte hy noch by de Dochter te Kooy, daar hy veel beter te wege was dan in 't Dulhuisjen; want sy seide, haddet gy doch eerst eenig geruchte ontrent mijn Bedde gemaakt, ik soude u wel gewaarschouwt hebben, doch weest na desen beter op u hoede, op dat gy niet voor soenen slagen krijgt; hoewel harde slagen somtijts ook leeren. De Queester was door de soete redenen en het goed onthaal van de Dochter soo vergenoegt, dat hy op haar vriendelijke noodiginge wel haast weder by haar om een queest quam; maar hy was nu aan de Neus geklopt, en daarom gink hy niet weder aan het

deurtjen van de Rasende, daar sijn deel van het minste niet soude zijn geweest, indien sy hem hadde konnen beraaken, doch geen Koek en Vijgen souden hem voor de Mond komen. Sal en kan het aldus vreemd ook den Queesters voorkomen en opdoen, soo hebben sy haar tretje wel in de wisse te nemen, voorsichtig te wandelen, eerst te overwegen of de kust veilig is, of men daar geen hoornen brand. Wijse lieden set men niet in een Dul-huis, maar als sy selve met kracht daar na soeken om daar in te komen, dan moeten sy ook nemen wat daar van komt; op sulke waters vangt men sulke visschen; het Vat geeft uit wat het in heeft, en het Huis wort geregeert, na dat de Inwoonders van aard zijn. Men siet het in desen Queester, die hier soo droevig in de Picchelstroom quam te vervallen: Indien de Dochter hem geen plaetse gegunt hadde aan haar groene zijde op 't Bedde,

soo

ſoo moeſt hy met ſchand en vreeſe de Keet geruimd hebben.

Het Queeſten is in de Winter ſoetſt.

HET is mooy weêr, ſeide de Waard, en hy wilde ſijn Gaſten geerne quijt weſen. Het begint te ſomeren, de Paden worden droog, ſeide een Huiſman tegen ſijn Dochter, nu ſullen de Queeſters een uittocht doen, nu is'er kans voor u om aan een Vryer te raken: doch deſe Man had een misſlag; want rechtaardige Queeſters zijn van aart als de Konijnen, die liever by donker uitweiden; want by nacht zijn alle Katten graauw; en de Dochter dede de Vader daar van beter onderricht, nadien ſy in den Somer weinig beſoek hadde, maar 's Winters was de neering goed, dan wierd de drempel glad, dan kond een Queeſter by haar komen, niemand gehoord, niemand geſien, achter ſie je my leſt. Soo dat dit

dit Meisje moest klagen, dat sy des Somers in eensaamheid haar kostelicke tijd moest doorbrengen, maar by Winter had sy altoos geselschap, dan was'er noch hoope voor de Vrijsters, om schier of morgen haar waare te slijten, en aan de man te brengen. Ja sy wedde met haar Vader, dat sy haar de aanstaande Winter niet soude laten ontslippen, of sy soude by haar laten queesten, wat queesten wilde, en dat sy dan uit alle Broeken een voor de keur soude uitkiesen, naardien de Wintersche koude, een krachtige Plaaster is, om liefde te voeden, en warmte te soeken. De Vader bekende dat sy 't by het rechte einde hadde, gaf haar in all's gelijk, en seide, d'eerste Queester die u aan boord komt, pakt hem aan, indien het eenigsins by komt. Sy, als een gehoorsaam Kind, volbrachte haars Vaders begeerte, en liet haar oog vallen op een braaf Quantje naa haar sin, die ook verklaarde, dat 't
alleen

alleen slapen in de Winter hem lastig viel, en om die reden socht hy door queesten een Meisjen na sijn sin op te speuren: in somma, sy sloegen de handen in malkander, en queesten om de warmte, en maakten een vrolicke nacht voor al haar leven, alle de andere Queesters moesten'er buiten staan te klappertanden, of waren genoodsaakt een and're haven te soeken. De Queesters stonden met gapert, om dat haar die Reede ontseid was, daar sy voor desen haar Anker plachten te werpen; en seiden, hoe is Hoorn dus: Maar het was, staat daar buiten, men tapt hier niet meer dan voor de toekomende Huis-heer, *Voor de rest is Nihil op't Request.*

De Queesters moeten de Meisjes niet om den Tuin leiden.

DAar worden Queesters gevonden, die 'er een practijke van maken, datse seggen, ende met'er daad

laad bewijsen, dat haar gevoelen is, dat woorden geen sacken vullen, soo lange geen Geld over de nagel is gegaan, soo vliegen de beloften daar henen als Swijns-veeren; nochtans loopt menig Queester hier door in 't net, of ten minsten beklijft het aan hemselven, indien hy ontrouw bevonden word, en dat hy van herte de Dochter niet meind, na dat hy haar hert gestoolen heeft. Een man een man, een woord een woord, daar op scheiden eens een Queester van de Meid, sonder iets meer te geven of te doen, en doen hy meende te aarselen, was hy juist sijn woord quijt, en aan de Meid vast: Derhalven behoeft een Queester sijn Marsse niet wijder te openen, dan hy wenst dat de Queesterinne daarin siet, of sy toont datse gadinge in de koopware heeft; en als de Queester sijn waare op Geld komt te setten, ende d'eene looft, en d'andere biedt, als het iet by komt, soo raakt men licht koop.

Als

Als men ſijn waare aan een ander aangeboden heeft, en ſy word ons afgeſtreken, dan moeten alle Kooplieden achter ſtaan; is het minder, dat moet de verkooper aan ſijn been binden, is het meerder, hy mach daar wel tegen; maar men mach ſijn waar niet meer dan eens verkoopen, hoewel men deſelve dikwils moet uitveilen, eer daar Geld voor geboden word. Men moet dikmaal nemen wat men krijgen kan, of men blijft aan de waar hangen, die di*k*wils daar na ſoo veel niet mach gelden. Daarom is 't beſt voor eerlijke Queeſters, dat ſy blijven by haar eerſte woord, 't welk ſy eenmaal een Meisjen hebben overgegeven, het ſal haar daarom niet te erger gaan. Maar indien ſy plotſelik verlaten die gene, wiens hert ſy eerſt hebben onderſocht, ſoodanige helpen haarſelven op niet, of blijven aan een Sletvin*k* hangen, dan zijn dikwils de handen in 't hair, en naklagen helpt niet. Derhalven hebben

pen alle Queesters sorgvuldig toe te
ien, datse niet meer praten, ende
naar voor de Meisjes bloot geven,
lan sy moed hebben om te verant-
voorden, en niet meer te belooven,
lan sy meinen te volbrengen; en soo
y sulks niet in haar gedachten heb-
ben, soo moeten sy altijd een achter-
leur voor haar selven, en een voor
le Meisjes open laten, op datse we-
en, hoe na hoe verre. Ende gelijk
ene eertijds niet onaardig ende son-
der reden seide: *Gelooft geen lacchen-
de Schoonten, noch schreyende Hoe-
ren*; Soo moeten ook de Meisjes in't
queesten de Vryers niet te veel ver-
rouwen. Wie licht gelooft, word
icht bedroogen. Hoe menig brave
Maagd is ooit door de woorden der
Queesters bedroogen geworden, dat
haar eer en maagdom gekost heeft.
Daarom seit het spreekwoord:

Haest getrouwt,
Licht berouwt.

Een

Een Kreupele Queester krijgt ook sijn Deel.

NOch beter een Luis in 't Warmoes, als geen spek; seide een Vrijster op haer *kooten*, die van een Queester ten houwelijk wierd' versocht, die over d'eene zijde kreupel, ende over d'ander zijde mank ging, en dit rammelde sy daar uit, om haar Ouders te vergenoegen, die daar over schreeuwden, als sy dese maare hoorden, en met eenen om haar selven te troosten, want het was beter in haar sin, wat, als niet. Met dese soete Sul konde sy noch op 't bedd' komen, al kond' sy met hem niet over de heide springen, of op de hase-jacht gaan: Als hy nochtans op een hooge stoel met een kussen satt, soo toonde hy als een braaf Man in 't huis. Hy had al vry wat in de melk te brocken, kond een goed ambagt, hadde wel oude Knaggen in de hoeken, en al reed hy op twee stelten,

die waren tot sijnen dienst, maar sy vreesde niet, dat het haar ooren of huid gelden soude; in somma, sy hoopte het met hem soo wel te klaaren, dat sy met hem een ander soude besparen. De Ouders sulks hoorende, stonden verstelt, doch verstaande dat het werk alree verdraaid was, en dese Queester vertoond hadd' dat hy een man in 't veld was, die haar Dochter helpen kon aan alle kanten, soo dat sy geen gebrek by hem soude lijden by daeg of nachte; wacht u voor die geteekend zijn, ontbreekt het haar in 't een, sy hebben doorgaans weder ander uitnementheden, daar sy haar mede konnen verantwoorden, en voor een man volstaan; soo dat het was een saak van aangaan. Het Houwlijk wierd voltrocken met bewilliging van wederzijds Vrinden en Magen, en in langen tijd hebben geen Buiren rondom henen het beter konnen stellen, als dese Kreupele Queester met sijn Basinne; hy was

naarstig in sijn beroep in 't voeren van de Naald, en sy was yverig op de saken van haar huisgesin, soo dat alles ging na behooren.

Onder de naam van Queesten gaan dikwils Boeveryen door.

AL wat de Queesters de Meisjes konnen ontfutselen, daar maken sy geen sonde van, 't is roofgoed, als of sy het van de Heidens hadden gehaald, dit gaat al onder de naam van queesten door, om datse de practijken der Queesters gebruiken, om in de huisen te breken, insonderheid daar se weten dat de Kelders wel versien zijn, om by Emmers vol uit te dragen, terwijl haar Lagenoods de Meiden met een queest ophouden; en als de Eigenaar meend een glaasje uit Paters vaatje te proeven, dan vind hy het leege nest, en de vogel is vervlogen; wat wil hy daar tegen doen, nadien het dikwils zijn van die quan-

ten

ten die gemeensaamst met haar dochters omgaan, en voor wie byna niet verborgen is van alles dat in den huise is, want die vryheid haar door de Meiden gegund word, door de geduirige omgang, en maakt haar soo stout, dat sy onder dien dekmantel dingen by der hand nemen, die in de steden voor gauwdievery wel mochten gekeurd worden. Laet iemand een vat Edel Nat in sijn Kelder hebben, daar doch de meeste na haken, als Honden op een sieke *Koe*, hoe wel het schijnt bewaard te zijn, de Queesters weten achter de buit te komen, want de Queesterinnen zijn meermaals daar goede helpers toe; en als het feit geklaard is, dan is de man op het *Kerkhof*; en in haar afscheid nooden sy noch de Dochter of Meid wel om haar te tracteeren van haar eigen, doch dit is geen queesten, maar bedriegen. Dit rold soo uit de penne, om dat'et voor aan lag, en al lacchende seid men somtijds de waarheid.

De eene Queester stoot den ander uit.

NAdien somtijds een woord soo goed is als duisend, sullen wy noch een woord of twee in 't capittel brengen, en daar mede daar een speld by steken, de rest sullen wy aan een roestige spijker tot nader ordre laten hangen, want mijns bedunkens behoorde het in een reise al genoeg te zijn: Maar daar vliegt ons noch iets uit de herssenen in de penne, dat wy niet hebben willen noch konnen nalaten de Lief hebbees mede te deilen, hoe twee Queesters vischten op een Legge, en kruisten op een Haaven, en beide meenden sy het Ankar daar te laten vallen. Sy schenen eerst speciale minjons te zijn, maar doen elk bespeurde dat een ander op sijn watertje visschte, soo bekroop haar de jalousy; want Lieden van een neering doorgaans nijdig op malkander zijn. Elk meende dat het veel vetter in des anders schotel was, en dat des anders

f: 292

anders saken met de Meid veel voordeeliger stonden dan de sijne; dit veroorsaakte in haar beide vreemde nadenkingen, om elkander een voordeel af te sien, en de pas af te snijden. De Meid wist niet met wien sy 't soude houden, sy stond tusschen mal en vroed, en had ondertusschen volop, want die beide om 't seerste by haar queesteden: Het ging, daar onder daar over, somtijds scheen voor de eene wat hoop, en dan weder voor d'andere; ten laatsten socht den eene Queester d'ander met looden schoenen naa te gaan, en verbergde sich, sonder weten van de Meid, onder de Kas, tot dat de tweede heimelijk in quam, om na gewoonte by de Meid te queesten, maar wierd in sijn dessein gestut, want de Schildwacht onder de Kas vatte hem by het linkerbeen, en dwong hem van stonden aan de keet uit te spatten; waardoor de loerende Queester onder de Kas sijn handen ruim had om by de Meid

te queesten; en seide, nu is 't meer als reden, dat gy my ook over u doet triumpheren in spijt van mijn weer-party die ik gedwongen hebbe te re-tireeren. De Queesterinne dit wich-tig stuk overdenkende, seide tot hem, ik heb al lang genoeg tusschen twee stoelen in de assche gelegen; wel aan, laat ons de knoop vast vast maaken, op dat de ander weder om een queest komende, de schop krijge, want ik u doch liever hebbe dan hem. Dese Queester, nu in 't wit geschooten hebbende, seide, daar weet ik raad toe, indien wy malkander getrouw blijven, gy most hem geen toegang gunnen om een queest, al was het in mijn afwesen; daarom moet gy hem ten eersten affeggen, en soo hy dan weer om de kaars komt hengelen, hy sie toe, dat hy geen meer handen op sijn hooft krijgt dan sijn eigen. Soo geseid, soo gedaan: hy quam noch eens om 't hoekjen kijken, en wilde naa ouder gewoonte by de Vrijster

te

te kooy gaan, maar sy nam het gebit op de kiesen, en seide hem volmondig aan, dat hy sulks niet behoefde te onderneemen, om eens weder by haar te komen queesten, want sy had nu haar woord overgegeven aan de Queester onder de Kas, hy mochte om een ander uit sien. De troosteloose Queester, na alle moeite soo droevigen blaauwe scheen geloopen hebbende, ging druipsteertende door, vreesende dat de Queester onder de Kas hem weder by de nek soude *krij*gen. En alsoo raakte dit soete lieve Paar in moeiten en weerwil van een tweede Queester aan mal*k*ander.

Droevige Ongemacken, die de Queesters onderworpen zijn.

TWee loose Gesellen, die quansuis met malkander uit queesten gingen, hadden malkander een dagerard beloofd, en scheenen d'een den ander een pots schuldig te zijn,

daar toe ſy ook occaſie ſoehten onder de naam van een queeſt. Deſe fijne Quanten by nacht in een onbekend huis komende, wiſten niet waar ſy haar ſouden keeren of wenden, om te bejagen het ruſtende Wild. De Meiſjes ſliepen in een afgeſonderde Kamer, en ſy ſpatten tot de achterdeur in; binnen komende, ſochtenſe na het gene dat ſy niet konden vinden, tot dat dat d'eene, als een blinde naa de wand taſtende, een Moude met Botter by de kop vatte, daar hy een greep uit dede, en ſmeerde ſijn maat daar mede ſoo braaf om neus en ooren, dat hy 'er uit ſag, als of hy met ſijn hooft in een Bottervat geſteken had: Deſe niet ſlinks zijnde, nam uit weerwraak ſijn ſlag waar, ſoo als ſy achter de Koeyen zijnde, nam uit de Groep een loutere greep *K*oe-mis met beide handen, en ſtreek dat over ſijn Mackers Bakhuis, die door dit onverwacht ſmeerſel het geſichte en de ſpraak verloor, doch de reuk behield,

hield, tot ſy buiten het huis in eenen ſloot ſich reinigden, d'eene van het reine, d'ander van het onreine ſuivel. Doch daar is ſelden een ongeluk, of daar komt wel een gelukjen tegen; nadien de Queeſters meeſt by nacht gelijk de Vliermuiſen ſwerven, ſoo is het noodig dat ſy alleen gaan, naadien ſy in het queeſten dikmaal wonderlijke voorvallen en periculen onderworpen zijn. Soo is 't, dat deſe Queeſters, na dat ſy haar uit den ruigen ſoo wat gereinight hadden, de ſaak weder wilden hervatten, onder conditie, dat ſy malkander alle getrouwheid tot volvoeringe van haar voorgenomen queeſt ſouden betoonen; want ſy waren tot Romen geweeſt, en hadden den Paus niet geſien; ſy hadden in 't huis gedwaald, doch geen Meisjes gevonden, 't welk nochtans de boodſchap was. Maar ſy wilden de ſaak weder hervatten, om 'er kuit of haring van te hebben. Maar hier dede ſich al weer een nieu-

we swarigheid op; sy in het Boeren huis gaande te snuffelen, soo raakte de voorste in de Put, en ten ware hy sijn mede-queester by hem hadd' gehad, hy had lichtelijk den bek daar by ingeschoten, doch die toonde nu noch sijn getrouwheid om hem daar uit te helpen, nu de nood aan de man ging. Doe hy nu uit de Put was, gaf het geen gelegentheid om met 't natte gat by de Meiden op 't bed te komen, maar oordeelden 't best te zijn dat sy haar biesen pakten, en dit ongeluckig huis verlieten, want sy kregen ramp op ramp, en sy raakten by de Meisjes niet te kooy, die voor die nacht ruste hadden, en daar na wel dubbeld reden, om dese Queesters uit te lacchen. Sulke droevige ongemacken zijn de Queesters mede onderworpen. Doch sy troosten sich daar mede, al lijden sy somtijds eenig ongemak, dat nochtans een soet queestje by een lodderlijk Meisje het alles weder kan versoeten, en daar-

om

om ſtooren ſy haar aan geen kleintje: Loopen ſy de eene nacht in 't lijntje, den ander loeren ſy by Lijs en Trijntje; en dat kan 't alles weder goed maken. Als het altijd ſoo veel ongemacken met ſich ſleepte, wie ſoude dan om een queeſt gaan? de Queeſters ſouden ſoo doende, dat rokjen haaſt moede worden, en denken, is 'er ſoo veel te doen om by een Meid op 't bedde te komen om een queeſt, wat moet'er dan al aan vaſt zijn om haar te bevryen; en als het al bevryd is, om de groote naſleep te voldoen, het ſal beſt zijn dat ik my van't queeſten af houd. En noch kreeg die met Koe-mis beſmeerde Queeſter de volgende nacht de Dochter van hetſelve Dwaalhuis in 't net; en het was kip ik hebje, geluk met de koopmanſchap. En is 't niet al wel geklaard, als men noch om een beſmeerde muil een blank hooftje kan bejagen? Hy, die 's nachts te vooren het ongeluk hadde van in de Put te vallen, viel

nu, gedroogd zijnde, in een warm Neſt; voorwaar ik moet ſeggen, die haaſtige verandering was groot: in in de eerſte Put liep hy gevaar van ſijn leven, maar nu had hy daar geen vreeſe voor, hoewel hy nooit grond en ſoude raken, en evenwel hebben de Buiren nooit naa die tijd hooren roepen, help uit, of ik verdrinke; het zijn kluchtige dingen, en nochtans is het de waarheid, de Penn' en liegt niet een letter aan dit ſtaaltje.

Van een Queeſter, die wenſte om het booſte Vel, en hy kreegſe.

ALle de verſtandige Menſchen wenſchen om een goed portuir, en daar is ook ten hoogſten aan gelegen, want het is beter zalig geſtorven, als door Trouwen bedorven. Nochtans was eens een Queeſter ſoo verkeerd, doch het Vat gaf uit wat het in hadd', die wenſte naa al ſijn queeſten het booſte Wijf te mogen,

gen hebben, die in't rond van Texel te vinden was. Maar wenſchen worden ſomtijds vervult; Hennen leggen de Eyeren, hy meende haar genoeg te dwingen. Naa verloop van tijd kreeg hy het booſte Vel, dat de Sonne konde beſchijnen, die eerder hem het geſichte uit ſijn oogen ſoude gekrabt hebben, en de tanden uit ſijn bek geſlagen, eer ſy hem een goed woord ſoude geven, ik laat ſtaan na ſijn pijpen danſſen. Hy meende haar ten eerſten te gewennen, ſoo als hy haar docht te houden, maar 't ſchoot hem deerlik uit ſijn giſſinge, en ſijn ydele wenſch droop hem ſo jammerlik in de oogen, dat hy minder te ſeggen hadde als Jan ga achter; jaa als hy 't minſte kikte, ſoo konde ſy hem de mond ſnoeren; en indien hy ſich door reden, die doorgaans weinig ſlot hadden, niet te vrede hield, ſo kreeg hy vuiſtlook tot ſijn ontbijt, ſtockenbrood tot ſijn middagmaal, ende des avonds roedengroet tot een

nachtsoen; en dan most hy noch t'elkens bidden om lijfs genade, mijn lieve wijfje, spreekt slechs, uwen dienaar sal alles doen wat gy hem belieft te gebieden. Wat soude hy daar tegen doen? hy hadd' verkregen het geen hy gewenst hadde. Hy behoefde niet te vervloeken de nachten in welke hy by haar om een queest was geweest, nadien hy seer wel wist wat sy in haar schild voerde, en dat sy in 'er Vrijsters staat niet docht tot houden nochte wechwerpen, dat het een Pry was niet waardig om aan te ruiken of pissen, om dat sy alle Queesters met haar spijtige bek ten huisen uit boende, en geduirig dat woord in de mond hadde, kome ik een man aan de veter, ik sal hem ringelooren, dat hy wete dat hy een Vel met een gat heeft opgedaan. Hier sat dese troosteloose Queester te kijken, als een Muis op de Meelsak, wie konde hy de schuld geven dan hemselven? en aan wien konde hy sijn nood klagen,

gen,

gen? want hy wierde van alle Queesters noch in ſijn droevig ongeval bespot, en het geene ſijn wee verdubbelde, was, dat hem wierde nageroepen, blijft gy elendig tot dat gy gevoeligh wordt, nadien ghy uwen wenſch verkregen hebt.

Van een jong klein Queestertjen, die een Meid bequeeste met conſent van haar Broer.

EEn Jong quantje, die ſich inbeelde een Vryer te zijn, kreeg een Duinker Pier-meisjen in 't ooge, doch hy durfde niet by haar om een queeſt gaan, voor en al eer hy conſent daar toe hadde van haar Oudſte Broeder, met wien ſy het huis ophielde, welke een drolligen Babok was, die menigen Queeſter ten huiſe had uitgejaagt, en alſoo ſijn Suſter beroofd van die ſoetigheid, die in het queeſten gelegen is. Maar dit Queeſtertjen was in de voorhaal en

op ſijn hoede, en vraagde hem eerſt om conſent, of het hem beliefde toe te ſtaan dat hy eens een ſoet queeſtjen by ſijn Suſter mocht liggen; de Broeder gaf tot antwoord, dat hy daar de Keers toe houden ſoude, want met conſent mach een Boer een Koe wechnemen. Het jonge baaſjen ſeide, ik en heb tot dat werk geen Keers van doen, ik ſal dat alleen in ſoete eenſaamheid met u Suſter wel afklaren; ik heb by ſoo meenigen braven Meid om een queeſt geweeſt, doch wy hebben nooit om een Keers geroepen. De Broer dit Ventje op en neder bekijkende, dacht by hem ſelven, bent gy een Queeſter, dat lijkt u niet aan, je ſult mijn Suſter geen blaren bijten; doch hy vraagde noch eerſt de Suſter, of ſy wel genoegen ſoude ſcheppen, als die Jongen by haar om een queeſt quam. Sy ſeide, Broeder, of gy ſchoon wat droog va natuir zijt, ſoo moet gy nochtans gedencken, dat ik van

vleesch en bloed ben t' samen gebacken, en mijn fiere jeugt niet graag ledig soude willen verslijten; gy hebt nu soo menigen Queester van my geweerd, my dunkt met u believen dat ik het eens wage met dit Vryertjen, om ten minsten eens te hooren wat het in sijn schild voerd. Hier op ging de saak aan; de Queester wachte niet tot den morgen, maar paste dien selven avond op als een Vink, en schikte in 't huis te komen door sulke heimelijke practijken, dat de Vryster selve moest bekennen, dat sy nooit een Queester by haar hadde gehad, die sulken abelheid gebruikte in 't inkomen. Doch dit was noch van het minste, want doe het tot de saak quam, soo groete hy haar eerst met een beleefd kusjen, ende seide; mijn hertje-lief, hoe lange heb ik verlangt om met u vereenigt te worden, en ik hebbe de eere niet mogen genieten van ooit by u om een queest te komen, nu heb ik volkomen consent

ſent van u Broer, om met en aan u te doen al het gene my en u beide goet dunkt; is dat niet alſoo, riep hy aan de Broer door 't blindvenſter, die daar op riep, ja ja; dat hoorje nu wel, dat ik u geen quacken verkoope of leugens ſoeke op den mouw te ſpelden, en als wy doch ſullen aan den dans gaan, ſoo meine ik uwen Koetſe te beklimmen, en eerder daar niet af te treden, voor dat gy ſelven keurt dat ik bequaam ben, niet alleen om te queeſten, maar ook om te trouwen. De Meid ſeide daar op, dat de uitkomſte de waarheid ſoude leeren, indien hy dede ſoo als hy ſeide, het ſoude ook aan haar niet haperen. Daar op ging hy ſijn gang, en volbragt ſoodaniger wijſe ſijn belofte, dat de Vryſter bekende dat ſy nooit Queeſter by haar hadde gehad, die haar ſoo fatſoenlik getracteert hadde, en nadien het met haar beider ſinnen wel over een quam, ſoo liet ſy hem niet gaan van het Bedde,
voor

voor dat sy haar Broeder riep voor het selve, en seide; met u consent is dese Queester by my gaan leggen, en sijn tractament heeft my soo genoegt, dat ik met u consent van voornemen ben hem aan te slaan. De Broeder seide, meind gy dat het u sal verstrecken een goed man, het sal voor my wesen een goede kijk an; en daarmede was dat Meisjen gekoppelt aan dat kleine Baasjen, en het was daermede benepen; want hy had sijn dingetjes soo wel afgemaakt, dat geen oude of groote Guil het konde verbetert hebben.

Suster en Broeder krijgen malkander door queesten.

EEn doorsochten Queester had geduirig in de mont, dat hy moest het Roosjen van haar Maagdom plucken, anders begeerde hy haar niet, al kakte sy koperen Potten met gouden Hengselen. Dese fijne

ne quant dede ten laatsten een queest, en verviel wel deerlik in een moddrige Sloot; want de Meid daar hy by queeste was al lange het Bloemtjen quijt, trouwens hy had het sijne mede al gestrooid, soo dat als man by man quam, sy het malkaar niet behoefden op haar brood te leggen. Dese Queester en Queesterinne quamen malkander met een queest begroeten: doch om op het punct te komen, daar het meest op aan quam, hy bleef by sijn oude teem, en ondervraagde haar seer scherp, offe noit haar dierbaarste pand had overgegeven aan eenige Queester, ende indien sy in oprechtigheid voor hem de waarheid van de saak verklaarde, soo soude hy ook suiverlik met haar duimtjen op spelen, hoe het met hem geschapen was. Dit was voorwaar een scherpe beproevinge, dit hadde voeten in de aarde; doch om daar uit te springen, nadien sy beide even suiver waren, soo lieten sy elk ander

voor

voor die tijd in haar wesen, tot dat die nacht met queesten was versleten; en op het scheiden van de Merckt vraagde de Queester, of hy sijn dingen niet vry wel afgemaakt hadde, doch het hadde veel tot de saak geholpen, dat sy haar wilt in een goed postuir te stellen. De loose pry gaf tot antwoord, dat alle Queesters, met wien sy ooit hadde te doen gehadt, haar die lof gaven, datse sich seer wel wist te voegen en te schicken na de gelegentheid; maar se seide daar by, ik hebbe nooit een Queester by my op 't bedde gehad, die sijn werk soo kant konde klaren, daarom sal het best zijn, dat wy de handen in een slaan, en de saak voltrecken: de loose Vos antwoorde met diergelijke trek; alsoo hebben alle Vrijsters van my getuigd, met welke ik ooit te doen gehad hebbe, gelijk als nu met u mijn waardste pand op aarden. Soo dat sy beide uit die reden genoeg konden ruiken, soo se geen houten

neusen hadden, dat het werk even pluis met haar beide was, en datse het malkander niet en behoefden te verwijten; want het was, gelijk men seid, vuile botter, om goore kaas.

Een Queester by een stoute Meid.

WAnneer het Hooy den Wagen volgt, dan is 't gemaklijk daar daar aan te komen. Het geeft menig Vryer somtijds veel moeite om aan de groene zijde van een Vrijster te komen; Maar op de Eilanden konnen de Queesters doorgaans redelik te rechte raken, om een fatsoenlijke queest te genieten. Een aanmerkens waardig exempel schiet ons daar in, het welke eens voorgevallen is in een Boeren-huis op het Texel, daar een Queester sijn advantagie socht om by de Meid om een queest te gaan, doch hy hadd' nooit in die Haven geweest: als hy uu binnen het Huis was, konde hy noch niet te rechte raken, om door

door voelen en tasten op te speuren het Bed-leeger, daar de Meid haar nachtrust nam. Wie verlegen was, dat was hy, waarom hy al morrende alle hoeken doorsnuffelde, maar hy dede niets op: maar de Dienstmaagd van 't huis, die wel doorslepen was op het werk der Queesters, dit hoorende, stapte in haar onder-gewaad uit het bedd', en vatte sijn hand, seggende: *K*omt mijn verlege Vriend, ik sal u te rechte helpen, en sy voerde hem voor haar bedstede, 't welke was in een Hooivak, daar het voor een onbekende Queester onmogelik was haar te vinden. Nu gelijk het in de Winter koud is, soo snapte sy in aller yl op het bedde, en dekte haar selven dicht toe, maar het nest, daar hy in soude leggen, spreide sy geheel op, als een Vrouw voor haar Man. Sy nu veerdig zijnde om desen Queester by haar op 't bedd' te ontfangen, seide tot hem, dat hy koussen, schoenen, boven-kleederen, en alles soude

uit-

uitschudden, naardien sy hem al een bequame plaatse hadde bereid. De Queester dese volveerdigheid merkende, stond versteld, en dacht, sal het hier soo toe gaan, dit wil bijster dagen; hy sich ontkleed hebbende, klom op 't bedde, en hadde sich soo haast niet nedergeleid, of sy dekte hem met alles wat daar was, soo dat sy by malkander lagen als Man ende Vrouw, 't welk hem ten hoogsten mishaagde; Hy was daar in, en most daar ook mee door, hy konde aan alle blijken wel merken waar het haar om te doen was, indien hy aan den dans had willen gaan, doch keurde die druiven voor hem te suir; daarom, na dat hy hem een weinig verwarmt hadde, en de Boer op quam om te dorschen, soo pakte hy sijn biesen, en seide, hier brand me hoorens, mijn dagen koom ik niet weer in dit Hooivak om een queest. So dat dese ritsige Teef, buiten haar hoop, van de Queester verlaten wierd.

Van

Van een Queester, die sijn queest in 't Hooy versliep.

DIE niet en siet is blind; maar al sag ik door mijn mond, het welke geen teeken van een groot verstant soude zijn, soo soude ik nochtans mijn oogen voor my dragen, om te sien door een eiken plank, daar een gat in is. Evenwel ben ik in 't Biesbauwen, niet wetende wat ik seggen sal, of ooit een Queester gevonden is, hoe stout hy was, die een Maagd of Vrouwe konde versadigen. Trouwen, weldoen behoorde genoeg te zijn. En dat is onse snalligheid, die wy malkander moeten te goede houden, dat wy in ons hoogste genoegen van drinken dorst en van eten honger krijgen. Als eens een Queester de Meid de koop aanbood, na dat hy haar de Pols getast hadde, sy wilde doch wel op vracht varen, hoewel hy de wijste van sijn Magen niet was, soo maakte sy van

de nood een deugd, en hy trok daar op van leer, doch de Meid hadde mede daar wat in te seggen, en keurde dat het geschapen was, datter wat quader van konde komen, indien sy te vooren bysetteden. Hy had sijn Tafel wel bereid, en beelde sich in dat niemant sijns gelijke was, hy soude een Man in 't Veld zijn, maar de Bruid durfde haar Buik niet vol eten, vreesende dat het haar soude opbreken. Het is den verstandigen haast genoeg geseit, die weten te spreken en te swijgen. Dan ist ook niet wel, als de swarte Kat daar onder komt. Een Queester moet femelen, als of hy met de *K*op gequeld is, of van sijn vijf Sinnen niet eene hadde, en de Meid moet ook niet staan, als of sy de Mond vol Tanden hadde, maar sy moeten op malkander slaan als de Klok op twaalven, sal daar goet Spek van gesponnen worden. Doch ik krijg daar ook een Nettertjen in 't ooge, die my van verre toelonkt met haar

haar loddere oogjes, immers sien wy malkander niet dan door een Ruit van een Glas; komt t' avond om een queest, en zijt versekert dat ik my met geen Koddebaard of hansjen hangelbroek wil vergrijpen, maar dat ik op sulken drallen Quantje als gy zijt al vry wat versot ben. Die Queester quam nochtans kaal daar van, die kort na malkander twee of drie houwen in een Wonde kreeg, want hy hadde nachts te vooren sulken droevigen blauwertjen gehaald, mits dat hy by de Meid op 't Bedde niet mocht banken, daar was geen quartier voor hem, hy wierde in de grond geschoten. Maar hy gevoelich zijnde van sijn droevich ongeval, wilde de kans hervatten op een ander, doch afgeslooft in de eerste nacht, ging hy wat leggen in 't hooy, daar hy sijn geheele queest vergat, het was hem door 't hooft gesnapt, want hy sliep een donkertjen over. Toen hy nu redelik was uitgerust van

de wakende en ſlapende queeſt, docht hem goet te zijn noch een kans te wagen, nadien hy nu ten vollen tot een queeſt bequaam was. Hy ging ſijn net uitſpreiden, doch het dede al weder niet op, hy klopte aan de verkeerde deure; eerſt quam hy voor het bedde van de Broeders, die hem doch niet van doen hadden, toen wende hy ſich na het bedde van de Moeder, dien als wat vreemds in de ooren klon*k*, dat ſy een Queeſter by haar kreeg, daar ſy hem doch niet noodich was. Hy moeſt noch al andere gaten doorſnuffelen, ſoude hy vinden een Stop in 't Gat, het welke hem beſt paſte. Hy niet konnende komen op de rechte kours, hadde ſoo vele miſwijſingen, dat hy onverrichter ſa*k*e weder na huis moeſt, en onderwijl, het wel*k*e droevich was, geen queeſt *k*onde krijgen. Ja de Dochter van den huiſe riep hem achter na, het ſal u miſſchien een Meid ſchaden, dat gy u tijd verſlapen en

aan de verkeerde Bedstede gegnosfelt hebt, daar doch niet was te vinden, het gene gy behoorde te soeken, ende het gene gy wenschte te genieten. Doch de penne moet keep houden, en het niet uit het roep laten waaijen: hoewel de geheele Werelt een mengelmoes is, en uit vermenginge word t'samen gelapt, daarom wy ook dit artijkel soo als een Olipodrigo hebben in malkander gemengt, een weinigjen uit de Neus en Ooren, om de Salve sijn volle kracht te geven, soo diender noch een weinich witte Clemy of Hondemis by, om met eerbiedicheid alsoo te spreeken: het is den Queesters haast goet genoeg, die doch uit blinde liefde dikmaal Drek voor Goud aansien.

Van een Queester die een Sottebol was, en noch een Meid kreeeg.

EEn inschrapende Waart met een Hoere-krijt schrijvende op de

Ley drie biertjes voor een paartjen, en ſeide, even is quaad te paſſen, oneffen liegt beſt. Een ander in't gelag een Galg in 't ooge krijgende, riep, volle maat, vol geld; dat u de D..... niet ſchende, tappen en ſchrijven moet over een komen, of wy ſouden dier koop drinken, wy hebben evenwel armoede genoeg, eer het Lijf vol en de Beurs ledich is. Doch wy willen het ſo dier niet wedden, en maken het liever na de wijſe der Queeſters effen uit, oneven is quaat te paſſen. Daar ſchiet ons noch iets in uit de achterſte toon, het welke ons by na ontvlogen was, en dat diende immers niet, nadien wy geern alles wilden mededeilen 't gene wy weten; en 't gene wy niet en weten, dat ſal onſe Penne genootdrukt zijn te ſwijgen; wy bevoelen ons noch min ofte meer qualik, maar wy ſullen geen Tobbe vol overgeven, het is 'er al meeſt uit wat 'er in ſtak: En gelijk men op het ſcheiden van de

merkt de Gasten leert kennen, soo hoop ik, dat my dat te goede sal geduid worden, dat ik niet veel meer daar toe doe. Een Sottebol, die men soo wat voor 't sotje hield, en het was 'er ook geen drie mijlen van; dese quamen ten laatsten de kneepen mede aan, hy kreeg een trillinge op 't lijf, en dachte, soude ik ook niet eens om mijn open sien, alle mijn Buiren raaken vast aan de Meid, my dunkt dat ik ook eens woorden van kracht spreeke, misschien sal ik ook noch een Wijf na mijn Lijf vinden; ik hoope immers niet dat mijn Vaar en Moer in sulken ongeluckigen uire over my doende zijn geweest, dat ik op een bladje van niet soude staan, daar sal noch wel een Meid sin aan my krijgen, als ik mijn stucken met ernst te boord legge. Dat gaat 'er na toe, nu sal het mijn beurt ook eens zijn; ik heb soo veel van de Queesters geleert, dat ik genoeg weete wat queesten in

heeft; en ik sie al vast, die het durft wagen, die krijgt een Meid, en om dat ik tot noch toe my wat heb laten om den Tuin leiden, soo bevinde ik dat ik wel haast bedrogen soude uitkomen, maar my dunkt dat het tijd word om uit mijn oogen te sien, dat gaat 'er na toe met een staande steert, na niemant te wachten. Hy dan met een vollen draf eenige ontmoetende, riep haar van verre toe, dat sy hem in sijn veerde niet moesten stutten, nadien hy om een queest ging na een Meid, dien hy meende de keur te geven, of sy wilde of niet. Soo geseid, soo gedaan. Komende by een Boerinne met hangende Wangen en gedraaide Kuiten, leide haar met den eersten aanval soo krachtig aan boord, dat sy het herte niet hadde om hem ongetroost van 't bedde te laten gaan, want sy was ook een Vryster, die weinich aansoek van Queesters hadde, 'en daarom dacht sy, dat het al best was mede genomen het

gene

;ene sy krijgen konde; sy waren ook
echtschapen aan malkander te wa-
ren, het waren Vogels van eender-
lande vederen, als of sy na malkan-
ler geknipt en in een *Kaas-kop* ge-
backen waren, daar een Ey oplach
vas de keur aan, niemant wilde om
le keur van de balk vallen; noch-
ans waren dese twee met malkander
oo wel in haar schik, dat het daar
over henen was. Doe nu dit soete
ieve paar aan malkander gekoppelt
was, dede sich een bysondere swa-
righeid op, nadien dese Bloed-beu-
ing niet met allen wist wat hy met
dit Wijf soude doen, als soenen en
wechleggen. Hier lach een droevig
huis, want sy seide; indien hy sich
niet wilde beteren en haar meerder
vriendschap bewijsen, soo wenschte
sy hem nooit getrouwt te hebben.
Hy noch in den eersten dut steeken-
de, verklaarde rond uit, dat hy niet
wist, of hy dede haar alle vriend-
schap, dien hy wist te bedenken,

ende dat derhalven geen beterschap van hem in 't boek was, of sy moest hem eenige punćten aanwijsen, daar in hy in gebreke was gebleven, en indien sy hem beter onderrichtinge konde geven, wat hem stond te doen of te laten, hy soude haar te wille zijn, om by alle mogelijkheid haar te behagen en volkomen genoegen te geven. Hier op ging dese Meesteresse haar onderwijsinge dan in 't werk stellen, hem aanwijsende waar in hy ontrent haar in gebreke was, met belofte, indien hy haar onderrichtinge in 't werk stelde, datse hem dan alsoo lief soude hebben, als eenige van haar Buiren malkander hadden, maar dus doende was sy met hem niet gedient: Ja sy verklaarde plat uit, dat sy wel Queesters by haar hadde gehad, die haar beter tracteerden, als hy, nu aan haar getrouwt zijnde. Hy vraagde al vast, of hy niet mooy genoeg was, of hy niet met haar opstond en te bedde

gink,

ink, en of hy haar niet genoech ende. Doen ſy dit laatſte punct oorde, begon ſy te tieren, een ſoen n een veeſt verquicken geen geeſt, naar gy moeſt noch wat meer daar y doen, indien gy wildet toonen en goet man zijn, en my goet wil-let houden; of ſoo niet, eer ik by honger en dorſt ſoude moeten lij-den, ſoo wenſchte ik liever in mijn voorige ſtaat te zijn. Hier op greep ry haar met de armen om den hals, ſchreyende, met heete tranen ſmee-kende, dat ſy hem doch op de rech-te weg wilde helpen, hy ſoude als een leerſaam en gehoorſaam Leer-kind ſich aanſtellen. Hier op gink de Kabel te beet, en de konſt quam goed, ende men hoorde nooit onder de Gebuiren, of dit Paar leefden met malkander ſoo het behoorde; en al hadden ſy elk maar een pont ontfan-gen, ſoo wiſt nochtans de Queeſte-rinne meer van het Liefde-barende werk dan de Queeſter, en alſoo hielp

ſy hem tot haar eigen voordeel getrouwelik op den rechten weg. Wie ſoude ooit konnen gelooven, dat onder dat groote geſwerm van Queeſters noch ſulke gevonden worden, die by na geen onderſcheit weten tuſſchen haar en de Queeſterinnen, en nochtans ſchijnt het of ſulke noch meer gevonden worden als witte Raven en Apeſteerten; doch als ſy noch na onderrichtinge willen luiſteren, dan word het Boek noch in de rechte vouwe geleid, ende de Koe valt op de rechter zijde, wat wilmen meer en wat wilmen het beter hebben, gelijk ook deſe twee den toon ſoo net wiſten te houden, dat ſy beide op de onderwijſinge van een partie de konſt in de kop hadden, anders was daar ook geen huis mede te houden. Deſe ſoete Jan Trijntjes toonde dat hy een goed Leer-kind was van leergierige natuire, dat was noch het beſte dat daar aan was, ſoo dat hy het les daarna ſoo kundig was,
als

als of hy al ſijn leven daar in geleerd had, ſonder dat hem een letter behoefde geſeid te worden, want hy kreeg by dieſelve Meeſtereſſe noch ſeven Kinderen: Was dat niet fijntjes afgeklaard van een Leerkind? en wat Schoolmeeſter ſoude de moed hebben om dat te verbeteren?

De Queesters verdedigen het queesten geweldig.

HEt behoort aan de Schuit noch aan de Steven; want de Eilanlander Queeſters konnen 't niet in de Kop krijgen, dat men 't leelijk afmaald, of men openbare Bordeelen in die Contreyen oprichtede: Maar Vrinden, of eenige Schurken al te grof ſpinnen, het gaat met de gemeene man al vry wel; wat meind gy, dat wy niet eerlik by malkander op 't bedde konnen leggen? dat zy verre: Indien wy iets quaads met elkander wilden ondernemen, dat

konnen wy ſoo wel buiten als binnen het vierkant doen. Maar ſoeken dat niet dan op eer en deugd: Konnen wy op d'eene plaatſe niet te recht raken, ſoo wenden wy 't Schip op een ander Boeg, daar wy beter Haaven hoopen te vinden: dus een woord ſo goed als tien; raakt het niet ſoo is 't mis. Wat wilje daar op ſeggen, wy hebben deſe maniere van vryagie gevonden, wy ſullen deſelve onſe Nakomelingen als een erve achterlaten. Indien wy aan het Vaſte Land by de Meisjes verkeerden, wy ſouden op onſe oude wijſe werken, en de Meisjes leeren, wat queeſten is; wy twijffelen niet, of ſy ſouden ſmaak in het werk hebben; doch ſoo niet, ſoo blijven wy liever by onſe Buiren, die weten wat queeſten beduid, nadien ſe daar van zijn gekomen, en by het ſelve opgevoed. Maar mogen dat leuteren aan de kop niet verdragen, dat men ons geduirig ſoo ſcheef aan ſiet, als of wy ons in 't queeſten on-

behoor-

behoorlik droegen. Kom aan, laat ons een goed verding maken, wy sullen by het queesten blijven, en op 't bedde onse saken verrichten, en gy op 't stoeltjen, en laat eens sien, wie sich eerlijkst heeft gedragen, die dan de blankste billen heeft, sal boven leggen; wy sullen Dorp tegens Dorp stellen; maar indien we boven troeven in schappelikheid, so sultge met ons toevallen, en bekennen, dat het queesten soo ongerijmd niet en is, als men het afschilderd. Gelijk een Vrijer van Hoorn, met een van sijne Bekende op Vlieland quam om het queesten te leeren, doen hy de konst in de kop hadde, verklaarde hy rond uit, dat hy sijn dagen niet geloofd had, dat het queesten so eerlijk in sijn werk ging. Of men dan al snapt en snaterd achter de rugge, koomt en besiet hoe wy huis houden, men sal bevinden; dat het te wenschen was, dat het onder u-lieden soo pluis toe ging. Doch al heeft de Schrijver van dit

dit Werk, het beste gevoelen van 't queesten niet, maar al het gene in dit Tractaat tot voordeel van 't queesten kan dienen, vloeit uit de mond der Queesters self, die sich inbeelden datse recht en vast in haar Schoenen staan, hoewel 't de beste onder haar dikwils ontschiet. Een ongeluckige queest brengt menig in groot treuren, en men queest somwijl soo lang op de proef aan, dat een vrolijken nacht, verwekt een negenmaandse dracht; dit loopt al mede onder het queesten door.

Van twee Queesters, d'eene kreeg een Kooltuin, en d'ander een Roosje.

DAt menig Queester op 't rasen van de Pels aangaat, en blindelings in sijn verderf loopt, soud niet onbewijselik zijn, om datse als Geesten by nacht in gaten kruipen, daar Son noch Maan haar te bate komt, en daarse licht met een gescheurde

uid weder uit komen, meinende an-
ere te schenden, so dobbelense sel-
er niet mis, want die andere jaagd,
ie staat selve niet stil. Daar leid ons
ets boven 't oog te sweven, dat we
iet onoorbaar hebben gekeurd op 't
apijt te brengen: Olletjes en grol-
etjes achten we doch even hoog als
Ape-steerten, die om geen geld zijn
e vinden, die drek is ook geen geld
veerd. Om tot het stuk te komen;
Daar was een kluchtigen Haan, die
ich voor een Queester uitgaf, en
mocht die naam met recht wel draa-
gen, nadien hy sijn ambacht van het
queesten maakte; maar had een Ka-
meraad die dikwils met hem op een
tocht had geweest, en die hem ten
laatsten socht van de kaay te voeren,
terwijl sy schenen een dessein te heb-
ben. Dit werk mishaagde hem ten
hoegsten, en waarschouwde den an-
der, dat hy hem soude laten gewer-
den met de Meid daar hy by lag, hy
konde voor die nacht een ander op-
speu-

ſpeuren, ſe dienden malkander niet in den weg te leggen, ja begoſt met dreigementen uit te braaken, indien d'en ander niet wilde retireeren, hy ſoude hem met een Opſteker achter de vodden komen, en hem aan riemen ſnijden. De ander merkende dat hem de galle overliep, ſeide, hoe dus mijn groote maat, wy plegen in het queeſten op duſdanige maniere malkander niet te bejegenen, we hebben altijd een Ey en een Koek geweeſt; en een lijn getrocken, waarom blaft gy my als een Hond aan? de Queeſter riep van 't bedde af, dat hy wel dubbeld reden hadde om te tieren als een Hond, naardien een Dief in ſijn Kooltuin quam, die hem poogde van al ſijn verwachtinge te beroven. Hier mede was den Kikvorſch den mond geſlooten, en de Kameraad moeſt het haſepad op, en ſprong als een dief ten huiſe uit, hebje wel loopen geſien, en de eerſte Queeſter behield de Kooltuin, want hy beprate dien

ien selven nacht dat Meisje, en riep des anderen daags sijn Maat van verre toe, dat hy op die voet niet weer behoefde te komen, nadien de Kooltuin al omgeploegd was, daar in was voor hem niet te plucken noch te eeten. Wel aan riep den ander, ik en sal u niet weder na komen, want ik heb in deselve nacht een Roosje geplukt, welke ik niet wil verwisselen voor u geheele Kooltuin. Siet aldus waren sy beide geholpen, en elk behield het sijne, sonder datse malkander ooit daar na behoefden te verjaagen, want de eene vermaakten sich met sijn Roosjen, wiens lieffeijke reuk hem soo krachtig trok in liefde, dat hy nooit gedachten kreeg om by een ander om een queest te gaan; en de Kooltuins Man beelde sich in, dat hy een geluckig deel uit de Wereld hadde, doen hy alleen Meester ende Hovenier in sijn Kooltuin bleef. Dus kreeg ieder sijn Pop om te speelen, en meende datter geen beter was.

Een

Een Queester by een klein Meisjen.

SOude de Queester niet een Klin in de Nek gekregen hebben va de Molen, nadien hy ten minsten ee van de vijf verlooren heeft, als hy i sijn queesten langs deselve moest pa seeren, daar behoefd men weinic twijffel aan te slaan; want sy leve by het Gehoor, Gevoel, Reuk, e dikmaal komt de Smaak daar by doch al hadden sy haar oogen in de necke, dat soude even hooch zeilen, want het zijn Nacht-ravens, die meermaal aan de Ware blijven hangen op het eerste bot, al eer sy deselve bekeeken hebben. Soo bedroog eens een Queester hem selven door sijn malle stuipen, dat hy op een nacht quam in een huis, daar een Dochter alleen sliep, by wien hy sich vervoegde; en dit soete diertjen was soo verheugt, dat het noch die eere weerdich wierde geacht, dat een Queester by haar quam, dat sy dachte,

:, immers ſal nu mijn tijd gebooren
ijn, dat ik mede een beurt ſal krij-
en. Sy vatte hem by de kladden,
prong hem om den hals, en maakte
ulke miſſelijke mijnen, dat de Quee-
ter verrukt wierde in liefde tot haar
erſoon, dien hy nochtans nooit op
e koop bekeeken hadde, dat moe-
ter ſoo blindelings na toe, raakte
et niet ſoo was het mis, want de
Queeſter had ſijn oogen in ſijn han-
len, en hy bevrijde haar dien ſelven
acht, maar toen hy haar daar na
an ſach, ſeide hy by hem ſelven,
vat heeft het te beduiden, ik heb te
veinich Hoops voor mijn geld, want
net geleek eerder een Dwergjen dan
een Vrijſter na ſijn lijf, hy was by
haar als een Reus. Hier over wierde
hy van andere Queeſters uitgejouwt,
als die een buik vleeſch hadde opge-
daan, daar nauwlijks een hand vol
Menſch aan was. Hy als een kod-
digen Spreeuw ſpotte met al de reſt,
en ſeide tot die gene, die hem vraag-

den,

den , waarom hy ſulken Kleintje had opgedaan, die by na niet in ooge was ; hoort vrienden , ik moe nemen het gene ik vond , en om da ter geen grooter in huis was , ſo moeſt ik my met dit kleintje late genoegen, ook is my dit ſtuk vleeſc ongemeeten en ongewoogen overge daan by de hoop , en ik heb wel mee hooren ſeggen , hoe meerder hoop hoe quader koop , en toen ik meind een Meisjen op de koop te ſoecken ſoo voede ik by my ſelven de gedach ten , dat het beſt was van twee qua den het minſte te kieſen. Daar med ſtonden ſy met de Mond vol Tander en keeken als Quacken , want daar waaren eenige onder , die Koejen met Hoornen op-gedaan hadden , daar ſy immers ſo wel mede bewaart waren als een Quakſalver met ledige Dooſen. En men heeft daar na nooit gehoort , dat dit Kleintje om ſijn kleinicheid ſijn Ouders weder t' huis geſonden is, veel minder dat dit ſoe-
te

: dier soude geklaagd hebben over
esen Queester, dat hy te groot was;
ant de saaken schikten sich soo wel,
n dit Kleintje wist sich soo wel te
oegen, dat geen groote het soude
erbetert hebben.

Twee Queesters wenschten elk om een Wijf na haar sin.

DAar waren twee Buiren Kinderen, die veel met malkander uit queesten gingen, en Redenkavelden somtijds, en ondervraagden, wat Wijf hy liefst soude wenschen: de eene seide, als ik mijn wille soude hebben, soo wenschte ik een stil en stadich Wijf, die niet veel snaterde en blaterde over straat, noch veel keef en raasde in huis, maar in stilheid haar Huis-houdinge waar nam. De ander seide, ik soude wenschen een Rammeltas te hebben, als sy slechts kinderen baarde. Nu na lange queesten kregen sy elk een Elsjen

jen met haar Pelsjen , en het lie haar beide af naa dat sy dat sy ge wenscht hadden ; de eerste kreeg ee stemmige Meid , doch sy was on vruchtbaar , soo dat sy van 't begi tot het einde leefden , als of sy leven dich dood waren. Maar de ande kreeg een Vogel met een Bek , die sy louter wist te roeren , en sy wa selfs soo boos-aardich , dat sy den Man wel in 't gesichte soude gevlo gen en gespogen hebben , ja gebeten en geschopt , insonderheid als sy met den eersten was , dan was da Wijf als Pots-felten , soo datter by na geen huis mede was te houden. Na verloop van tijd quamen dese ou- de Greinen malkander somtijds be- soeken , en herhaalden alsdan dese oude Legende , hoe sy daar en daar by de Meiden om een queest hadden geweest , en soo onthaald &c. Daar begint dat eene Wijf de kop te roo- ken als een Oven , en sy dede een kinnebacken op als een Vuilnis-vat ,

en

en seide tegen haar Man, dat hy sijn
water soude toehouden, of sy souder
een Pannekoek in werpen, doch het
soude wesen, dat sijn bek soude Vlie-
gen vangen. De ander dit hooren-
de, stond verstelt, ende seide; mijn
lieve maat, het moeit my van uwent
wegen, dat gy sulken boosen Vel
gekregen hebt, wy weten tot onsent
van sulken getier niet, mijn Wijf
geeft my niet een onvertogen woort;
ik weet niet hoe gy het kond verdra-
gen, is dit het loon van al u quee-
sten, daar gy nevens my u schier aan
't bloed pleegd te loopen, om by
een Meid op bedde te komen. Na
dat de andere hem tijd hadde gegunt
om te spreeken, soo antwoorde hy
hem met een dubbeld aardige quink-
slag, waar mede de ander een Klink
in de Nek, en een Kapeson op de
Neus kreeg, en wel hooren konde,
hoe na by land, indien hy niet doof
was. Mijn groote Maat, ik ben
ten hoogsten verwonderd, hoe gy

dat kaakelen van uwe Hennen alle dagen aen u Kop meugt verdragen. Wel, ſeide de andere, die leggen my ſchoone Eyeren. De ander was veerdich daar by; mijn Wijf mach wat ſnappen en kijven, doch onder de quade buyen brengt ſy my ſchoone Kinderen voort, die niet en zijn te vergelijken met alle de Eyeren en Kiekens van uwe Hoenderen; want ſy zijn een Pronk-cieraat in ons huis, daar gy lot noch deel aan hebt; mijn Wijf mach dan ſomtijds wat kijven, wy ſullen evenwel vrienden blijven; te meer, nadien de levendige Teſtamenten het alles verſoeten. Wy en reekenen elken woord geen pont, en als ik het niet wil hooren, ſoo ſtop ik mijn ooren, en kort daar na vatten wy malkander by de Kop, en vechten om de Rooſen-krans lijf om lijf, en dan heb ik nooit gehoort dat wy keven. Wy ſpeelen, tuit tuit, het een oor in, het ander uit. Sulke vruchten konde den ander op ſijn
ei-

eigen Acker niet teelen; en daarom mocht hy als een Gortenteller en Hanemelker by de Hoenderen in 't kooren loopen, daar soude hy immers soo veel uitrichten als by sijn Wijf, die doch geen Salve aan te strijken, noch geen goet aan te doen was.

Een Stront-queest, van twee loose Queesters.

DIt word voor Copie uitgegeven, het principaal berust onder die gene, die sulks als waarheid den nakomelingen overleveren, hoe een Queester in Texel sijn gantsche Vryerlijke leven met roem-verhalende-dingen aan den dach bracht, daar menigen een de ooren van souden tuiten, en die noch in geen vergelijkinge en quamen met alle de kuiren alreede by ons aangehaald. Onder anderen swetste hy op, dat hy van alle merkten was wedergekomen; en dat niemant hem behoefde ooren aan

te naaijen, want toen hy ſijn Vaar uit de *Kuiten* ſchoot, wierde hem twee ooren aangeſet, die ſoo vaſt aan ſijn *Kop* ſtonden ſy mochten afrotten, maar de wind ſoude deſelve niet lichtelik afwaaijen. Boven alle potſen en fratſen, ſoo wiſt hy, dat in een ſeeker huis eenige Jonge-lieden met malkander een Hofjen ſouden houden met Wafelen te backen. Doe nu deſe vergaderinge van Knechtjes en Meisjes op het ſchoonſte en op haar elf en dertichſte ſaten, en van Rodermond geen quaat wiſten, want ſy konden het niet beter wenſchen, als geſuikerde Wafelen met Bier in 't lijf te ſlingeren, en elk een Vryer aan haar groene zijde, of op de ſchoot te hebben. Mits ſo maakt deſe fijne Queeſter een grof en heiloos Compact met een ſijner Complicen, datmen die vergaderinge ſoude verſtooren, die ook tot ſulken Enormen Feit terſtont veerdig was, en het gene d'eene niet wiſt, dat blies

hem

hem den ander in. Soo gingen ſy aan 't werk, en vulden een goet vat vol onrein menſchen ſuivel, en arbeiden dat met groote moeite boven op de Schoorſteen van 't voornoemde huis, ende na dat ſy alles hadden onderſocht, of 'er ook eenige onraad te vreeſen was, en ſulks ontrent het huis niet beſpeurende, want de kuſt ſcheen veilich te zijn; daarop ſtorteden ſy de hutten met de mutten tot de Schoorſteen in, hetwelke ſulken gedruis en onverwachte ſtanck veroorſaakte, aan, in, en om de Spijſe, Drank, Gaſten, dat elk een niet wiſt, waar ſy haar ſpoedig genoeg ſouden verbergen: Niemant wiſt te bedenken waar dit van daan quam, en eer men tijd hadde, om deſe Stront-queeſters te achterhalen, ſoo waren ſy het haſepat al op, als of ſy vleugelen hadden. Hier lach een deerlijk huis; men mompelde vaſt, wie aan dit Romeins ſtuk handadig mocht zijn geweeſt, doch de

Mannen waren op 't Kerkhof. Maar als ſy meinden den dans ontſprongen te zijn, ſoo wierde nochtans de Wacht bekropen van een derde, die immers niet beter was dan ſy, en dien ſy in de uitvoeringe van dat heerlik Exploict niet wilden aannemen voor een lagenoot; of andere meenden dat ſy hem op de Schildwacht hadden geſtelt, of miſſchien eenig onraad van elders ſich mocht opdoen. Deſen derden die wachte ſijn tijd uit, tot dat alles ten vollen volbracht was; en toen ging hy na dat beſtruifde geſelſchap, en dede volkomen openinge van ſaaken, en verſchoonde ſich daarmede, dat hy eerſt van ſijn Bedde quam, en van voornemen was om een queeſt te gaan, maar dat hy geruchte hoorende achter een heininge bleef ſchuilen, daar hy redenen ende wederredenen konde verſtaan, tot dat het proefſtuk was voltooid. Hier ging het op een tieren en raſen, en dat niet

iet sonder reden, doch het quaat oeg soo deerlijk sijn eigen Meester, ie in de Beurs moesten kacken, tot at haar Vingeren droopen, dat wel enmaal meer bedroeg als die geeele Bruiloft en Hof-houdinge, dien y door stank hadden verbroken, geost hadde; dat hadden sy daarvoor. Dat waren schoone Queesters, doch y hadden het Officie der Beersteekers ongeroepen aangenomen, sonder dat sy daar Geld van trocken; naar hadden die Quanten binnen de deure haar opstaande Voet konnen oenecken, ik en wilde om geen een Ribbe in 't Lijf haar borge zijn geweest, het soude op haar vijf sinnen en aalkorf seer deerlijk aangekomen hebben, want daar stond het na geschapen, en hadden 't ook verdiend.

Van een Boerinnetje, 't welk haar Maagdom te hoog schattede.

DOch op dat wy den Neus-gaten der Leesers op 't laatste

niet met drek vullen, en alſoo met de ſtank ruimen, ſoo ſullen wy dit ſtinkende Mirakel verfoeyen, en tot beſluit noch eenich Banquet en Soetekauw opſchaffen, die wy hoopen dat haar immers ſoo ſmakelik ſal weſen voor haar Gehemelte, als die Jonge-lieden voor het ongeluk der Wafelen. Daar was een proper Boerinnetjen, die van verſcheiden brave Queeſters dikmaal wierde beſocht, ſy hengelden om de Keerſſe, en konden daar niet in komen, nadien ſy haar alle even ſchoon deel gaf, en met een ſop overgoot, want ſy verklaarde dit volmondig, dat ſy haar Trouwtjen aan niemant wilde verquackelen, en ſy hield haar Ware op ſoo hoogen prijs, dat niemant daar na behoefde te bieden; ſy verachtede alle Queeſters, die haar met Vriagye aanboord leiden, haar maagdom was haar ſulken dieren pand, of ſchoon ſy wiſt dat ſy te eener dragt een Sone met een Dochter ſoude ba-

ren, 't welk by sommige een groot
deel van volmaaktheid word gerekent,
soo wilde sy nochtans niet ruiken
aan de brieven, die de Queesters
wilden onderteekenen. Maar
hoe sober liep dit af met dit fijne Sustertjen,
die sich geliet als of sy alreede
in 't Klooster was, maar het
was noch verre daar van, want ontrent
na verloop van een Jaar viel sy
aan drie stucken, nadien sy een Soontje
met een Dochtertjen ter Werelt
bracht, sonder te weten wat Queester
sy dit Lied soude doen opsingen;
sy wist niet tot haar verschooninge
in te brengen, dan dat sy haar eens
hadde laten bedriegen, waar door
sy soo verrukt wierde, dat sy niet
wist wat haar was overgekomen. Soo
dat sy twee Kinderen buiten den
Echt hadde overgewonnen, die wel
schoon van Tronie waren, doch immers
niet beter van sinnen in 't opwassen
als de minste Queester die
ooit met haar gemalt hadde. Alsoo

behoefd niemant te ſtout of vermetelijk te ſpreeken, want Queeſters gaan Queeſters gangen, daar ſy de achterſte pink konnen inkrijgen, ſy ſullen niet ruſten, voor dat ſy tot het uitterſte van haar begeerte zijn gekomen. Elk behoorde te weten, waar hem de Schoe dringt, yder is ook de wacht aan-bevoolen, en daar moet noch beter op het Keurtjen gepaſt worden, ſal het Spek niet gerſtig worden, als dit Boerinnetjen betoonde; let op mijn ſtucken gy Eilander Queeſterinnen, het koſt u, daar word op u Maagdom geloert, meer als van een Jongen op een Pannekoek, en indien gy niet op u ſelven lettet, gy loopt gevaar, dat de Koek ſal genuttigt worden van die, dien gy meinde dat ſy niet voor gebacken was. Soo ſtaat de kraam, als 't Kermis is, en noch meind gy, dat het alles roode Boter is met uwe ſtanthaftigheid; Och het is ſoo ſober daar mede geſteld,

dat

at het schande is, dat mijn Penne aar aan soude versleeten worden, m dit uit te drucken. Word dan vijser, eer het te laat is; tast toe, erwijle het tijd is, of gy word be-gielt, eer dat gy weet wat u geschied s, en wat Queester sijn konst aan u heeft te werk gesteld, dan is 't noch niet volmaakt, als 'er al een kind is toegesteld; dan is het breedtste achter, seide de Meid, en soude een Panne kacken, ende de Steel quam eerst voor den dagh; dit sal u uwe Buirmeid seer wel seggen, die im-mers soo kaal daar af quam, als gy tegenwoordigh.

Hoe een Vrouw door een Buirenqueest, op bloote gedachten, van haar Man swanger ging.

'T IS den Ondersoekers der Histo-rien genoegh bekent, dat im-pressien groote kracht hebben op 't gemoed van een Maagd of Vrouwe,

en d'ervarentheid leerd ons, hoe de Queesters sich dieper doopen, hoese natter worden; nochtans is dit eens fijntjes uitgevonden van een Queester en Queesterinne, die op eer en deugd by malkander queesten, tot dat het houwelik voltrocken was; ende de Man een lange reis sullende aangaan, soo beloofden sy elkander een gedui-rige gedachte ontrent malkander te voeden in haar scheiden; sy namen op die conditie afscheid met kusjes en tranen. Maar na het vertrek der Man, viel het de Vrouw soo lastigh alleen te slapen, als ooit het pak des maagdoms haar lastig viel te dragen, terwijl sy doe occasie hadde om door een queest verlicht te worden van die last diese te dragen had, en nochtans d'eere wilde hebben, datse Maagd te trouwen ging, ik laat dat daar, gedachten zijn tolvry. Och wie soude niet, indien hy d'eer konde genieten van een levendig Beeld t'omarmen, die saack wenschen tot perfectie te
bren-

brengen. · Om tot 't stuk te komen, de man, ik heb een feil begaan, want ik moest hem met een groote Letter aantekenen, MAN, hy hadde hem door queesten tot een Man gemaakt, of sich als een Man getoond, daar vielen geen klachten over, hy hadd' sijn best gedaan, en de Vrouw voor die tijd volkomen verzadigd, al bleef het Brood onverkocht op 't Venster leggen, want men siet gemeenelijk meer Huisen te huir dan te koop; het oude mal moet'er uit, queesten, dat het sijn Peetje soent, daar mach van komen wat het wil. Hier hadden we het rammelen in de Pels, de Kruiwagen moest voortgaan, souder aansoek en neering zijn. Wy willen van den teem niet afdwaalen, of we moesten een hoekjen open sien, om door het selve weder te keeren op dit Centrum, daar het alles om te doen is, een Queester sal niet anders seggen. De Man was uit, de Vrouw is Baas, en wist best waar 't haar schorte. Sy

leende het gene ſy nodig had, 't was maar een gerijf tot haar lijf, en d'ander ſtemde het al, d'een deugd was d'ander waardig. Ik heb dan die inſicht, dat het my leed ſoude zijn, indien my een oogenblik ontviel, om iets voort te brengen, het welke niet belacchens waardig was. Hier was 't, laat voort gaan de wagen, doch ſiet toe dat de Paarden niet hollen, en 't quam daar toe; want Moer wierde door de gemeinſame vriend-na-buirſchap beſtruifd, en bracht een dochtertje voort, 't welk al ovel de vloer konde loopen doe de Man van de reiſe quam. Om nu deſe ſaak te verdedigen, als de Man vraagde, wiens Kind dat het was? ſoo gafſe tot antwoord, het is 't uwe en 't mijne t'ſamen, want gy hebt ſoo eerlijken afſcheid van my genomen, en juiſt lag ſy op 't vertrek van de Man aan twee ſtucken in 't warme Bed, en ik heb in u afweſen ſulken krachtigen indruk in my gevoeld, dat ik weder ſwanger

ven geworden, daar van dit Dochtertje een affetsel is. De Man de saak overdenkende, wilde haar niet in schande brengen, nadien het nieuwe Kermis was, nam haar ontschulding geduldig op, en seide, dat hem diergelijks in ander Landen mede wedervaren was door gedachten en droomen. Soo dat de gedachten van dese twee seer wel over een quamen, maar wat wind die gedachten hadde overgevoerd, en of de wind op dese Eilanden niet anders waaide, dan in dat Land daar de Man was, sou men by na gissen; en nochtans machmen met waarheid seggen, dat de wind het de Vrouw niet had aangewaaid, maar een Buiren-queest, nadien de bloote gedachte aan haar Man, haar in sijn afwesen niet konde voeden; woorden vullen geen sak. Dese Vrouw, voor een lange tijd afgescheiden van haar Man, konde niet gelooven dat het een geluckig ongeluk was, alleen te slapen of geen Kinders te hebben;
daar-

daarom liet sy de gedachten daar henen vliegen, en voegde by de wille de daad, daar mocht van komen dat 'er van quam, en haar Buiren-queester spaarde ook geen Brood voor de Vrienden; alsoo behoefde sy geen honger en dorst te lijden in het afwesen van haar Man; kond sich die met gedachtên voeden, en by de Wind leven, sy was van een ander humeur, en daarom sag sy uit om haar open, om vervult te worden in haar gebrek, nadien het een lastige saak is, met een ledige buik te gaan slaapen; ende de ervarentheid leert, als der Sotten Leermeester, dat honger en dorst den slaap kan uit de oogen verdrijven.

Tot een BESLUIT:
Als de Bruid is in de Schuit,
'Dan zijn de Beloften uit.

OM niet te grof te spinnen, en buiten het spoor te treden, so sul-

ullen wy nu een rolletjen Kamerijks
Doeck van de fijnſte ſoorte te merkt
brengen, in verwachtinge, dat op-
echte Liefhebbers daar gadinge in
ullen hebben, goede Waare prijſt
ſoch haar ſelven aan; als men met
Lompen op de baan komt, dan blijft
men licht daar aan hangen. Op dat
wy dan voor het laatſte noch eens
lacchende, en om te doen lacchen,
met onſe *Klompen* in 't Geſelſchap
komen, en een ſoet fooitjen geven,
nadien wy nu een wijle tijds malkan-
der in 't Queeſters Hof tot Vermaa-
kelijkhuiſen hebben vergeſelſchapt,
en ſoo ik meine met weinig verdriet.
En alſoo het niet meer dan billijk en
redelijk is, dat wy een eerlijk af-
ſcheid nemen, immers, dat wy het
niet erger en maaken dan ſommige
Queeſters, met welken het al veel-
tijds tot een beſluit op een vuil Neſt
uitdraaid.

Om dan Liefhebbers geen Knol-
len voor Citroenen in de handen te
ſtop-

ſtoppen, of Paardemis voor Vygen te geven, ſullen wy ons afſcheid van de Queeſters en Queeſterinnen met dit Versjen nemen:

Ik queeſte voor een tijd by een Vlielander Susjen,
Dien ik eerbiediglijk omarmde met een Kusjen:
Dat Dier gebruikten ook meedoogentheid met my,
Naardien 't my plaatſe gund aan hare groene zy:
Ik was door Minnevyer ontſteeken met gedachten,
Of ik met eenen queeſt haar niet de koop toebrachte.
En ik bevond voorwaar, dat het onnoodig was
Ten tweeden maal te ſwerven over diepen Plas
Der Oceaan, naardien dat ſoete Meisjen
Den grooten Koop my toeſloeg ſelfs met 't eerſte reisjen:

Ik

'k reiſde mijnen weg, met vreugden, weer na huis,
En maakte geen miſbaar by 't Queeſters ſnood geſpuis:
Maar lette op mijn ſtuk, en trouwde 't lieve Bruidtje,
Dien ik met eenen queeſt gebracht had in het Schuitje,
Daar ſy ſoo graag in was, en ik haar toe verſocht,
En had na mijnen ſin mijn Waare wel verkocht.
Wy voeren over Zee naar Texels barre Stranden,
En gaven op het Land malkander hert en handen;
En wierden t'ſaam vereend in rechte Liefd' en Trouw,
Die vaſter hield als eenig Ankar ofte Touw.
Och! 't queeſten is ſoo ſoet, maar noch veel ſoeter 't paaren,
Dit hebb' ik beid' beſocht, en kan het rond verklaaren.

Soo Queesters zijn begeerig tot het soe
te werk,
En wenschen eens te sien der Queesters
oogemerk;
Sy klampen slechts aan boord het Schip
van haran Vyand,
Haar vrees is min dan niet voor eenen
scherpen Drietand,
Of blaauwe scheen, indien met ernst
sy vallen aan,
Geen Queesterin haar ongetroost sal
laten gaan.
De Wereld doch bestaat in Koopen en
Verkoopen,
Ik kan niet sonder u, wat wil men
verder loopen:
De Meid moet aan de Man, de
Queester moet bestelt zijn,
Hy wil soo lief niet sonder Meid dan
sonder Geld zijn.
De Vryers aan het Vaste Land die zijn
soo dom, dat sy
De Queesters lasteren, die nochtans
even bly

Haar

Haar saaken effenen, en roemen op
haar kuisheid,
En achten 't groot geluk, als 't Meis-
jen haar op 't Bedd' leid.
En als de Bruid met hem geleid is in
de Schuit,
Dan is haar beider wensch volvoerd,
en 't Queesten uit.

JAQUES DARDANELLI wenscht alle rechtaardige Queesters ondertusschen geluckige successen in haar Oorlogen tegen haar Vyanden, die sy tot Vrienden hoopen te maken, want dat is doch het oogemerk van alle rechtveerdige Oorlogen, op dat het Sweerd eens in de Scheede mach nederdalen, als ook van het Queesten.

Hoort ende siet.

J. DARDANELLI.

De

DE Queeſterinnen leggen ha
ooren te werk , tot dat
Queeſters haar met volle Zeilen a
Boord klampen, en als ſy een K
opſetten, ſy vreeſen niet dat het e
Kalf onder de hand ſal worden; wa
als ſy by de Meisjes komen, ſien
wel aan haar Neus hoe na by land
want die leggen 't hooft in de ſchoo
als ſy ſlechts een lokbrootje krijgen
ſoo dat de Queeſters daar goet ma
len mede hebben ; en ſy zijn ma
kander doorgaans waardig , en a
het iets by komt , zijn ſy aan el
ander te wagen. Daarom raakte
ſy wel by den ander kooye, eer me
Aſperges of Moſſelen ſoude kooken
ſoo dat ſy liever den bek ſoude
branden, eer ſy ſich tijd gunnen on
te blaſen, al ſouden ſy aan de bro
wurgen. Doch het is met ſommi-
ge Queeſters al van 't Verken als '
niet weſen wil, dan ſchieten ſy mal-
kander tot de veeren toe in 't Lijf,
en ruimen met een ſtank. Anders
zijn

zijn de Meisjes alsoo veeg als een Luis op de kam, doch sy geven haar gewillig over tusschen de nagelen der Queesters. Al heeft d'eene een yseren roede, d'ander heeft een stalen aars, want het is verlooren daar het in 't gebeente is. Met den ruigsten overgeloopen, durven de Queesters de vinger uitsteeken, de Meiden vragen daar niet een mijt naa, al souden sy daar aan hangen blijven, al souden sy een roede tot haar eigen aars halen. Daarom raken vele het heiligdom quijt, terwijl de kas blijft staan, en dan leert schurft zijn, wel klouwen; dat moet soo voort. Die meerder van dese materie verwagt hadde, gelieve te weten datter voor dese tijd niet meer in 't kaar was, of onse gedachten voor quam. Wy souden de exempelen wel wat breeder verhaalt hebben, doch wy hebben de kortste weg by alle mogelikheid gesocht, het Papier is dier, ende de tijd noch veel kostelijker.

Een

Een weinigjen is ſoet, al te veel quaat: niet al tê, ſelfs de beſte din gen, al te veel gebruikt, veroorſa ken een misbruik. Met weinic woorden vee' te ſeggen, was oo de konſt en practijke der wijſen. D verſtandige kan uit het geſeide na ſpeuren, wat wy willen ſeggen, w hoopen niet dat teeder, ooren hie door ſullen gequetſt worden, al tre den wy ſomtijds den Queeſters wa hard op den toon, de ſtoffe gaf on daar aanleidinge toe; men moet im mers huilen met de Honden, daa men mede in het Boſch is; en als men van een Koe ſal ſpreken, dan kanmen daar onder geen Entvogel verſtaan. Die niet doof is, lette hier op dit punct, die niet blind is, kijke met Neus en Ooren of door ſijn twee venſteren des Hoofts, want het zijn ſaaken van byſondere over- legginge. Laat eenen Momus ons in deſen beſpotten of beriſpen, wy leggen dat onder de ſoolen onſer

Schoe-

choenen, op dat wy aan onse voeten geen Eelt en krijgen, maar te gemackelijker treden. De stoffe in lesen by ons uitgepikt, behoorde niet onaangenaam te zijn, insonderheid als sy op een aangename maniere word voorgesteld. Het is al te bewaarlijk te kooken en op te dissen na alle Mans monden, maar wy vertrouwen dat veel gruisige herten verlangen na dese Delikatessen, doch wy hoopen eeniger mate haar verwachtinge te voldoen, en haar lust te versadigen; doch eet ten eersten niet al te veel, op dat ghy daar niet aan stikt, of dat het u qualijk bekome, maar nuttigt by beetjes, gelijk wy het gantsche Werk tot dien einde in korte Articulen hebben verdeeld, om uwe memorie niet te overladen, nadien gy somtijds aan een Articul voor eerst genoeg sult hebben te kaauwen. Bedenkt en overpeinst eerst by u selven, eer gy voorder gaat, of gy aan dat punct

voor die tijd niet ſtoffe en reden genoeg hebt om te lacchen, want dat is al mede een van de voornaamſte redenen, waar door wy ons hebben begeven, om de hand aan deſe ploeg te leggen, op hoope, dat gy in 't leſen immers ſoo veel geneugte daar in ſult ſcheppen, als wy in 't ſchrijven: want wy moeten rond uit bekennen, dat wy niet geſchreit hebben in 't opmaken van dit Werkjen, maar dat wy veel eer reden hadden om te lacchen, niet om ons eigen werk, maar om de malligheid der Queeſters, die wy hier vertoonen; hoewel wy ons ook niet vry keuren van eenige malligheden hier in vermeldet, nochtans zijn wy doorgaans geen Advocaat voor de Queeſters, om redenen ons daar toe bewegende, dien wy hier en daar genoegſaam uitdrucken. Wy ſullen van de beſcheidenheid der Leeſers afwachten het gene ſulken Werk verdiend en betamelijk is, meer begeeren wy niet.

niet. Doch op dat de leeſers niet gins en weder ſwieren, ſonder te konnen weten in wat Articul de aangename ſtoffe vervattet is, ſoo hebben wy geraadſaamſt en oorbaar gekeurd hier achter aan te hechten een kort Sommier van de byſonderheden in elken Articul begrepen, op dat de leeſers ſoo veel te gemackelijker ſouden konnen vinden, het gene ſy begeeren.

FINIS.

REGISTER
der
HOOFDSTOFFE
in dit
TRACTAAT
begreepen.

Prac-

Een

Van

Van

Tot een BESLUIT:

F I N I S.